

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
DIKRAN TCHOUHADJIAN

**ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԴԱՇՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ**

WORKS FOR PIANO

DIKRAN TCHOUHADJIAN

WORKS FOR PIANO

Edited by
HAIG AVAKIAN

Cairo 2005

ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԴԱՇՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ

Խմբագրություն՝
ՀԱՅԿ ԱԻԱԳԵԱՆ

Գաղիքի 2005

Այս հատորը լոյս կը տեսնէ
Գահիրէի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
«Սաթենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»-ին մեկենասութեամբ

Տպագրութիւն՝ Նուպար Տպագրատուն

Բառերու եւ ձայնանիշերու շարուածք եւ էջադրում՝
Հայկ Աւագեան

دار نوبار للطباعة
رقم الإيداع: ٢٠٠٥/٤٠٣٨

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կու գամ խորին շնորհակալություններս յայտնելու Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութեան՝ որ ընդունեց հոգալ այս հատորի տպագրութեան ծախսերը:

Շնորհակալութիւն երեւանի Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի տնօրէն՝ տոքթ. Հենրիկ Բախչինեանին, երաժշտական բաժնի աւագ ֆոնտապահ՝ Մարինէ Մուշեղեանին, երաժշտական բաժնի վարիչ՝ Յօղիկ Բեքարեանին եւ միւս աշխատակիցներուն՝ որոնք բոլոր դիւրութիւնները ընծայեցին ինծի ուսումնասիրելու Թանգարանի Տ. Չուհաճեանի դիւանին ձեռագիր եւ տպագիր նիւթերը:

Շնորհակալութիւն՝ Փարիզի Չուհաճեան Հետազօտական Կեդրոնի տնօրէն Ժիրայր Բաբազեանին, որ տրամադրեց Չուհաճեանի դաշնակի չորս տպագիր ստեղծագործութիւններ:

Շնորհակալութիւն՝ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի Թորգոմեան Մատենադարանի վարիչ Ասպետ Արթինեանին, որ տրամադրեց դաշնակի երկու տպագիր ստեղծագործութիւններ:

Շնորհակալութիւն՝ Փարիզի Նուպարեան Մատենադարանի վարիչ Յարութիւն (Ռէյմոն) Գէորգեանին, որ տրամադրեց դաշնակի մէկ տպագիր ստեղծագործութիւն:

Շնորհակալութիւն՝ եգիպտահայ արուեստագիտուհի Շաքէ Յովակիմեանին, որ տրամադրեց դաշնակի մէկ տպագիր ստեղծագործութիւն:

Հ. Ա.

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

ԺԹ. դարու 20-ականներէն սկսեալ, Պոլսոյ մէջ աստիճանաբար մուտք կը գործէ ու կը տարածուի դաշնակը: Յովհաննէս Միւհէն-տիսեանի մասին Յակոբ Պարոնեան կը գրէ՝ թէ «եթէ չենք սխալիր, ինք առաջինն եղաւ ազգին մէջ դաշնակ զարնող» եւ կ'աւելցնէ՝ թէ «այդ աստեանները դաշնակն շատերու անծանօթ նուագարան» մըն էր¹: Թէեւ Պարոնեան ճշգրիտ թուական չէ նշած, սակայն այս խօսքերը պէտք է վերաբերին ԺԹ. դարու 20-30-ական թուականներուն: Իսկ 1860-ականներուն սկիզբըն արդէն «դաշնակը մուտ գործած էր [Պոլսոյ] հայ սալօններու մէջ», դիտել կու տայ Վահան Զարդարեան²:

Նոյն պատկերը կը ներկայացնէր նաեւ արեւելահայութիւնը: Ռաֆայէլ Պատկանեան 1850-ականներու երկրորդ կէսին կը գրէր՝ թէ «Փառք եւ պատիւ մեր դարուայ հայերու մէջ վառուած եռանդին՝ դաշնամուր նուագարանը այժմ հազուադէպ է մեր օրիորդներէ եւ երիտասարդներէ համար»³:

Տիգրան Չուհաճեան (Կ. Պոլիս, 1837 – Զմիւռ-նիս, 1898) առաջին հայ երաժշտահասն էր՝ որ լրջօրէն զբաղուեցաւ դաշնակով: Անոր դաշնակի ստեղծագործութիւնները կ'ընդգրկեն ոճական լայն հնչածաւալ մը՝ սկսելով պարզ պարեղանակներէն մինչեւ մեծ ու հարուստ ուժականութեամբ երկեր, մերթ արեւելեան գոյներով տոգորուած, մերթ արեւմտաեւրոպական հնչականութեամբ համակուած:

Ան թողեց դաշնակի գործերու ընտիր ժառանգութիւն մը՝ որուն մեծամասնութիւնը առանձին պրակներով հեղինակի կենդանութեան լոյս տեսած են Պոլսոյ մէջ: Անոնք բոլորն ալ շատոնց դարձած են դիւանային (archival) նիւթեր՝ որով անհրաժեշտութիւն մըն էր անոնց ամփոփումը մէկ հատորի մէջ: Այս հատորին մէջ հրապարակուող սակաւաթիւ անտիպ գործերն են՝ 1re Fugue (Առաջին ֆիւկ), 3ème Fugue (Երրորդ ֆիւկ), եւ անվերնագիր ձեռագիր մը՝ զոր իմ կողմէս պայմանականօրէն խորագրեցի Pièce (Ստեղծագործութիւն): Այս ձեռագիրները կը պահպանուին Երեւանի Զարեհ Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի Չուհաճեանի Դիւանին (այսուհետեւ՝ ԶԳԱԹ ԶԴ) մէջ:

Եթէ 1861-1862-ին՝ շնորհիւ իր իսկ խմբա-

գրած *Քնար երաժշտական* հանդէսին, Չուհաճեան յաջողեցաւ տպագրել իր յօրինած հայերէն երգերն ու ռոմանսները, 1880-ականներէն սկսեալ, դաշնակի գործերն են՝ որոնք առաջ մղուեցան եւ արժանացան տպագրութեան: Արդէն անբաղձալի էր Մկրտիչ Պէշիկթաշեանի, Գարեգին Չափրաստեանի եւ այլոց բանաստեղծութիւններուն վրայ յօրինուած հայկական երաժշտութեան հրատարակութիւնը Պոլսոյ մէջ, մինչ դաշնակի կարճ գործեր՝ պատկերաւոր խորագիրներով եւ «չէզոք» բովանդակութեամբ, կարող էին դիւրութեամբ հրատարակուիլ եւ գտնել վաճառքի ասպարէզ:

Դաշնակահար մը չէր Չուհաճեան: Ան փոքր տարիքէն Պոլսոյ մէջ դաշնակի դասեր առած է իտալացի Մանօնիէն⁴ եւ դաշնակի նուագածութեան տիրապետած է այնքան՝ որքան կարողացած է կատարել երգերու նուագակցութիւններ: Ժամանակակից մամուլի հաղորդագրութիւնները կը տեղեկացնեն՝ թէ տարբեր առիթներով ելոյթներ ունեցած է, յաճախ իբրեւ նուագակցող, երբեմն նաեւ իբրեւ մենակատար: Օրինակ, դաշնակի նուագով ելոյթ ունեցած է 1874 Մայիս 5/17-ին, Ֆրանսական Թատրոնին մէջ, Սունդուկեանի *Պէպօի* ներկայացումէն ետք՝ ի պատիւ Միհրդատ Ամերիկեանին⁵: Թատրոն հանդէսը կը յիշատակէ՝ թէ 1875 Օգոստոս 24/Սեպտեմբեր 5-ին, Օրթագիւղի Բարեսէր Ընկերութեան Թատրոնին մէջ, Օրթագիւղի Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի աշակերտներու պարզեաբաշխութեան «հանդէսն սկսաւ Նորէն եպիսկոպոսին *Օրհնեալ որ սիրէք զՀայաստան* անուն տխուր ողբովն՝ զոր Տիգրան Էֆէնտի Չուհաճեան իր վարժ մատուրներովն դաշնակի վրայ եղանակեց եւ աշակերտք ձայնիւ հետեւեցան անոր»⁶:

Երաժշտագէտ Նիկողոս Թահմիզեան թիւրիմացութեամբ մը կը նշէ՝ որ 1889 Մայիս 7/19-ի Թեւթոնիայի սրահի նուագահանդէսին, Չուհաճեան կը նուագէ Հայտընի Դաշնակի Եռանուադի դաշնակի նուագամասը⁷: Հայտընի Եռանուադ մը նուագելը կը պահանջէ դաշնակահարական բարձր արհեստավարժութիւն (technique): Զայն կատարողը պէտք է ըլլայ մասնագիտացուած (professional), բարձրահմուտ դաշնակահար: Թահմիզեան իր վարկածին իբրեւ աղբիւր կ'ընդունի *Արեւելքի* մէջ լոյս

տեսած քննախօսական մը՝ ուր իրօք Եռանուագի դաշնակահարին անունը յիշատակուած է Տ. Չուհանեան⁸։ Սակայն յարգելի երաժշտագէտը չի նկատեր, որ *Արեւելքի* յաջորդ օրուան թիւին մէջ կը հրատարակուի սրբազրութիւն մը, ուր կը նշուի՝ թէ երէկուայ յօդուածին մէջ, Եռանուագի կատարողին անունը սխալմամբ վերագրուած էր Չուհանեանին եւ պէտք է ըլլայ Յակոբ Ասատուր⁹։

Չուհանեան պոլսական շրջանակներու մէջ կը վայելէր դաշնակի հմուտ մանկավարժի վաստակ։ 1880-ականներու երկրորդ կէսին եւ 1890-ականներու սկիզբները տպագրուած դաշնակի գործերուն մէկ մասը ձօնած է իր տարբեր աշակերտներուն՝ օր. Ք. Ասատուր (Յատկանշական պար, *Արեւելեանը*), օրք. Մարի եւ Էօթէնի Մարտիրոսեաններ (Էմփրոմփիւ, *Քուզի Զրվէժը*), օրք. Հայկանոյշ եւ Մաքրուհի Ազնաուրեաններ (Թարանթէլ), պր. Ք. Շիրինեան (*Կաւոթ մը եւս*), օրք. Մեմբար, Վիքթորիա եւ Արսինա Սարաֆեաններ (Սալոնի Մազուրքա, *Սիրուն*), օր. Նելրիք Փորթուքալեան եւ պր. Միհրան Սուտաւերտեան («Մեծ արաբական պար»), օր. Տիրուհի Ղազարոսեան («Երկրորդ արաբական պար») եւ հանրայայտ Յակոբ Ասատուր (*Յաւերժ չարժում*)։ Նոյն շրջանին, դասաւանդած է բանաստեղծուհի, արձակագիր Անայիսին եւ իր քրոջ¹⁰։ Անայիս կը յիշէ՝ թէ «երբ դասը կ'աւարտէր, շատ անգամ հմայիչ եղանակներ կը նուագէր, եւ ես ափ ի բերան մտիկ կ'ընէի»¹¹։ Իր աշակերտներուն մէջ եղած են նաեւ թուրք բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ, ինչպէս՝ Երկրագործութեան եւ Առեւտուրի Նախարարութեան Ընդհանուր Քարտուղար Մուսիր Պէյ (Փոլքա, *Զուարթութիւնը*) եւ Սուլթանի կցորդ պաշտօնակալ Նայիմ Պէյ (*Զէմիրէ-քատրիյ*)։

Պատիւ մըն էր ըլլալ Չուհանեանի դաշնակի աշակերտը։ 1898 Մայիսին, Ռուբէն Որբերեան կը քննախօսէ Իզմիրի Կրթասէրի նուագահանգէսը, ուր կը նուագուի գերմանացի երաժշտահանի մը գործը՝ «գոր ընկերակցութեամբ զարկին Տիկ. Մօրուքեան եւ Տիկ. Ռօվար։ Այս վերջինները, հայուհի ու գերմանուհի, գրեթէ մրցումի պէս բան մը ըրին, եւ ուրախ ենք ըսելու թէ հայուհին — Չուհանեանի հին աշակերտուհի, — գերազանցեց, իր ուժգին ու նուրբ եւ հիանալի կերպով թռչտուն նուագին մէջ, միւսը որ թէեւ վարժ ու ճարտար մատներ այլ աւելի նուաղկոտ հով մը ունէր»¹²։

Սմբատ Դաւթեան կը շեշտէ Չուհանեանի թողած ազդեցութիւնը դաշնակի դասաւանդումի բնագաւառին մէջ, գրելով. «Իբր ուսուցիչ եւ քաջ դաշնակահար, Տ. Չ. հասցուցած է բազմաթիւ սաներ որոնք երաժշտութիւնը մշակած են, եւ՝ Գեղարուեստի հրայրքով վառ՝ իրենց կարգին տարածած են զայն այլեւայլ խաւեր, բարերար ներգործութիւն մը ընելով ժողովուրդին վրայ՝ անոր հոգեկան ազնուացման տեսակէտով»¹³։

Իրօք, Չուհանեան մեծապէս նպաստած է հայկական եւ ընդհանրապէս օսմանեան շրջանակներու մէջ հիմնաւորելու եւ տարածելու դաշնակի յօրինողական թէ կատարողական արուեստը, անոր շնորհելով թափ ու կորով, բովանդակային խորութիւն։

Չուհանեանի բոլոր դաշնակի գործերուն խորագիրները գրուած են ֆրանսերէն լեզուով, բացի *Մահանուագէն*՝ որ գրուած է թէ՛ ֆրանսերէն եւ թէ՛ հայերէն։

Ինչպէս ընդունուած երեւոյթ էր վիպապաշտութեան շրջանին, անոնց հրատարակութիւններուն մէջ մեծ տառերով գրուած են ստեղծագործութեան ծրագրային խորագիրները (*Արեւելեան քնարը*, *Արեւելեանը*, *Քուզի Զրվէժը*, *Պատրանքներ*, *Զուարթութիւնը*, *Սիրուն*, եւլն.), որոնց տակը փոքր տառերով նշուած է սեռը (քաւիրիչիօ, պար, էմփրոմփիւ, վալս, փոլքա, մազուրքա, եւլն.)։ Այս հատորին մէջ, նախընտրութիւնը տուի երկրորդին՝ զայն նշելով գլխագիր տառերով, որմէ ետք յիշատակեցի ծրագրային խորագիրը, ինչպէս ընդունուած է ժամանակակից հրատարակութիւններուն մէջ։

Բոլոր գործերը՝ տպագիր թէ ձեռագիր, անթուակիր են։ Քանի մը տպագիրներու մասին անդրադարձած է պոլսահայ ժամանակակից մամուլը, որմէ կարելի է քաղել կարեւոր տեղեկութիւններ։ Մնացածին մասին տեղեկութիւններ կը պակսին։ Այս պատճառով, ստեղծագործութիւններուն յաջորդականութիւնը պայմանականօրէն դասակարգեցի ըստ սեռի եւ բնոյթի, սկսելով արեւելեան թեքում ունեցող գործերէն (*Արեւելեան քնարը*, *Արեւելեանը*, *Արեւելեան ֆանթազիներ*), որուն յաջորդեցին արեւմտեան բնոյթ կրող համեմատաբար ծաւալուն գործերը (*Քուզի Զրվէժը*, *Յաւերժ չարժում*, *Պատրանքներ*), եւ ի վերջոյ՝ կաւոթներ, փոլքաներ, մազուրքաներ, եւլն.։

Կարելոր համարեցի նաեւ առանձին գլուխի մը մէջ տեղադրել Չուհանեանի օփերաններէն եւ

օփերէթներէն քաղուած տեսարաններու դաշնակի հեղինակային եւ ոչ-հեղինակային փոխադրութիւնները, որոնք պատկերացում մը կու տան այդ ժամանակուայ գեղարուեստական պահանջներուն եւ մտածողութեան:

Նշուած բոլոր մատնաշարերը (fingering) կը գտնուին տպագիր եւ ձեռագիր բնագիրներուն մէջ:

Փոխադրութիւններուն պարագային, նոյնութեամբ պահպանած եմ փոխադրութեան յիշատակումի բնագրային ձեւերը՝ Arrangé pour piano par (Դաշնակի վերածուած այսինչին կողմէ), Arrangée pour piano par (Դաշնակի վերածուած այսինչին կողմէ), Pour piano par (Դաշնակի համար այսինչին կողմէ) եւ Transcrit pour piano par (Դաշնակի փոխադրութիւն այսինչին կողմէ), որոնք բոլորն ալ նոյն իմաստը կ'արտայայտեն:

Տպագիր ոչ մէկ գործի ինքնագիր ձեռագիր կը գտնուի ՉԳԱԹ ՉԴ-ին մէջ: Ըստ երեւոյթին, Չուհանեան չէ պահպանած տպագրուածներուն ձեռագիրները:

Ստորեւ կը յիշատակեմ հրատարակութեանս համար օգտագործած իւրաքանչիւր ստեղծագործութեան աղբիւրը եւ անոր տպագրական թէ ձեռագրական տուեալները: Որոշ ստեղծագործութիւններու պարագային աւելցուցած եմ հեղինակին ժամանակակից մամուլին մէջ եւ այլուր պահպանուած տեղեկութիւններ եւ արտայայտուած մեկնաբանութիւններ: Այլապէս՝ նման տեղեկութիւններու բացակայութեան պարագային, բաւարարուած եմ լոկ տպագիրին կամ ձեռագիրին տուեալներուն թուարկումով:

Նշեմ նաեւ՝ որ ՉԳԱԹ ՉԴ-ը նախապէս մշակուած ու թուագրուած էր Տանիա Կափլանեանի կողմէ: 1990-ականներուն, դիւանը կը վերամշակուի Յօղիկ Բեքարեանի կողմէ, որ նիւթերուն կու տայ այլ թուագրումներ: Ստորեւ, դիւանի նիւթերուն թուագրումները նախ նշանակած եմ նոր, ներկայ տարբերակով (Բեքարեանի) եւ ապա՝ փակագիծերու մէջ, աւելցուցած նոյն նիւթին հին թուագրումը (Կափլանեանի): Օրինակ՝ ՉԴ թիւ 185 (ՀԹ 46) կը նշանակէ Չուհանեանի դիւանի այժմեան թիւ 185-ը, որ հին թուագրութեամբ (ՀԹ) եղած էր 46:

ՏՈՔԹՈՐԱԿԱՆ ԹԵՁ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Իր տեսակին մէջ աննախագէտ երեւոյթով

մը, 2004 Նոյեմբեր 8-ին, Գահիրէի Համալսարանի մասնաճիւղերէն՝ Քոլլէյաթ էլ-Թարաֆէյա էլ-Նաուէյայի մէջ տեղի կ'ունենայ տոքթորական թեզի պաշտպանութիւն, որուն նիւթն էր՝ *Տիգրան Չուհանեանի դաշնակի ստեղծագործութիւններուն կատարողական-թեքնիքական առանձնայատկութիւնները*: Ատենախօսն էր Նակուա էլ-Շահաթ Պայումի, գիտական ղեկավար՝ տոքթ. Սուրայա Սայէտ Սուլայման, ընդդիմախօսներ՝ տոքթորներ Մուֆիտա Ահմատ Ալի եւ Լայլա Ամին էլ-Սայատ¹⁴:

Թեզին հիմքը կը կազմէր հինգ ստեղծագործութիւն՝ *Mouvement perpétuel*; *Fantaisie orientale* No. 1; *Grande Valse fantastique*, *Illusions*; *Gavottine*, *Un moment de plaisir* եւ *Danse caractéristique*, *L'orientale*:

Թեզը կը բովանդակէր լիարժէք տեղեկութիւններ հայ երաժշտութեան եւ յատկապէս հայկական դաշնակի գրականութեան պատմութեան մասին: Իսկ հինգ գործերու կատարողական-թեքնիքական մանրամասն վերլուծութեան կը նախորդէր անոնց տեսական վերլուծութիւնը:

Նոյեմբեր 8-ի քննարկումին, Նակուա կը համառօտագրէ իր միտքերը.

«Չուհանեանի գործերը կը յատկանշուին արեւելեան շունչով եւ յառաջացած թեքնիքական վարպետութեամբ...: Իր դաշնակի գործերը կը բովանդակեն գեղարուեստական եւ թեքնիքական բարձր արժէքներ եւ կը պահանջեն կատարողական յառաջացած վարպետութիւն...:

«Անոնց արեւելեան բնոյթը կը համապատասխանէ եգիպտացի ընկերութեան եւ կատարողներու յոյզերուն, որով անոնք մեզի համար կ'ունենան մեծ կարեւորութիւն»:

Քննարկումի ընթացքին տոքթ. Մուֆիտա չեչտեց ընտրուած նիւթին կարեւորութիւնը, աւելցնելով՝ որ չնորհիւ Չուհանեանի եւ եգիպտական երաժշտութեան սերտ կապին, Չուհանեան բարի ընդունելութիւն կրնայ գտնել եգիպտացի երաժիշտին մօտ: Եգիպտացի մասնագէտը կրնայ դիմել Չուհանեանի արուեստի ուսումնասիրութեան, քանի որ այստեղ կարելի է կապել ընկալումի արեւելեան հոգին արեւմտեան ուսումնասիրութեան մը հնարաւորութիւններուն հետ, ինչպէս կատարուած է ներկայ թեզին մէջ: Կ'եզրակացնէ, թէ այս գեղեցիկ ստեղծագործութիւնները՝ եթէ կատարւին այստեղ, հրաշալիօրէն պիտի դիմաւորուին ունկնդիրին կողմէ:

Տոբթ. Լայլա իր քննարկումը կը սկսի նոյն-
պէս վեր հանելով նիւթին կարեւորութիւնը:
Կ'ըսէ՝ թէ թեզին մէջ յիշատակուած են նաեւ

«խումբ մը հայ երաժիշտներ, որոնք կրնան
ուսումնասիրութեան նիւթ դառնալ այլ հետա-
զօտողներու կողմէ»¹⁵:

CAPRICE, LA LYRE ORIENTALE ՔԱՓՐԻՉԻՕ, ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՔՆԱՐԸ

Չուհաճեանի դաշնակի գործերուն մէջէն՝
Շուշանիկ Ափոյեան նախապատուութիւն կու
տայ *Արեւելեան քնարը*ին, գրելով.

«Չուհաճեանի ֆանթազիներուն մէջ հետա-
քրքրութիւն կը ներկայացնէ *Արեւելեան քնա-
րը*...: Ան կը միաւորէ տարբեր բնոյթով հիմնա-
նիւթեր [themes]: Իւրայատուկ առաջին «արե-
ւելեան» մեղեդին՝ որ յաճախակի կը դիմէ
համաձայնոյթի [mode] վերի օժանդակ յենակէ-
տին, առատօրէն զարգանալու առիթ է:

«Կուռ տոսմաթիք զարգացումի գիծը, վիր-
թիւնզական հիւսուածքը եւ փոփոխակումի
զանազան ձեւերը յառաջ կը բերեն ծաւալուն
ձեւ, ազդեցիկ, տպաւորիչ հնչողութիւն»¹⁶:

Իր հիմնանիւթերէն երեքը օգտագործած է
նաեւ *Ձէմիրէ* օփերային մէջ: Դաշնակի այլ
գործեր եւս ուղղակիօրէն թէ անուղղակիօրէն
առնչուած են *Ձէմիրէ*ին հետ: Հետեւաբար,
անհրաժեշտ է այստեղ ներկայացնել օփերայի
համառօտ պատմականը եւ ձեռագիրները,
որոնք հիման վրայ աւելի կը յստակուին դաշ-
նակի այս գործերուն պատմական հանգա-
մանքները:

Ձէմիրէ օփերան ունեցած է երեք գլխաւոր
տարբերակներ: Առաջին տարբերակը Չուհաճ-
եան յօրինած է Տիգրան Գալսեմեանի թուրքե-
րէն լիպրետիստի վրայ եւ աւարտած 1888-ի
վերջաւորութեան: Ան կը կրէր *էպուսիա վէ
Ձէմիրէ* խորագիրը, իսկ սեղը նշանակուած էր
օփերա քոմիք: Այս տարբերակը երեք իր
բեմական մարմնաւորումը չի ստանար, թէեւ
անոր երկու «Արաբական պար»-երը եւ *Pot-
Pourri*-ն 1888 Դեկտեմբերէն սկսեալ Պոլսոյ
մէջ բազմիցս կը նուագուին նուագախումբի
կատարումով եւ կը գտնեն լայն տարածում:

1890 Հոկտեմբերին, Փրանսական երաժշ-
տա-թատերական խումբ մը կը ժամանէ Պոլիս:
Շուտով, Չուհաճեանի եւ թատերախումբի
տնօրէնին միջեւ համաձայնութիւն կը կնքուի
Փրանսերէն լեզուով բեմադրելու օփերան:

Պետրոս Անմեղեան, Աղեքսանդր Փանոսեան եւ
Յովհաննէս Աճէմեան անմիջապէս լիպրետիստ
կը թարգմանեն Փրանսերէն, իսկ Չուհաճեան
բարեփոխումներ կը ներմուծէ երաժշտութեան
մէջ: Օփերան կը վերանուանուի *Zémireh*, opéra
comique et féerique (*Ձէմիրէ*, օփերա քոմիք եւ
դիւթական): Այս երկրորդ տարբերակի առաջին
բեմադրութիւնը տեղի կ'ունենայ 1891 Մարտ
31/Ապրիլ 12-ին, Բերայի Ֆրանսական Նոր
Թատրոնին մէջ, եւ քանիցս կը կրկնուի: Յաջո-
ղութիւնը կ'ըլլայ անմիջական ու խանդավառ:

1891 Հոկտեմբերին, Չուհաճեան կը մեկնի
Փարիզ, ուր՝ այլ ծրագիրներու կարգին, կը
փափաքէր բեմադրել *Ձէմիրէ*ն: Այս նպատակով
կը կատարէ նոր սրբազրութիւններ՝ յատկա-
պէս խօսակցական մասերը փոխարինելով ա-
սերգներով: Ստեղծագործութիւնը օփերա քո-
միքէն կը վերածի օփերայի: Այս տարբերակը
կարելի է համարել յետագային կատարուելիք
երրորդ եւ վերջին տարբերակին նախահիմքը:
Քանի մը ամիս Փարիզի մէջ անցընելէ ետք,
1892-ի սկիզբները ձեռնունայն կը վերադառնայ
Պոլիս եւ դարձեալ կ'աշխատի *Ձէմիրէ*ին վրայ:

1894-ին, Չուհաճեան բանակցութիւններ կը
վարէ այդ ժամանակամիջոցին Պոլիս գտնուող
իտալական օփերայի խումբի մը տնօրէն՝ պր.
Ֆրանձինիի հետ, Քոնքորտիա թատերասրա-
հին մէջ *Ձէմիրէ*ն ներկայացնելու համար: Այս
նպատակով, նոյն տարուայ ամռան, կը ստեղծէ
օփերային երրորդ տարբերակը՝ իտալերէն
լիպրետիստով: Նոր լիպրետիստի հեղինակին
անունը կը մնայ անյայտ: Սեղը կը վերածուի
օփերա սեմի սերիայի: Այս տարբերակի բեմա-
դրութեան մասին ոչ մէկ տեղեկութիւն գտայ
պոլսահայ ժամանակակից մամուլին մէջ: Մա-
մուլի տեղեկութիւնները կը վերաբերին նախա-
բեմադրական շրջանին: Հաւանաբար՝ հակա-
ռակ նախապէս կատարուած յայտարարու-
թիւններուն, բեմադրութիւնը տեղի չէ ունեցած¹⁷:

Դոյութիւն ունեցած է նուագազրութեան

(orchestral score) միակ ձեռագիրը մը՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 16, 17 (ՀԹ 7), որուն մէջ իւրաքանչիւր նոր տարբերակի ստեղծագործութիւն համար Չու-հանեան անջատած-աւելցուցած է բազմաթիւ թերթեր: Կը գտնուին նաեւ երկրորդ տարբերակին յարող ֆրանսերէն դաշնակագրութիւնը (vocal score)՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ 18 (ՀԹ 10), եւ երրորդ տարբերակի իտալերէն երկու միանման դաշնակագրութիւններ՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 19 (ՀԹ 11), ԹԻԼ 20 (ՀԹ 11)¹⁸: Առաջին տարբերակին ժամանակ յօրինած է նաեւ նուագախումբի համադրութիւն մը՝ *Pot-pourri sur les motifs de l'opéra Eboudiat et Zémiré* (Փոփուրի էպուտիա եւ Զէմիրէ օփերայի եղանակներուն վրայ)¹⁹:

Արեւելեան քնարրի առաջին մասը՝ Largo (հատածներ 1-23), եւ առաջին ու երկրորդ մասերուն կապող մասը՝ Allegro vivo (հատածներ 24-41), կը հանդիսանան *Զէմիրէ* օփերայի Գ. արարի Զէմիրէի քնարական ողմանսին նախաբանը, որ առկայ է օփերայի առ նուագն երկրորդ եւ երրորդ տարբերակներուն մէջ (*տե՛ս* ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 19 (ՀԹ 11), էջ 80ա-81ա. ԹԻԼ 20

(ՀԹ 11), էջ 79ա-81. ԹԻԼ 18 (ՀԹ 10), էջ 73-74. եւ ԹԻԼ 17 (ՀԹ 7), էջ 30ա-33ա): Իսկ երրորդ մասը՝ հատածներ 99-165, կը ներկայացնէ *Զէմիրէի* առաջին տարբերակէն մաս մը՝ որ դուրս մնացած է յետագայ տարբերակներէն (*տե՛ս* ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 26 (ՀԹ 12), էջ 14-19ա):

Տպագիր օրինակին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Éditeurs H. Aramian & Cie

34, Grande rue Hamidié

Samboul

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Մեփականութիւն հեղինակին

Հրատարակիչներ՝ Յ. Արամեան եւ Ընկ.

34, Կռանտ Համիտիէ փողոց

Իսթանպուլ

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Զ. Կ.

Ռէտտէրի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 185 (ՀԹ 46):

DANSE CARACTÉRISTIQUE, L'ORIENTALE

ՅԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ ՊԱՐ, ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԸ

Բացի այս հատորին համար հիմք հանդիսացող դաշնակի տպագիր տարբերակէն՝ գոյութիւն ունին նաեւ նոյն երաժշտութեան երեք հեղինակային տարբերակներ.

1.-Նուագախումբի համար, խորագիր՝ *L'Orientale*, Danse caractéristique. ձեռագիր՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 79 (ՀԹ 32) – ԹԻԼ 80 (ՀԹ 32):

2.-*Արշակ Բ.* օփերայի Գ. արարի «Պարահանդէսի տեսարան»-ի վերջին պարը. ձեռագիր՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 8 (ՀԹ 3), ԺԱ. պրակ, էջ 1-12. տպագիր՝ Տիգրան Չուհանեան, *Արշակ Բ.*, նուագագրութիւն, Գահիրէ, 2000, էջ 617-652: Ասիկա օփերայի ձեռագրի մատիտագիր այն սակաւաթիւ էջերէն է՝ զորս հեղինակը աւելցուցած է ստեղծագործութեան յօրինումի աւարտէն (1868) ետք, հաւանաբար 1890-1891-ին՝ երբ 1891-ին մեկնելով Փարիզ, յոյս ունէր այնտեղ բեմադրել իր օփերաները²⁰:

3.-Ստեղծագործութեան առաջին մասը օգտագործուած է իբրեւ *Զէմիրէ* օփերայի երրորդ

տարբերակի առաջին «Արաբական Պար»-ի նախաբան, ձեռագիրներ՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 17 (ՀԹ 7), էջ 153ա-156ա. ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 19 (ՀԹ 11), էջ 121-122. ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 20 (ՀԹ 11), էջ 120-121:

Չորս տարբերակներուն միջեւ կը գտնուին տարբերակային բնոյթի զանազանութիւններ:

Դաշնակի տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Éditeur S. Hovsépian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

[Մեփականութիւն հեղինակին

Հրատարակիչ՝ Ս. Յովսէփեան

60 Կռանտ Համիտիէ փողոց

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳԻ ԹԻԼ 184 (ՀԹ 47):

FANTASIES ORIENRALES SUR DES MOTIFS TURCS

Nos. 1, 2

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՖԱՆԹԵԶԻՆԵՐ ԹՈՒՐԳԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

ԹԻՒ 1, 2

Կը գտնուի նաեւ թիւ 1-ի նուագախումբի ձեռագիր տարբերակը՝ ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 88 (ՀԹ 35):

Թիւ 2-ը Փեչրէֆ մըն է: Պահպանելու համար այս արեւելեան միաձայն աւանդական սեռին բնականութիւնը, երաժշտահանը օգտագործած է զծային, թափանցիկ նուագակցութիւն մը, դաշնակներու (chords) լոկ նուագագոյն հպումներով: Հաւանական է, որ մեղեդին յօրինուած ըլլայ Չուհաճեանի կողմէ՝ հետեւելով Փեչրէֆի առանձնայատկութիւններուն, քանզի փոխագրութիւն (transcription) եւ դաշնակում (harmonization) հասկացութիւնները քիչ բնորոշ են Չուհաճեանի լեզուամտածողութեան:

Տպագիրին տուեալներն են.

Éditeur S. Hovsépian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

Tous droits réservés

[Հրատարակիչ՝ Ս. Յովսէփեան

60 Կռանտ Համիտի փողոց

Կոստանտնուպոլիս

Բոլոր իրաւունքները վերապահուած են]

Հրատարակութեան համար օգտուած են հետեւեալ աղբիւրներէն.

Արեւելեան ֆանթէզի թիւ 1՝ Փարիզի Նուպարեան Մատենադարան, թիւ 21.591. ՉԳԱԹ թիւ 196:

Արեւելեան ֆանթէզի թիւ 2՝ ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 197 (ՀԹ 57):

IMPROMPTU, CASCADE DE COUZ

ԷՄՓՐՈՄՓԹԻԻ, ՔՈՒԶԻ ԶՐՎԷԺԸ

Տպագրուած է 1887-ին²¹:

Քուզի Զրվէժը կը գտնուի Ֆրանսայի Սավուա Փրոփր նահանգին (Province de Savoie Propre) մէջ՝ Շամպերի օդ էշէլ ճամբուն (route de Chambéry aux Echelles) վրայ: Ժան-Ժաք Ռուսօ 1731-ին այցելելով այնտեղ, *Միայնակ շրջագայողի մը մտորումներ* (Rêveries d'un promeneur solitaire) գիրքին մէջ զայն կ'ընդունի իբրեւ «ամենագեղեցիկ Զրվէժը գոր տեսած ըլլամ կեանքիս մէջ»: Լամարթին իր *Վստահութիւններ* (Confidences) գիրքին մէջ կը նկարագրէ՝ թէ Քուզի Զրվէժը կը գտնուի «հսկայ եւ վտակահոս ստորեզերքին մօտ՝ ուր յորձանքը ուղղահայեացօրէն կը տեղայ հովիտին մէջ, պահուած սարէն անշատուած մեծ ժայռի մը ետեւ»:

Ոչ մէկ փաստ կը գտնուի՝ թէ Չուհաճեան երբեւէ տեսած ըլլայ այս Զրվէժը, որով ստեղծագործութիւնը կը հանդիսանայ իր վառ երեւակայութեան արդիւնքը:

Ասիկա Չուհաճեանի դաշնակի միակ գործն է՝ որ վերահրատարակուած է Հայաստանի մէջ, չնորհիւ Յիցիլիա Բրուտեանի ջանքերուն²²: Սակայն Բրուտեան զանց կ'առնէ *Քուզի Զրվէժ* խորագիրը եւ կը բաւարարուի միայն երաժշ-

տական սեռի նշանակումով՝ էմփրոմփիլ, որուն պատճառով քողարկուած կը մնայ ստեղծագործութեան պատկերաւոր կողմը՝ որ այնքան էական նշանակութիւն ունէր վիպապաշտներուն մօտ:

Հայաստանի այս հրատարակութեան հիման վրայ, ամերիկահայ դաշնակահար Շահան Արծրունի կ'իրականացնէ անոր ձայնագրութիւնը²³: Սկաւառակի անգլերէն ծանօթագրութիւններուն մէջ Շ. Արծրունի կը գրէ, թէ ստեղծագործութեան մէջ «Չուհաճեան կը պահանջէ մատներու վիրթիւղականութեան աստիճան մը՝ որ կը մրցակցի Մոչքովսքիի *Étincelle*-ին հետ, եւ կը յառաջացնէ այնպիսի յուզում մը՝ որ կրնայ թնդացնել համերգասրահը»: Այս ձայնագրութիւնը կը նպաստէ հաստատելու եւ տարածելու դաշնակի բնագաւառին մէջ Չուհաճեանի ունեցած վարկն ու արժէքը: Ֆրանսահայ երաժշտահան Արա Պարթեւեան այսպէս կը բնութագրէ Արծրունիի ձայնագրութիւնը. «Եւ դեռ ուրիշ սիրելի անուն մը՝ Տիգրան Չուհաճեան, այս վերջինը եթէ անուն չինած է իր համբաւաւոր *Լէպլէպիճի*ով, քիչեր միայն գիտեն որ ան ամէն բանէ առաջ հեղինակ է

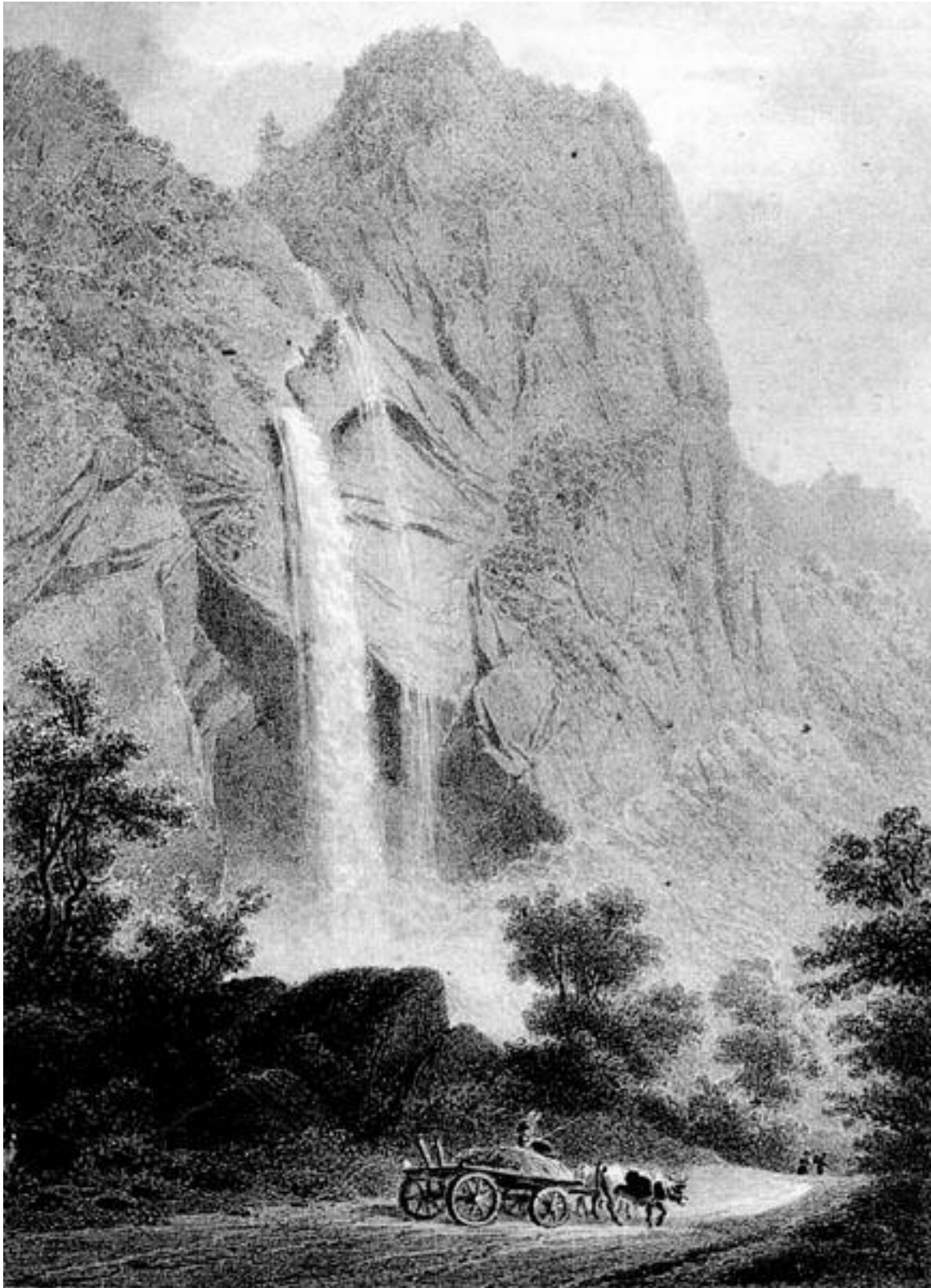
դաշնակահարային հոյակապ եւ բազմաթիւ
ստեղծագործութիւններու, որոնցմէ է իր էնփ-
րոմփիւն, եւ որ նոյնքան արժէք կը ներկա-
յացնէ որքան ոտմանիք չրջանի եւրոպական
ռեւէ հեղինակի գործ»²⁴:

Տպագիրին տուեալներն են.
Propriété de l'auteur

Constantinople
Inst. Lith. de C. G. Röder, Leipzig
[Մեփականութիւն հեղինակին
Կոստանտնուպոլիս
Մ. Կ. Ռէօտէրի Վիմագրութեան Հաստատու-
թիւն, Լայփցիկ]
Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ԶԳԱԹ ԶԳ-
թիւ 186 (ՀԹ 48):

ՔՈՒԶԻ ԶՐՎԷԺԸ
Գծագրիչ՝ Լոփփէ
www.sabaudia.org/v2/expo/vue_de_la_savoie

ՔՈՒՋԻ ՋՐՎԷԺԸ

Լիթոկրաֆ

Կը լոնուի Սաւոյայի դքսութեան բառարան

(Dictionnaire du duché de Savoie) ձեռագիրին մէջ (1840)

Սաւոյա նահանգի դիւան, Քլոտիլու Պուվիէի հաւաքածոյ

www.sabaudia.org/v2/expo/disco1840

MOUVEMENT PERPÉTUEL

ՅԱԻԵՐԺ ՇԱՐԺՈՒՄ

Կը գտնուի նաեւ անոր դաշնակի եւ նուագա-
խումբի տարբերակը²⁵:

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Éditeurs H. Aramian & Cie

34, Grande rue Hamidié

Stamboul

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Սեփականութիւն հեղինակին
Հրատարակիչներ՝ Յ. Արամեան եւ Ընկ.
34, Կռանտ Համիտիէ փողոց

Իսթանպուլ

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Ք. Կ. Ռէո-
տէրի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեանս աղբիւրը սեփականու-
թիւնն է Փարիզի Չուիսմեան Հետազօտական
Կեդրոնին:

GRANDE VALSE FANTASTIQUE, ILLUSIONS

ՄԵԾ ՖԱՆԹԱՍԹԻԲ ՎԱԼՍ, ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Stich u[nd] Druck v[on] F. W. Garbrecht's

Nachf., Oscar Brandsteller, Leipzig

[Սեփականութիւն հեղինակին

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Ֆ. Վ. Կարպ-
րեշթի, Օսքար Պրանտսթելլեր, Լայփցիկ]

Հրատարակութեանս աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 180 (ՀԹ 44):

TARENTELLE

ԹԱՐԱՆԹԷԼ

Տպագրուած է 1887-ին²⁶:

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Constantinople

[Սեփականութիւն հեղինակին

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեանս աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 194 (ՀԹ 54):

UNE GAVOTTE DE PLUS

ԿԱԻՈԹ ՄԸ ԵԻՍ

Տպագրուած է 1883-ին²⁷:

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Constantinople

[Սեփականութիւն հեղինակին

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեանս աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 195 (ՀԹ 56):

GAVOTTINE, UN MOMENT DE PLAISIR

ԿԱԻՈԹԻՆ, ՀԱՃՈՅՔԻ ՊԱՀ ՄԸ

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Սեփականութիւն հեղինակին

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Զ. Կ. Ռէօտէրի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակիչին անունը չկայ: Բայց քանի որ ստեղծագործութիւնը ձօնուած է Յ. Արամեանին՝ որ հրատարակիչն է *Արեւելեան քնարը*ին, *Յաւերժ շարժում*ին եւ *Մահանուագ*ին,

կարելի է ենթադրել՝ որ ասոր հրատարակիչը նոյնպէս Յ. Արամեան եւ Ընկ.-ն է:

Հրատարակութեանս աղբիւրը սեփականութիւնն է Փարիզի Չուիսմեան Հետազօտական Կեդրոնին:

PROTI POLKA

ՓՐՈԹԻ ՓՈԼԿԱ

Տպագրուած է 1892-ին²⁸:

Փրոթին կը հանդիսանայ յայտնի Իշխանաց Կղզիներէն մէկը: Իշխանաց Կղզիները ինն կղզիներէ բաղկացած ամբողջականութիւն մըն է, որ կը գտնուի Մարմարա Ծովուն մէջ, ասիական Իսթանպուլէն քանի մը քիլոմետր հեռաւորութեան վրայ: Բիւզանդական շրջանին, այս կղզիները եկեղեցական կեդրոն մըն էին՝ բազմաթիւ մենաստաններով: Նկատի ունենալով՝ որ այդ ժամանակ անոնք նաեւ իշխաններու աքսորավայրն էին, անոնց կը տրուի «Իշխանաց» անունը: Օսմանեան շրջանին, այս կղզիները կ'անտեսուին ու կը լքուին: Կղզիները կը գրաւեն ոչ-մահմետական խումբերու ուշադրութիւնը, որոնք մշտական բնակութիւն կը հաստատեն այնտեղ: Միայն ԺԹ. դարու վերջաւորութեան է՝ որ թուրք ժողովուրդը կը հետաքրքրուի բնակիլ այս գեղեցիկ բնութեան մէջ:

Ինն կղզիներուն ամենամեծն ու գլխաւորն է Պուլուքատան, որ երեք այլ ընդարձակներուն հետ՝ Հէյպէլի, Պուրկազ եւ Գընալը, ունի մնացորդ բնակչութիւն:

Իսթանպուլի ամենամօտ կղզին Գընալըն է եւ այս պատճառով ան ծանօթ է նաեւ «Փրոթի» անունով, որ բիւզանդերէն կը նշանակէ «առաջին»: Մինչեւ այսօր, անոր բնակչութեան մեծամասնութիւնը հայեր են, որոնք ունին Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին:

Պարետ Պարոյր գրական գեղեցիկ արձակի մը մէջ կը նկարագրէ Փրոթիի հրաշալի գեղեցկութիւններն ու խաղաղ միջավայրը²⁹:

Իսկ Ն. Գրիգորիսեան կու տայ կղզիին նկարագրութիւնը.

«Պոլսէն մեկնող ամէն հայրենակից անշուշտ յուզումնալից կարօտով մը կը յիշէ մեր կապոյտ Մարմարան, որու վրայ գոհարներու պէս կը հանգչին չորս գեղատեսիլ կղզիները, Իշխանաց Կղզիներ, ինչպէս կը յորջորջուէին Բիւզանդա-

կան կայսրութեան օրով:

«Այդ կղզիներէն առաջինը, յունարէն Բոթթի, որ իր կարմիր հողին պատճառաւ Գընալը կը կոչուի, միւս երեքին նման օժտուած չէ մայրիի եւ եղբւրի անտառներով, այլ ծածկուած է ցախերով որոնք թէեւ կանաչութիւն մը չնորհած են իր կողերուն, սակայն բոլորովին ալ չեն պարուրած անոր քարուտ լեռկութիւնը: Կղզիին հարաւային արեւելեան մասը ժայռոտ է եւ անբնակելի:

«Այս կղզին, հակառակ իր լեռկ երեւոյթին, ունի սակայն այնպիսի մտերմիկ եւ հիւրընկալ անկիւններ, այնպիսի լուռ եւ մեկուսի դարաւանդներ ուր մարդ պիտի սիրէր առանձնանալ իր երազկոտ պահերուն:

«Գընալըն օժտուած է նաեւ հոյակապ արշալոյսներով եւ զմայելի վերջալոյսներով. այդ պահերուն կղզիին հանդիպակաց լեռները մանիշակագոյն կը ներկուին եւ զանոնք եզերող պարուրածեւ գիծը աւելի եւս կը շեշտուի նկարչազեղ տեսարան մը պարզելով:

«Այս կղզիին մէջ, հայերը ունին սիրուն փոքրիկ եկեղեցի մը բարձունքին վրայ շինուած, բնակչութեան մեծագոյն մասը հայերէ կազմուած ըլլալով. ունին նաեւ ազգային վարժարան մը»³⁰:

Ահա այս Փրոթի-Գընալը կղզիին մէջ է՝ որ Չուսմեան կը յօրինէ իր փոլքան:

Արեւելք մանրամասնօրէն կը նկարագրէ այս փոլքայի յօրինումին նախադրեալները: Կը գրէ՝ թէ Փարիզի անյաջող ուղեւորութենէն ետք, Չուսմեան «ամէն ճշմարիտ բանաստեղծի պէս, ինքն ալ տրտմութեան ու լքման վայրկեաններու մէջ սփոփանք փնտռեց իր քնարին, - դաշնակին, - ապաստանած: *Ձէմիրէն* լուրջ օրէրայի վերածելու համար՝ Ֆէրիտիյէի մէկ անկիւնն, իւր մոռցուած արուեստագէտի բնակարանին մէջ երկար ամիսներ աշխատելէ յետոյ, շունչ առնելու պէտք կը զգայ ու Գնալըի

գեղածիծաղ ափունքը կ'երթայ ներչնչում ու կազդուրում փնտռելու: Հոն բարեկամներ կը չըջապատեն զինքն եւ գիշեր մըն ալ կ'առաջնորդեն իրեն՝ նորաշէն փոքրիկ թատրոնին համեստ նուագախումբը վարել. իր երաժշտական առաջին փորձերն ու արուեստագիտական կեանքի պատանեկութիւնը միտքը կու գան եւ ահա նուագախումբին գլուխն անցած է Չուխաճեան երիտասարդական աւիւնով մը, ու եղանակներուն կ'առաջնորդէ այն գուրգուրանքով որով առաջնորդած էր երբեմն իր մեծ հեղինակութիւններուն: Ա՛հ, մտերմական չըջանակի մը համակրանաց արտայայտութիւնն ի՞նչ անոյշ կը հնչէ. կայ ժամանակ որ շատ աւելի ազդեցիկ է քան օտար հանդիսականներու որոտնդոտ ծափերն որոց մէջ ամբոխի զոռումին պէս բան մը կայ: Այն քանի մը օրերու միջոցին զորս Չուխաճեան կ'անցունէ այդ բանաստեղծական կղզեակին մէջ, արտադրելու պէտք մը կը զգայ. իր շուրջը՝ պար, երգ, ցնծուն երիտասարդութիւն մը, պահ մը մոռցնել կու տան իր դառնութիւնները, եւ ահա ափ յափոյ կը հեղինակէ սիրուն բօլքա մը զոր կղզւոյն անուան կը նուիրեն իսկոյն, ԲՕԼՔԱ ԲՈՒՐՈՒԻ: Այլ որքան իբր ժամանց կամ զբօսանք գրուած, այդ եղանակին մէջ երաժշտապետը խառնած էր մաս մը իր արուեստագէտի ներչնչումէն, իր տաղանդէն. պէտք չէր որ աշնան առաջին հովերը առնէին տանէին զայն կղզիին ափունքներէն, օդին մէջ ցրուելու: Նկարիչ մը Գընալըի պատկերը կը գծէ ու ձայնատետրին հետ մէկտեղ կը դրկեն Լայբօիկ: Քիչ օրէն, կը ստանանք Բօլքա Բուրօի՝ ճոխ տետրերու վրայ փորագրուած: Եւ ձմեռը, հայ սրահներու մէջ,

ուր անշուշտ պիտի նուագեն զայն, երբ անոր զուարթ եղանակներն հնչեն մեր ականջին ու ցունց տան մեր սրտին, նոր խանդով կը յիշենք Չուխաճեանը»³¹:

Հայրենիք այսպէս կը փոխանցէ տպագրութեան լուրը.

«Շնորհակալութեամբ ստացանք երաժշտապետ Տիգրան Էֆէնտի Չուխաճեանի վերջին երկասիրութիւնը *Բոզդի-բօլքա*:

«Անոնք որ Բոզդիի ծիծաղագեղ ափունքներուն վրայ այս ամառը անցուցին, կը յիշեն այդ ոստոստուն բոլքան, որ հոն, ծովին մօտ, յղացւեցաւ ու նուագուեցաւ առաջին անգամ: Կապոյտ երկնքին տակ, ճերմակ փրփուրներու մօտ երկնուած այդ գողտրիկ եղանակն անշուշտ նոյն ախորժ տպաւորութիւնը պիտի գործէ ձմեռնային սալօններուն մէջ, յորձանապտոյտ պարերու երփներանգ ալիքին մէջ»³²:

Շուրջ 35 տարի ետք՝ 1927-ին, պոլսահայ ուրիշ նշանաւոր երաժիշտ մը՝ Էտկար Մանաս, նոյնպէս պիտի հմայուէր այս կղզիներու գեղեցկութենէն եւ պիտի հրատարակէր դաշնակի նուագաչար մը՝ *Իշխանաց կղզիներ*, որուն առաջին մասը պիտի կոչէր «Փրոթի»:

Տպագիրին տուեալներն են.

Éditeur S. Hovsepian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

[Հրատարակիչ՝ Ս. Յովսէփեան

60 Կռանտ Համիտի փողոց

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ թիւ 190 (ՀԹ 51):

POLKA, LA GAÎTÉ ՓՈԼՔԱ, ԶՈՒԱՐԹՈՒԹԻԻՆԸ

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Մեփականութիւն հեղինակին

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Ք. Կ. Ռէօտերի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ թիւ 181 (ՀԹ 45):

MAZURKA DE SALON, MIGNON ՍԱԼՈՆԻ ՄԱԶՈՒՐՔԱ, ՍԻՐՈՒՆ

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Մեփականութիւն հեղինակին

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Բ. Կ.
Ռէօտէրի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 189 (ՀԹ 50):

SPLENDIDE-QUADRILLE

ՇՔԵՂ-ՔԱՏՐԻՑ

Տպագիրին տուեալներն են.

Éditeur S. Hovsepian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

Gravé et imprimé par C. G. Röder à Leipzig

[Հրատարակիչ՝ Ս. Յովսէփեան

60 Կռանտ Համիտիէ փողոց

Կոստանտնուպոլիս

Փորագրութիւն եւ տպագրութիւն Բ. Կ. Ռէօ-
տէրի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 193 (ՀԹ 53):

MARCHE FUNÈBRE

ՄԱՀԱՆՈՒԱԳ

Ունի հայերէն լեզուով հետեւեալ խորագիրը.
«Արտօսը ի չիբիմ Տ. Տ. Մեծին Ներսէսի երիցս
երանեալ հայրապետին եւ թուրքիոյ հայոց
պատրիարքին. Մահանուագ»:

Յօրինուած է թրքահայոց պատրիարք Տ.
Ներսէս Վարժապետեանի վախճանումին առի-
թով: 1884-ին, Գէորգ Գ. Կաթողիկոսի վախճա-
նումէն ետք, Ն. Վարժապետեան կ'ընտրուի
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, բայց անժամա-
նակ մահը կը խափանէ ստանձնելու իր
պաշտօնը³³: Ան եղած է լայն ժողովրդականու-
թիւն վայելող պատրիարք: Իր թաղումի արա-
րողութիւնը կը կատարուի մեծ շուքով եւ հա-
մաժողովրդական սուգով:

Հայրենի սիրով տողորուած Չուհաճեան՝
ինչպէս ողջ թրքահայութիւնը, եղելութեան
կ'արձագանգէ՝ յօրինելով այս յուզիչ Մահա-
նուագը (Ագոյ Քայլերգ):

Տպագրուած է 1884-ին³⁴:

Ահաւասիկ *Արեւելքի* մեկնաբանութիւնը.
«Ազգային երաժշտապետ Տիգրան Էֆէնտի
Չուհաճեան, ըստ օրինակի բազմաթիւ անձանց
եւ ազգային ընկերութեանց որք ծաղկեաց պսակ-
ներ եւ փունջեր սփռեցին յոտս դազադին եր-
ջանկայիչատակ Ներսէս Պատրիարքին, *Ար-
տօսը ի չիբիմ* տիտղոսով եղերերգ մը յօրինած
է ի յիշատակ ողբացեալ Պատրիարքին. այս
եղերերգ, զոր հեղինակը *Մահանուագ* կը կոչէ,
տխուր հառաչանք մ'է երաժշտական նշանա-

գրերու մէջ ամփոփուած. եղանակը խորին եւ
վշտահրաւէր ձայնիւ մը կը սկսի, սակաւ ինչ
յետոյ կը բարձրանայ եւ իբր յուսահատական
ճիչ մ'արձակելով կը խոնարհի դարձեալ եւ կը
խորասուզուի. քաջամուտ հեղինակը ճիշդ
օրինակած է սգազգած սրտին ելեւէջը: Սոյն
ընտիր հեղինակութիւնն որ առայժմ դաշնակի
համար գրուած է եւ որ երաժշտութեան տեղ-
եակ անձանց լիովին գոհունակութիւն եւ ներբո-
ղից արժանացած է, քանի մ'օրէն հրապարակ
պիտի ելնէ, զի արդէն մամուլը ներքեւ է նոյն իսկ
Կ. Պոլսոյ մէջ, Բերա Թէքէ-Ճատտէսի թիւ 506
Նօթածի հաճի էմէն Էֆէնտի տպարանը»³⁵:

Ղազարոս քահ. Յովսէփեան կը գրէ հետեւ-
եալը. «Երջանկայիչատակ Տ. Ներսէս Վարժա-
պետեան պատրիարքի յուղարկաւորութեան
տխուր հանդէսը ո'չ մի օրագիր այնպէս նկա-
րագրած չէ, ո'չ մի ճարտարախօս լեզու այնպէս
պատմած չէ, ինչպէս որ տաղանդաւոր երա-
ժիշտ Տ. Չուհաճեանը ներկայացնում է այդ
հանդէսը չորս երեսից բաղկացած իւր հիւսած
մահանուագով, որի սիրտ յուզող եղանակը,
մինչեւ անգամ քարասիրտ մարդոց աչքերից
արցունք քամելու ոյժ ունի»³⁶:

Տպագիրին տուեալներն են.

Մեփականութիւն Յ. Արամեան եւ Ընկ.

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
188 (ՀԹ 136):

QUATRE FUGUES

ՉՈՐՍ ՖԻԻԿ

Դաշնակի չորս ֆիլկերէն երկուքը տպագրուած են եւ երկուքը մնացած են ձեռագիր:

ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 91 (ՀԹ 66) եւ թիւ 92-ի (ՀԹ 66) մէջ կը գտնուին դաշնակի անտիպ ֆիլկերուն ինքնագիրները, որոնք յաջորդաբար թուագրուած են Ֆիւկ թիւ 1 եւ Ֆիւկ թիւ 3: Տպագրուած երկու ֆիլկերը լոյս տեսած են մէկ պրակով, հետեւաբար թուագրուած են թիւ 1 եւ 2: Այս տպագրուած ֆիլկերուն ձեռագիրները չկան դիւանին մէջ: Բնականաբար, ձեռագիրի թիւ 1-ը եւ տպագիրի թիւ 1-ը նոյն ֆիլկերը չեն:

Դիւանի նոյն թղթածրարներուն մէջ (ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 91, 92 եւ 93 (ՀԹ 66)) կը գտնուին դաշնակի միեւնոյն չորս ֆիլկերուն լարային եռանուագի եւ քառանուագի տարբերակները՝ որոնք բոլորն ալ հեղինակի կենդանութեան մնացած էին անտիպ: Ձեռագիր դաշնակի թիւ 1 եւ թիւ 3 ֆիլկերը կը համապատասխանեն լարայիններու միեւնոյն թիւ 1 եւ 3-ին: Կը պարզուի՝ որ տպագիր դաշնակի Ֆիւկ թիւ 1-ը իրականութեան մէջ ձեռագիրի պակսող դաշնակի Ֆիւկ թիւ 2-ն է, իսկ տպագիր Ֆիւկ թիւ 2-ը՝ ձեռագիրի Ֆիւկ թիւ 4-ը, քանի որ դաշնակի տպագիր թիւ 1 եւ 2-ը կը նոյնանան ձեռագիր լարայիններու յաջորդաբար թիւ 2 եւ 4-ին հետ: Յստակ է՝ որ դաշնակի երկու ֆիլկերուն տպագրութենէն ետք՝ հեղինակը պատշաճ չէ դատած պահպանել ձեռագիրները: Ուրեմն, դաշնակի չորս ֆիլկերը երաժշտահանին համար կազմած են մէկ ամբողջականութիւն եւ միայն տպագրութեան համար անջատուած են իրարմէ: Այս հատորին համար, չորս ֆիլկերուն թուագրումները վերադարձուցի ըստ բնագիր ձեռագիրներուն:

Դաշնակի Ֆիւկ թիւ 1 եւ 3-ը ընթացքի (tempo) նշում չեն կրեր: Ընթացք նշանակուած է համապատասխան լարային տարբերակներուն մէջ:

Չեռագիրներուն տուեալներն են.

1.-ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 91 (ՀԹ 66).

ա.-Ֆիւկ թիւ 1, դաշնակի համար:

բ.-Ֆիւկ թիւ 1, ջութակի, ջութի (viola) եւ թաւջութակի համար, նուագարաններու առանձին ձայներ, նուագագրութիւնը (score) չկայ:

գ.-Ֆիւկ թիւ 2, ջութակի, ջութի (viola) եւ թաւջութակի համար, նուագարաններու առանձին ձայներ, նուագագրութիւնը (score) չկայ:

2.-ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 92-ի (ՀԹ 66)

ա.-Ֆիւկ թիւ 3, դաշնակի համար:

բ.-Ֆիւկ թիւ 3, ջութակի, ջութի (viola) եւ թաւջութակի համար, նուագարաններու առանձին ձայներ, նուագագրութիւնը (score) չկայ:

3.-ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 93 (ՀԹ 66)

Ֆիւկ թիւ 4, երկու ջութակի, ջութի (viola) եւ թաւջութակի համար, նուագարաններու առանձին ձայներ, նուագագրութիւնը (score) չկայ:

Բոլորն ալ Չուհաճեանի ինքնագիրներն են, գրուած են մատիտով՝ մաքուր ու յստակ գրութեամբ, անթուակիր են, կը կրեն հեղինակին ստորագրութիւնը՝ D. Tchouhadjian:

Իսկ տպագիր երկու ֆիլկերուն տուեալներն են.

Chez S. Hovsepian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

Inst. Lith. de C. G. Röder, Leipzig

[Ս. Յովսէփեանի մօտ

60 Կռանտ Համիտի փողոց

Կոստանտնուպոլիս

Մ. Կ. Ռէօտէրի Վիմագրութեան Հաստատութիւն, Լայփցիկ]

Հրատարակութեանս ձեռագիրին աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 91 (ՀԹ 66) եւ թիւ 92 (ՀԹ 66):

Հրատարակութեանս տպագիրին աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 178 (ՀԹ 42):

PIÈCE

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՉԳԱԹ ՉԴ թիւ 130-ը (ՀԹ 91) անտիպ ձեռագիր մըն է, մատիտագիր մաքուր գրութեամբ, գրուած Չուհաճեանի ձեռագիրով:

Չունի խորագիր, չեն նշուած նուագարանը եւ ընթացքը (tempo), չկայ Չուհաճեանին անունը: Գրուած է դաշնակի սովորական երկու

հնգագլխի վրայ: Ինչպես Չուհաճեանի բոլոր ձեռագիրները՝ անթուակիր է: Մատիտագիր հիմնական գրութեան վրայ կայ սեւ մելանով քանի մը սրբագրութիւն՝ նոյնպէս Չուհաճեանի ձեռագիրով: Այս սրբագրութիւնները սխալ գրութեան կամ ընդօրինակութեան արդիւնքը չեն, այլ յօրինողական յղացումի փոփոխութեան, հանգամանք մը՝ որ կրնայ հաստատել գործին ինքնութիւնը:

Կազմուած է 6 թերթէ: Առաջին էջին վերը աջ կողմէն հայատառ թուրքերէն գրուած է «պակասաւոր»: Ի՞նչն է արդեօք «պակասաւոր»-ը այս ամբողջացուած գործին մէջ:

Այնուամենայնիւ, եթէ երաժշտագիտական-ձեռագրագիտական կողմը օգնութիւն չի ցուցաբերեր, ստեղծագործութեան ունկնդրութիւն մը կրնայ կողմնորոշում տալ: Ուշադիր

ունկնդրելով զայն դժուար չէ նկատել՝ թէ ան ամբողջական գործ մըն է, միջին (թենորի) ձայնը բովանդակելով խիստ արտայայտիչ, սահուն եւ հետեւողական մեղեդի մը, իսկ գործն ամբողջութեամբ ունի յստակօրէն կառուցուած սկիզբ, զարգացում եւ աւարտ: Հիւսւածքն անկասկած դաշնակային (pianistic) է, բաւական բարդ կատարողական արհեստավարժութեամբ (technique): Հաստատապէս, դաշնակահարի մը հաճելի ուղեկիցը կրնայ ըլլալ ան:

Այս հատորին մէջ, պայմանականօրէն զայն խորագրեցի Pièce (Ստեղծագործութիւն):

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳՔԻ 130 (ՀԹ՝ 91):

**ARIF, DUO FINALE DU 1er ACTE, “TENNI TENNENI”
ԱՐԻՖ, Ա. ԱՐԱՐԻ ՎԵՐՋԱՄԱՍ ԶՈՒԳԵՐԳ՝ «ԹՐԱ ԼԱ ԼԱ ԼԱ»**

**ARIF, GRAND CHOEUR DU 1er ACTE, “SÉFA GUELDINIS”
ԱՐԻՖ, Ա. ԱՐԱՐԻ ՄԵԾ ԽՄԲԵՐԳ՝ «ԲԱՐՈՎ ԵԿԱՔ»**

**ARIF, DUO, “ARIF ARTIK USATMAM”
ԱՐԻՖ, ԶՈՒԳԵՐԳ՝ «ԱՐԻՖ, ԱՂ ՄԻ ԵՐԿԱՐԵՐ»**

Ֆրանսացի թատերաբան Ատուլֆ Թալասօ, *Revue Encyclopédique*-ի 1899 Դեկտեմբեր 9-ի թիւին մէջ կը հրատարակէ ժամանակակից թուրքական թատրոնին նուիրուած յօդուած մը, ուր կը գրէ՝ թէ «Արիֆի երաժշտութիւնը հրաշակերտ մըն է, իր տեսակին մէջ անգուգական» եւ կը շարունակէ. «Հասարակութենէն միշտ վերախնդրուած շատ մը հատուածներուն մէջ կան մասնաւորապէս, առաջին արարուածին՝ «Թենէ թենենի» երկանուագը (թրա լա լա լա), եւ վերջաւորական պարերգը, «Սեֆա կելտինիզ» (բարով եկաք), երրորդ արարուածին վերջաւորական երկանուագը, «Արիֆ, արթըր ուզաթմա» (Արիֆ, ա՛լ մի երկնցներ), որ այդ նուագերգութեան «քլու»-ն կը նկատուի, եւ միշտ կրկնել, նոյն իսկ երեքկնել տրուած է հասարակութեան կողմէ»³⁷:

Ճիշդ այս երեք տեսարաններն են՝ զորս Չուհաճեան դաշնակի փոխադրելով կը յանձնէ տպագրութեան:

Արիֆ օփերէթը առաջին անգամ բեմա-

դրուած է 1872 Դեկտեմբերին, ուր իբրեւ երաժշտութեան հեղինակակից յիշատակուած է Ա. Սեպասթիանոյի մը անունը: Բեմադրութիւնը կ'անցնի առանց նշանակալի յաջողութեան: Չուհաճեան կը վերամշակէ երաժշտութիւնը եւ 1874 Հոկտեմբերին տեղի կ'ունենայ *Արիֆի* երկրորդ, վաւերական տարբերակին բեմադրութիւնը: Այս անգամ հեղինակակից կը յիշատակուի ոմն Ալեքսանտրօ Ալպորեթթօ: Ի՞նչ է այս երկու անձանօթ իտալացիներուն բուն դերը՝ յայտնի չէ: Բայց անկասկած, երաժշտութեան հիմնասիւնը միշտ հանդիսացած է Չուհաճեան: Տպագրուած երեք փոխադրութիւններուն առաջին երկուքին մէջ յիշատակուած է միայն Չուհաճեանին անունը, իսկ երրորդին մէջ՝ համատեղաբար Չուհաճեան եւ Ալպորեթթօ: Եզրակացութիւններու յանգիլ տակաւին կանուի է:

Տպագիր օրինակներուն տուեալներն են.

1.-«Թրա լա լա լա»

Propriété de l'éditeur pour tous les pays

Constantinople chez F. Adam
Stich und Druck von F. W. Garbrecht in
Leipzig

[Սեփականություն հրատարակչին բոլոր
երկիրներում համար

Կոստանտնուպոլիս, Ֆ. Ատամի մօտ

Փորագրություն եւ տպագրություն Ֆ. Վ.
Կարպրեշի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեանս աղբիւրը սեփականու-
թիւնն է Փարիզի Չուիսմեան Հետազօտական
Կեդրոնին:

2.-«Բարով եկաք»

Seule propriété pour tous les pays

Constantinople, F. Adam

Stich und Druck von F. W. Garbrecht in Leipzig

[Բոլոր երկիրներու միակ սեփականություն՝

Կոստանտնուպոլիս, Ֆ. Ատամի

Փորագրություն եւ տպագրություն Ֆ. Վ.
Կարպրեշի Լայփցիկի մէջ]

Հրատարակութեանս աղբիւրը սեփականու-
թիւնն է Փարիզի Չուիսմեան Հետազօտական
Կեդրոնին:

3.-«Արի՛Ֆ, ա՛լ մի երկարեր»

Propriété de l'éditeur

Constantinople

A. Comendinger, M[aison] de la musique & de
pianos, Grande rue de Pera 169 & 382

[Սեփականություն հրատարակչին

Կոստանտնուպոլիս

Ա. Քոմենտինկէր, Երաժշտութեան եւ դաշ-
նակի տուն, 169 եւ 382 Կոսմա Փերա փողոց]

Հրատարակութեանս աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 176 (ՀԹ՝ 133):

EBOUDIAT ET ZÉMIRÉ, “GRAND BALLET ARABE”

ԷՊՈՒՏԻԱ ԵՒ ԶԷՄԻՐԷ, «ՄԵԾ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՊԱՐ»

Զէմիրէ օփերայի «Մեծ արաբական պար»-ի
դաշնակի հեղինակային փոխադրութիւնը տպա-
գրուած է 1888-ին եւ կը վերաբերի օփերայի ա-
ռաջին տարբերակին: Տպագրութեան առիթով,
Արեւելք յօդուած մը կը նուիրէ անոր, ուր կը գրէ.

«Երաժշտապետ Տ. Զուհաճեան էֆ. նոր
գործ մը հրատարակած է սոյն անուամբ [իմա՝
Grand ballet arabe, Հ. Ա.]: Եղանակաց չար մը
որոց արաբական նկարագիրն ամբողջ երկին
մասնաւոր հրապոյր մը կու տայ: Արեւելեան
այս ոճը կը յարմարի նա մասնաւոր *պալլէնե-*
րու. գիտենք թէ Վէրտի առիթը չէ կորուսած
եգիպտական աւաջներով իւր *Ախտան* պճնա-
գարդել: Առաջին անգամ չէ որ Զուհաճեան էֆ.
սոյն ոճով կը գրէ: Ունեցած ենք արդէն իրմէ
ուրիշ արտադրութիւններ, մին միւսէն գերա-
զանց, եւ այն՝ գոր ի լոյս կ'ընծայէ ուրիշ բան չէ
բայց եթէ իւր *էպուտիաթ* եւ *Զէմիրէ* անուն
օբէրայէն առնուած մի շատ սիրուն թերթ ամե-
նասիրուններուն մէջ: Ով որ գինքը տեսած է
իւր դաշնամուրին առջեւ յօրինած ատեն այդ
չքնաղ գուսաներգութիւնը, չպիտի կարենայ
երբեք մոռնալ ի՞նչ խնամօք, ի՞նչ գիտնական
մտահոգութեամբ հայ երաժիշտներիս կը չար-
չըրէր ու կը չարչըրէր իւր հնչեղ գործին հպա-
տակեցնելու համար զայն իւր գաղափարակա-
նին, զի պէտք է խոստովանիլ, ինչպէս ամէն
արուեստագէտ որ անձնաւորութիւն մըն է,
Զուհաճեան ալ ունի իւրն:

«Օր մը թերեւս ըլլանք բաւական բարե-
բախտ նոր օբէրան ամբողջ լսել թատրոնի մը
մէջ, բայց առ այժմ պէտք է ամէն յոյսէ հրաժա-
րիլ եւ գոհանալ հրատարակուած մասովը:

«Զուհաճեան էֆ. արուեստագէտ մ'է, եւ իբր
այն, բնականապէս սիրող այն ամէն բանի որ
բարեձեւ, գեղեցիկ եւ պսպղուն է»³⁸:

Այս պարը անցած է *Զէմիրէ*ի երկրորդ
տարբերակին (ՉԳԱԹ ՉԳ-թիւ 18, էջ 102-103)
իսկ երրորդ տարբերակին մէջ դարձած է նոյն
տեսարանի «Երկրորդ պար»-ը (ՉԳԱԹ ՉԳ-թիւ
17, էջ 167ա), «Առաջին պար»-ին համար
յօրինելով նոր երաժշտութիւն:

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Chez S. Hovsepian

Baghtché Kapou, Hamidié djadessi No 60

Constantinople

Inst. Lith. de C. G. Röder, Leipzig

[Սեփականություն հեղինակին

Ս. Յովսէփեանի մօտ

Պախչէ Քափու, Համիտիէ փողոց թիւ 60

Կոստանտնուպոլիս

Մ. Կ. Ռէօտէրի Վիմագրութեան Հաստատու-
թիւն, Լայփցիկ]

Հրատարակութեանս աղբիւրն է՝ ՉԳԱԹ ՉԳ-
թիւ 18 (ՀԹ՝ 10), էջ 102-103-ի միջեւ տեղա-
դրուած օրինակը:

EBOUDIAT ET ZÉMIRÉ, “2ème BALLET ARABE”
ԷՊՈՒՏԻԱ ԵՒ ԶԵՄԻՐԷ, «ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՊԱՐ»

Տպագրուած է 1889-ին Եւ նոյնպէս սերած է *Զէմիրէի* առաջին տարբերակէն: Ահաւասիկ *Արեւելքի* խանդավառ յայտարարութիւնը. «Չուհաճեան էֆէնտիի աւիւնը, կարծես թէ, օր ըստ օրէ կ'աւելնայ: Մի քանի շաբաթ առաջ հրատարակած էր առաջին պարերգ մը. այժմ երկրորդ մը ի լոյս կ'ընծայէ ժողովրդեան հաճոյքը տեւական ընելու համար, զի, ինչպէս կ'իմանանք, առաջին գործը մեծ ընդունելութիւն գտաւ թէ՛ օտարաց եւ թէ՛ հայոց կողմէ: Նոր պարերգն ալ իւր վերջին օրէրայէն առնուած մաս մըն է, միշտ իւր իսկատիպ կնիքովը եւ պարունակելով թուով շատ աւելի մօթիֆներ: Զմեռն որ այլ եւս քիչ կեանք մ'ունի ապրելու, պիտի մեռնի անտարակոյս այս կայթանուազներուն թոխչքովը, զոր, առաջինը, լսեց օր. Տի-

րուհի Ղազարոսեան որում նուիրուած են»³⁹:

Այս պարը դուրս կը մնայ *Զէմիրէի* երկրորդ (ԶԳԱԹ ԶԴ թիւ 18) եւ երրորդ (ԶԳԱԹ ԶԴ թիւ 17, 19, 20) տարբերակներէն):

Տպագիրին տուեալներն են.

Propriété de l'auteur

Chez S. Hovsépian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

[Սեփականութիւն հեղինակին

Ս. Յովսէփեանի մօտ

60 Կռանտ Համիտի փողոց

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ԶԳԱԹ ԶԴ թիւ 177 (ՀԹ 40):

ZÉMIREH-QUADRILLE
SUR LES MOTIFS DE L'OPÉRA COMIQUE ET FÉERIQUE ZÉMIREH
ԶԵՄԻՐԷ-ՔԱՏՐԻՑ՝
ԶԵՄԻՐԷ ՕՓԵՐԱ ՔՈՄԻԿ ԵՒ ԴԻԹԱԿԱՆԻՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Տպագրուած է 1891-ին Եւ կը պատկանի *Զէմիրէի* երկրորդ տարբերակին: Չ'ուշանար հայ-*րենիքին* արձագանգը. «Վերջապէս երաժշտասէրները պիտի ունենան ճշմարիտ-Չուհաճեանը: Հարազատ *Զէմիրէ քատրիլը* Լայփցիկէն հասաւ. այս անգամ խառնուրդ չկայ. մէկ զաւկին համար երկու հայր չեն ներկայանար: Ինքն Չուհաճեանն է բուն իսկական հայրն: Որոնք որ դաշնակի վրայ պիտի թռթռացնեն այդ Քատրիլը ապահով թող ըլլան նոյն *Զէմիրէի*, նոյն

հեղինակի գործէն է»⁴⁰:

Տպագիրին տուեալներն են.

Éditeur S. Hovsépian

60 Grande rue Hamidié

Constantinople

[Հրատարակիչ՝ Ս. Յովսէփեան

60 Կռանտ Համիտի փողոց

Կոստանտնուպոլիս]

Հրատարակութեան աղբիւրն է՝ ԶԳԱԹ ԶԴ թիւ 179 (ՀԹ 43):

OLYMPIA, OUVERTURE
ՕԼԻՄՔԻԱ, ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

Օսմանեան բռնապետութեան աստիճանական սաստկացումին հետեւանքով՝ չըջանցելու համար գրաքննութեան եւ ընդհանրապէս դեկավարութեան անբարեացակամ վերաբերմունքը հայկական ազգային նիւթերու նկատմամբ, 1880-ականներուն սկիզբը՝ Չուհաճեան *Արշակ Բ.* օփերայի խորագիրը արդէն փոխած

էր *Օլիմպիայի*: Այս նոր խորագիրով ան կը կարողանայ Պոլսոյ մէջ շարունակել օփերայի նախերգանքին կատարումները: Նկատի ունենալով նախերգանքին գտած բացառիկ յաջողութիւնը, Չուհաճեան քառաձեռն դաշնակի փոխադրելով՝ զայն կը յանձնէ տպագրութեան: Ապա, երաժշտահանին վաղահաս մահէն ետք,

իր աշակերտներէն երկու նուիրեալ երաժիշտներ՝ Յարութիւն Սինանեան եւ Սմբատ Քէսէճեան, կ'որոշեն մահարձան մը կանգնեցնել սիրելի ուսուցիչի դամբարանին վրայ: Այս նպատակով, քառաձեռն դաշնակի համար տպագրուած նախերգանքը Սինանեան կը վերածէ երկձեռն դաշնակի եւ 1902 թուականին ինք եւ Քէսէճեան իրենց անձնական ծախքով կը հրատարակեն անկէ շուրջ 700 օրինակ, որուն վաճառքէն ստացուելիք հասոյթը կը մտադրեն յատկացնել մահարձանի ծախսերուն: Թէեւ վաճառքը կ'ընթանայ դանդաղ, սակայն մեր անխոնջ երաժիշտները ի վերջոյ կը հասնին իրենց նպատակին եւ ստացած հասոյթով Ջմիւռնիայի գերեզմանատան մէջ կը կանգնեցնեն Չուհաճեանի կիսանդրին⁴¹, որուն հանդիսաւոր բացումը կը կատարուի Ապրիլ 1907-ին⁴²:

Անկարելի ըլլալով ձեռք ձգել քառաձեռն դաշնակի տարբերակը, այս հատորին մէջ կը

հրատարակեմ Յ. Սինանեանի փոխադրութիւնը: Վերջինս մանր տարբերութիւններ ունի ՉԳԱԹ ՉԴ-ի մէջ գտնուող ինքնագիր նուագագրութենէն⁴³:

*Արշակ Բ.*ի նախերգանքը հիմնուած է օփերայի հիմնանիւթերուն (themes) վրայ, որով ան կը խտացնէ ստեղծագործութեան ամբողջական նկարագիրը:

Տպագիրին տուեալներն են.

En vente chez Christides

112 Cité de Pera

Impr. Christidis Galeta

[Կը վաճառուի Քրիսթիտէսի մօտ

112 Փերա քաղաք]

Տպարան Քրիսթիտիս, Կալէքա]

Սինանեանի այս փոխադրութիւնը ինծի տրամադրեց եզիպտահայ արուեստագիտուհի Շաքէ Յովակիմեան:

POTPOURRI ORIENTAL SUR LES MOTIFS CHOISIS DE L'OPÉRETTE LEBLEBIDJI HOR-HOR AGHA ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԼԷՊԼԵՊԻՃԻ ՀՕՐ-ՀՕՐ ԱՂԱ ՕՓԵՐԷԹԻ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Դաշնակի փոխադրութիւնը կատարած է Չուհաճեանի աշակերտ Յակոբ Ասատուր:

Ձեռքիս տակ ունիմ երկու տարբեր տպագրութիւններ.

1.-Édition moderne [Մոտեռն հրատարակութիւն]

Սեփականութիւն Գահիրէի Հայոց Առաջ-

նորդարանի Թորգոմեան Մատենադարանին

2.-Édition J. d'Andria

Constantinople

[Հրատարակութիւն Ժ. տ'Անտրիա

Կոստանտնուպոլիս]

Կը գտնուի իմ անձնական հաւաքածոյիս մէջ:

GRANDE VALSE SUR LES MOTIFS CHOISIS DE L'OPÉRETTE LEBLEBIDJI HOR-HOR AGHA ՄԵԾ ՎԱԼՍ ԼԷՊԼԵՊԻՃԻ ՀՕՐ-ՀՕՐ ԱՂԱ ՕՓԵՐԷԹԻ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Դաշնակի փոխադրութիւն Յակոբ Ասատուրի: Տպագրուած է 1888-ին⁴⁴:

Տպագրութիւնը կը պարունակէ ոչ մէկ հրատարակչական տեղեկութիւն, բացի վայրէն՝

Costantinople [Կոստանտնուպոլիս]:

Հրատարակութեան աղբիւրը սեփականութիւնն է Գահիրէի Հայոց Առաջնորդարանի Թորգոմեան Մատենադարանին:

ԱՅԼ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բացի այս հատորին մեջ տեղ գտած գործերին՝ Չուհաճեան յօրինած է նաեւ մենանուագ դաշնակի այլ գործեր, որոնք ինծի համար մնացին անմատչելի եւ հաւանաբար մաս կը կազմեն բախտաւոր բանահաւաքի մը անձնական հաւաքածոյին:

Այսպէս, 1887-ին, *Արեւելք* կը ծանուցանէր Polka de salon, *Le zéphire*-ի (Սալոնի փոլքա, *Ձեփիրո*) հրատարակութիւնը⁴⁵:

1888 Յունիս 20/Յուլիս 2-ին, Օրթագիւղի Ս. Հոփսիմեանց եւ Նեկտարինեան վարժարանի դպրոցական հանդէսին, «Օր. Իսկուհի Օգոստինոսեան դաշնակի վրայ ճարտարութեամբ նուագեց երաժշտապետ Տիգրան Էֆ. Չուխաճեանի կողմէ առ Տիկին Վարդենի Երկանեան ձօնեալ եղանակ մը, *Յիշատակ Վոսփորի*»⁴⁶:

Դաշնակի տպագրուած գործերուն վերջաւորութեան հրատարակուած ցանկերուն մէջ կարելի է հանդիպիլ հետեւեալներուն. *Papillon polka* (Թիթեոնիկ փոլքա), *Ruy Blas polka* (Ռուի Պլաս փոլքա) եւ *Mazurka de salon* (Սալոնի մազուրքա) (որ *Սիրուն* խորագիրն ունեցող մազուրքայէն տարբեր գործ մըն է):

Նուպար Ալիքսանեանի պատրաստած համառօտ ցուցակին մէջ կը գտնուին նաեւ հետեւեալ գործերը. *Après la gavotte* (Կաւոթէն ետք), *Marche Hamidié*, transcription de concert (Համիտիէ քայլերգ, համերգային փոխադրութիւն), *Marche persane* (Պարսկական քայլերգ) եւ *Romance* (Ռոմանս)⁴⁷:

Ղազարոս քահ. Յովսէփեան՝ Չուհաճեանի ստեղծագործութիւններու ցանկին մէջ կը յիշատակէ *Grande Polka*, 2ème édition (Մեծ Փոլքա, Բ. տպագրութիւն)⁴⁸: Թէեւ Յովսէփեան չէ նշանակած նուագարանը, բայց խորագիրը ցոյց կու տայ՝ որ ստեղծագործութիւնը երաժշտահանի միւս փոլքաներուն, մազուրքաներուն եւ կաւոթներուն նման գրուած պէտք է ըլլայ դաշնակի համար: Բաց աստի, տպագրուած ըլլալու փաստն ինքնին (ինչպէս կարելի է հասկնալ յօդուածագիրի ընդհանուր շարադրանքէն) կը յուշէ դաշնակի համար նախատեսուած ըլլալու

հաւանականութիւնը, քանի որ՝ ինչպէս գիտենք, Չուհաճեան իր գործիքային յօրինումներէն յաջողած էր հրատարակել լոկ դաշնակի ստեղծագործութիւնները:

Բարսեղ Թուղաճեան կը յիշատակէ՝ *Grande marche* (Մեծ քայլերգ), տպագրուած 1895-ին⁴⁹:

Փոխադրութիւններուն մէջ, վերը արդէն նշեցի *Արշակ Բ.*ի նախերգանքին հեղինակային փոխադրութիւնը քառաձեռն դաշնակի:

Պոլսոյ մէջ տպագրուած է նաեւ *Քէօւէ Քէհայի* դաշնակի փոխադրութիւնը՝ կատարուած Վիքթոր Քալլէյայի կողմէ.

Keussé Kéhaya, Opéra comique du Maestro D. Tchouhadjian, pour piano par Victor Calleya, Édition S. Christidis, Constantinople [*Քրանսերէն, Քէօւէ Քէհայ, Օփերա քոմիք մատչւոր Ս. Չուհաճեանի, դաշնակի փոխադրութիւն Վիքթոր Քալլէյայի, Հրատարակութիւն՝ Ս. Քրիսթիտիս, Կոստանտնուպոլիս*]⁵⁰:

Ինչպէս նաեւ՝ *Արիֆի* դաշնակի փոխադրութիւնը Ն. Պալտիի կողմէ.

Arif, Opéra comique de Dicran Tchouhadjian, Reconstitué-harmonisé et arrangé pour piano par N. Baldi, op. 21 [*Քրանսերէն, Արիֆ, Օփերա քոմիք Տիգրան Չուհաճեանի, վերականգնում-դաշնակում եւ դաշնակի փոխադրութիւն Ն. Պալտիի, երկ 21*]⁵¹:

Կը գտնուի նաեւ *Լէպլէպիճի Հօր-Հօր աղայի* փոխադրութիւն մը, տպագրուած Christidis հրատարակչին կողմէ⁵²:

Հակառակ այս պակասներուն, սոյն հատորին մէջ տեղադրուած գործերը կը կազմեն մեծամասնութիւն եւ ամբողջական պատկեր կու տան երաժշտահանի դաշնակի մտղորդումներուն:

Տիգրան Չուհաճեանի դաշնակի գործերը ունին ոչ միայն ճանաչողական-պատմական կարեւորութիւն, այլ իրենց բովանդակած գեղարուեստական այլազան արժանիքներուն շնորհիւ կրնան հրաշալիօրէն յարգարել դաշնակահարներուն նուագացանկերը:

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-Յակոբ Պարոնեան, «Ազգային ջոջեր», *Երկեր*, Երևան, 1958, էջ 223:

2.-Վահան Զարդարեան, «Գաբրիել Երանեան», *Յիշատակարան*, առաջին հատոր, Կ. Պոլիս, 1910, էջ 78:

3.-Ազգային երգարան հայոց, Փեթերսպուրկ, 1856:

4.-Տե՛ս «Ս. Դաւթեանի նոթերը», Թէոդիկ, *Ամէնուն տարեցոյցը*, Վենետիկ, 1926, էջ 463:

5.-Տե՛ս *Մասիս*, լրագիր, Կ. Պոլիս, 4/16 Մայիս 1874, թիւ 1528:

6.-«Պարզեւաբաշխութիւն», *Թատրոն*, հանդէս, Կ. Պոլիս, 30 Օգոստոս [11 Սեպտեմբեր] 1875, թիւ 162, էջ 2:

7.-Տե՛ս Նիկողոս Թահմիզեան, *Տիգրան Չուխաճեան. կեանքը եւ ստեղծագործութիւնը*, Փասատեան, 1999, էջ 64:

8.-Տե՛ս Տ[իգրան] Ա[րփիարեան], «Երեկի նուագահանդէսը», *Արեւելք*, օրաթերթ, Կ. Պոլիս, 8/20 Մայիս 1889, թիւ 1602, էջ 3:

9.-Տե՛ս «Չուխաճեան նուագահանդէս», *Արեւելք*, 9/21 Մայիս 1889, թիւ 1603, էջ 2:

10.-Տե՛ս Անայիս, *Յուշեր*, Փարիզ, 1949, էջ 31-33:

11.-Անդ, էջ 32:

12.-Ռ. Որբերեան, «Հանդէսներ Իզմիրի մէջ», *Մասիս*, օրաթերթ, Կ. Պոլիս, 6/18 Յունիս 1898, թիւ 106, էջ 1:

13.-«Ս. Դաւթեանի նոթերը», Թէոդիկ, *Ամէնուն տարեցոյցը*, Վենետիկ, 1926, էջ 464:

14.-Տե՛ս Հայկ Աւագեան, «Չուխաճեանի մասին տղթորական թեզի յաջող պաշտպանութիւն Գահիրէի մէջ», *Ջահակիր*, շաբաթաթերթ, Գահիրէ: 18 Նոյեմբեր 2004, թիւ 1532, էջ 3:

15.-Անդ:

16.-Շուշանիկ Ափոյեան, *Ֆորթեփիաննայա մուզիքա Սովեցքոյ Արմենիի [ռուսերէն, Խորհրդային Հայաստանի դաշնակի երաժշտութիւնը]*, Երևան, 1968, էջ 17-18:

17.-Տե՛ս Հայկ Աւագեան, «Տ. Չուխաճեանի *Ձէմիրէ* օփերան, պատմական ակնարկ», *Արեւ*, օրաթերթ, Գահիրէ, 16 Յունիս 1992, թիւ 22082 - 7 Յուլիս 1992, թիւ 22098:

18.-Անդ:

19.-Տիգրան Չուխաճեան, *Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար*, Գահիրէ, 2005:

20.-Տե՛ս Տիգրան Չուխաճեան, *Արշակ Բ.*, երգի եւ դաշնակի համար, Գահիրէ, 2000, էջ 366:

21.-Տե՛ս «Գասգաստ տը Գուզ եւ *Լը զէֆրո*», *Արեւելք*, 28 Մայիս/9 Յունիս 1887, թիւ 1018, էջ 4:

22.-Տե՛ս Հայրենաբաղձ Հնչիւններ, կազմեց եւ տպագրութեան պատրաստեց Յիցիլիա Բրուտեանը, Երևան, 1964, էջ 26-33:

23.-Տե՛ս *An Anthology of Armenian Piano Music [անգլերէն, Ծաղկաբաղ Հայկական դաշնակի երաժշտութեան]*, հատոր 1, դաշնակ՝ Շահան Արծրունի, սկաւառակ, MHS 4080, 1979:

24.-Ա. Մ. Պարթեւեան, «Շահան Արծրունի եւ

սփիւռքահայ երգահաններու դաշնակային գրականութիւնը», *Արեւ*, օրաթերթ, Գահիրէ, 2 Սեպտեմբեր 1980, 65-րդ տարի, թիւ 18.668, էջ 2:

25.-Տե՛ս Տիգրան Չուխաճեան, *Յաւերժ չարժում*, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, Գահիրէ, 2005:

26.-Տե՛ս «Դառնանդէլ», *Արեւելք*, 24 Յուլիս/5 Օգոստոս 1887, Դ. տարի, թիւ 1065. «Թառնանդէլ եւ *Ռաբէլ դուա*», *Արեւելք*, 3/15 Հոկտեմբեր 1887, Դ. տարի, թիւ 1124, էջ 2:

27.-Տե՛ս «Ին կավօթ տը բլի», *Մասիս*, լրագիր, Կ. Պոլիս, 14/26 Սեպտեմբեր 1883, թիւ 3531, էջ 4:

28.-Տե՛ս «Բոգդի-բօլքա», *Հայրենիք*, օրաթերթ, Կ. Պոլիս, 24 Դեկտեմբեր 1892 [5 Յունուար 1893], թիւ 341, էջ 3:

29.-Տե՛ս Պարետ Պարոյր, «Գարունը «Բրօթի»-ի մէջ», *Հայրենիք*, ամսագիր, Պոսթոն, Մայիս 1939, Ժէ. տարի, թիւ 7(199), էջ 85:

30.-Ն. Գրիգորիսեան, «Իշխանաց կղզիները», *Երիտասարդ Հայուհի*, Թրիփոլի (Լիբանան), Նոյեմբեր 1954, է. տարի, թիւ 11, էջ 15:

31.-«Արձագանգ. Չուխաճեան», *Արեւելք*, 28 Հոկտեմբեր 1892, Թ. տարի, թիւ 2629, էջ 3:

32.-Տե՛ս «Բոգդի-բօլքա», *Հայրենիք*, 24 Դեկտեմբեր 1892 [5 Յունուար 1893], թիւ 341, էջ 3:

33.-Տե՛ս Մաղաքիա Օրմանեան, *Ազգապատում*, մասն երրորդ, Երուսաղէմ, 1927, Ներսէս Վարժապետեանին վերաբերող հատուածները:

34.-Տե՛ս «Հետեւեալն ուղղուած է մեզ ի հրատարակութիւն», *Արեւելք*, 9/21 Նոյեմբեր 1884, Ա. տարի, թիւ 257, էջ 2:

35.-Անդ, էջ 2:

36.-Ղազարոս քահ. Յովսէփեան, «Տիգրան Չուխաճեան», *Նոր-դար*, օրաթերթ, Թիֆլիս, 20 Մայիս 1898, թիւ 85, էջ 3:

37.-«Հայերը թուրք թատրոնին մէջ», *Անահիտ*, հանդէս ամսեայ, Փարիզ, Նոյեմբեր-Դեկտեմբեր 1899, Բ. տարի, թիւ 1-2, էջ 31:

38.-Շ., «Երաժշտական. Grand ballet arabe», *Արեւելք*, օրաթերթ, Կ. Պոլիս, 15/27 Դեկտեմբեր 1888, Ե. տարի, թիւ 1486, էջ 2:

39.-Շ., «Deuxième ballet arabe», *Արեւելք*, 6/18 Փետրուար 1889, Զ. տարի, թիւ 1528, էջ 2:

40.-«Ճշմարիտ Չուխաճեանը», *Հայրենիք*, 25 Յուլիս [6 Օգոստոս] 1891, թիւ 11, էջ 2:

41.-Տե՛ս՝ օրինակ, Արամ Անտոնեան, «Չուխաճեանի մահարձանը», *Արեւելք*, օրագիր, 30 Հոկտեմբեր/12 Նոյեմբեր 1904, թիւ 5710, էջ 1. Յ. Սինանեան, «Տիգրան Չուխաճեան (անձնական յիշատակներ)», *Մանգուճի էֆքեար*, օրաթերթ, Կ. Պոլիս, 20 Յունուար/2 Փետրուար 1907, թիւ 1714, էջ 1:

42.-Տե՛ս «Լրաքաղ. Չուխաճեան մահարձանի բացում», *Արեւելեան մամուլ*, շաբաթաթերթ, Իզմիր, 2 [15] Մայիս 1907, 37-րդ տարի, թիւ 18, էջ 456:

43.-Տե՛ս Տիգրան Չուխաճեան, *Արշակ Բ.*, նուագագրութիւն, Գահիրէ, 2000, էջ 1-66:

44.-Տե՛ս «Մեծ վալս», *Արեւելք*, 3/15 Մարտ 1888, Ե. տարի, Թիւ 1250, էջ 2:

45.-Տե՛ս «Գասգաստ տը Գուզ եւ Լը գէֆիռ», *Արեւելք*, 28 Մայիս/9 Յունիս 1887, Թիւ 1018, էջ 4:

46.-*Արեւելք*, 21 Յունիս/3 Յուլիս 1888, Ե. տարի, Թիւ 1340, էջ 2:

47.-Տե՛ս Նուպար Յ. Ալիքսանեան, «Տիգրան Չուհաճեան. իր կեանքն ու արուեստը», Թէոդիկ, *Ամէնուն տարեցոյցը*, Վենետիկ, 1926, էջ 459:

48.-Տե՛ս Ղազարոս քա՛հ. Յովսէփեան, նշ. յօդ.ը, էջ 3:

49.-Տե՛ս Բարսեղ Թուղլաճեան, *Turkish Bands of*

Past and Present [անգլերէն, Թրքական երաժշտախումբերը անցեալին եւ ներկային], Իսթանպուլ, 1986, էջ 134:

50.-Տե՛ս Անդ, էջ 141. Հրանդ Փափազեան, *D. Tchouhadjian: Vie et oeuvres* [ֆրանսերէն, Տ. Չուհաճեան. կեանքը եւ գործերը], Իսթանպուլ, 1977, էջ 22. Վարուժան Քէօսէեան, «ԱնճաՀ երգահան Տիգրան Չուխաճեան», *Սուրբ Փրկիչ*, ամսագիր, Իսթանպուլ, Յունուար 2000, 51-րդ տարի, Թիւ 603, էջ 49:

51.-Տե՛ս Հրանդ Փափազեան, նշ. աշխ.ը, էջ 20:

52.-Տե՛ս Անդ, էջ 20:

ԻՆՔՆԱԳԻՐ
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ORIGINAL WORKS

CAPRICE

La Lyre Orientale

D. Tchouhadjian

Largo
capriccioso

p dolce con espressione

pp

4

6

7

5

5

3

3

10

6

13

fp

5

5

3

5

3

3

5

5

3

3

5

5

3

16

6 3 3 3 3

19

3 3 3 3 3

22

Allegro vivo

mosso *fp*

27

1 3 1

cresc. e string.

32

3

dim.

Ad.

36 *8va* *m.g.*

allarg. *ff rit.* *pp*

42 **Moderato**

p

47

52 *sf* *ff*

56 *p*

60 *sf*

63

68 *vivo*

72 *ff* *allarg.*

76 *a tempo* *brillante*

80 *sf*

84 *sf*

89 *8va* *rit.* *ff*

94 *m.d.* *8va* *m.g.* *p presto* *m.d.* *m.g.* *m.d.* *m.g.* *m.d.* *m.g.* *m.d.* *8va* *m.g.* *m.d.* *m.g.* *sfoggiando* *m.d.* *m.g.*

95 *a tempo* *p cresc.* *8va*

8va

97

8va

rall.

99

a tempo

8va

pp

5

104

p

109

p

sf

114

Detailed description: This page contains a musical score for piano, measures 97 through 114. The score is written for two staves, treble and bass clef, with a key signature of one sharp (F#). Measure 97 features a treble staff with an 8va marking and a bass staff with a melodic line. Measure 99 begins with a treble staff marked 'a tempo' and '8va', and a bass staff marked 'pp'. Measure 104 shows a treble staff with a melodic line and a bass staff marked 'p'. Measure 109 continues the melodic development in the treble staff. Measure 114 features a treble staff with a melodic line and a bass staff marked 'sf'. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

119

p

124

p

128

p

133

dolce

p

138

cresc.

string.

143

ff

147

allarg.

a tempo

p

5

152

p

cresc.

157

ff

162

rit.

Maestoso

166

p *ff* *pp*

171

pp *mf*

176

pp

181

mf

186

pp sotto voce *mf*

191

p *tr*

196

p *tr*

200

poco rit.

204

pp *a tempo* *pp*

209

3 *1*

214

pp sotto voce *mf*

This system contains measures 214 to 218. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The music features a piano introduction with a melody in the right hand and a bass line in the left hand. Measure 214 has an accent (>) on the first note. Measures 215-218 show a dynamic shift from *pp* to *mf* and include a melodic phrase in the right hand.

219

pp *p* *tr*

This system contains measures 219 to 223. Measures 219-221 continue the piano introduction with a *pp* dynamic. Measures 222-223 feature a melodic phrase in the right hand with a *p* dynamic and a trill (*tr*) in the left hand.

224

p *tr*

This system contains measures 224 to 227. Measures 224-225 feature a complex melodic phrase in the right hand with a *p* dynamic. Measures 226-227 continue the piano introduction with a *p* dynamic and a trill (*tr*) in the left hand.

228

poco rit.

This system contains measures 228 to 231. Measures 228-230 feature a complex melodic phrase in the right hand with a *poco rit.* marking. Measure 231 continues the piano introduction with a *poco rit.* marking.

232

pp *p*

This system contains measures 232 to 235. Measures 232-233 feature a piano introduction with a *pp* dynamic. Measures 234-235 continue the piano introduction with a *p* dynamic.

Measures 236-241. The music is in G major (one sharp) and common time. Measures 236-238 feature a complex texture with sixteenth-note runs in the right hand and chords in the left. Measure 239 has a *m.d.* (moderando) marking. Measures 240-241 show a rising melodic line in the right hand and a sustained bass line in the left.

Largo con espressione

Measures 239-241. The music is in common time. Measure 239 starts with a *p* (piano) dynamic. Measures 240-241 feature a *poco rit.* (poco ritardando) marking. The right hand has a melodic line with a five-measure rest in measure 240 and a six-measure rest in measure 241. The left hand has a steady bass line.

Measures 242-244. The music is in common time. Measure 242 has a *poco rit.* (poco ritardando) marking. Measures 243-244 feature a *a tempo* marking. The right hand has a melodic line with a six-measure rest in measure 242 and a seven-measure rest in measure 243. The left hand has a steady bass line.

Measures 245-247. The music is in common time. Measures 245-247 feature a *a tempo* marking. The right hand has a melodic line with a six-measure rest in measure 245 and a seven-measure rest in measure 246. The left hand has a steady bass line.

Measures 248-250. The music is in common time. Measures 248-250 feature a *cresc.* (crescendo) marking. The right hand has a melodic line with a six-measure rest in measure 248 and a seven-measure rest in measure 249. The left hand has a steady bass line.

251

p

254

p

rit.

257

ten.

m.d.

m.g.

8va

m.d.

m.g.

m.d.

m.g.

riten.

Allegro

260 *ff* *p*

265 *brillante*

269 1 3 1 2 1

273 *sf* *p* *dolce*

277

The musical score consists of five systems of piano music. The first system (measures 260-264) begins with a fortissimo (ff) dynamic and transitions to piano (p) by measure 263. The second system (measures 265-268) is marked 'brillante' and features a piano (p) dynamic. The third system (measures 269-272) includes a sforzando (sf) dynamic in measure 270 and returns to piano (p) in measure 271. The fourth system (measures 273-276) is marked 'dolce' and features a piano (p) dynamic. The fifth system (measures 277-280) continues the 'dolce' section. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and fingerings. A triplet of eighth notes is present in measure 277.

282

Measures 282-286. Treble clef, key of D major. Measure 282 has an accent (>) on the first eighth note. Measure 283 has a triplet of eighth notes. Measure 284 has a piano (*p*) dynamic. The bass line consists of eighth notes.

287

Measures 287-290. Treble clef, key of D major. Measure 288 has an accent (>) on the first eighth note. Measure 289 has a crescendo (*cresc.*) hairpin. The bass line consists of eighth notes.

291

Measures 291-294. Treble clef, key of D major. Measure 291 has an accent (>) on the first eighth note. Measure 292 has a forte (*sf*) dynamic. Measure 293 has a crescendo (*cresc.*) hairpin. Fingerings are indicated: 5, 2, 5, 5, 2, 1, 1, 2, 1, 2. The bass line consists of eighth notes.

295

Measures 295-298. Treble clef, key of D major. Measure 295 has a first finger (1) fingering. Measure 296 has a first finger (1) fingering. Measure 297 has a first finger (1) fingering. Measure 298 has a fortissimo (*ff*) dynamic. The bass line consists of eighth notes.

299

Measures 299-302. Treble clef, key of D major. Measure 299 has an 8va (octave up) marking. Measure 300 has a first finger (1) fingering. Measure 301 has a first finger (1) fingering. Measure 302 has a piano (*p*) dynamic. The bass line consists of eighth notes.

303 *p*

308

313 *cresc.*

317 *cresc.* *più mosso*

321 *ff* *allarg.* *dim.* 8va

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano piece. The key signature is one sharp (F#). The first system (measures 303-307) begins with a piano (*p*) dynamic and features a complex, rapid melody in the right hand with many accidentals, and a more rhythmic bass line. The second system (measures 308-312) continues the melodic development. The third system (measures 313-316) includes a crescendo (*cresc.*) marking. The fourth system (measures 317-320) features a further crescendo (*cresc.*), a tempo change to 'più mosso' (faster), and a forte (*ff*) dynamic. The final system (measures 321-324) includes markings for 'allarg.' (ritardando), 'dim.' (diminuendo), and an octave shift indicated by '8va' with a triangle symbol. The piece concludes with a final chord in the right hand.

325 *a tempo*
brillante

329 *sf*

333 *sf*

337 8va-----
m.d.

340 *p*

345

350

354

poco mosso

358

ff

362

366

sf

370

m.g.

374

sf

377

presto *ff*

380

fff

DANSE CARACTÉRISTIQUE

L'Orientale

D. Tchouhadjian

Allegro moderato

Measures 1-4 of the piece. The music is in 6/8 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the first measure.

Measures 5-8 of the piece. The right hand continues the melodic development with some rests, while the left hand maintains a steady accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

Measures 9-12 of the piece. The section is labeled "Danse". The right hand has a more active melodic line with eighth notes, and the left hand continues with a rhythmic accompaniment. A repeat sign is used at the beginning of measure 9.

Measures 13-16 of the piece. The right hand features a melodic line with some grace notes. The left hand has a more complex accompaniment with moving lines. A dynamic marking of *pp* (pianissimo) is present in measure 14.

Measures 17-20 of the piece. The right hand continues with a melodic line, and the left hand provides a rhythmic accompaniment. The piece concludes with a final chord in the left hand.

21

Measures 21-25 of a piano piece. The right hand features a melodic line with a trill in measure 25. The left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. A crescendo hairpin is visible across measures 24 and 25.

26

Measures 26-29. Measure 26 is marked *p* (piano). Measure 28 is marked *ff* (fortissimo). The right hand has a melodic line with a trill in measure 28. The left hand has a rhythmic accompaniment.

30

Measures 30-33. The right hand has a melodic line with a trill in measure 30. The left hand has a rhythmic accompaniment. A large slur covers measures 31-33 in the right hand.

34

Measures 34-37. The right hand has a melodic line with a trill in measure 34. The left hand has a rhythmic accompaniment.

38

Measures 38-41. Measure 38 is marked *tr* (trill). Measures 39-40 are marked *1.* and *2.* (first and second endings). The right hand has a melodic line with a trill in measure 38. The left hand has a rhythmic accompaniment.

41 *cresc.*

45 *p* *ff* *p* *ff* 8va

49 *p* *ff* *p* *ff* 8va Red.

53 *fff* *scherz.* 2 1 2 1

56 2 1 2 1 5 4 3 2 1

Detailed description: This page contains a musical score for piano, measures 41 through 56. The score is written for a grand piano with a treble and bass clef. Measure 41 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The right hand plays a series of eighth notes, while the left hand plays a bass line. A 'cresc.' marking is present. Measure 45 begins with a key signature change to two flats (Bb, Eb). The right hand has a series of eighth notes, and the left hand has a bass line. Dynamics 'p' and 'ff' are marked. Measure 49 continues the pattern with 'p' and 'ff' dynamics. Measure 53 features a 'fff' dynamic and a 'scherz.' marking. Measure 56 ends with a double bar line and a key signature change to three sharps (F#, C#, G#). Fingerings are indicated by numbers 1-5.

59

2 1

64

2 1 5

69

4 2 1 2 1 4

74

pp *giocoso*

78

4 1 3 4

81

p

2 1 3

85

cresc.

1 4

88

p

3 1 2 4 3

92

97

4 2 2 4 2 1 4

102

Measures 102-106 of a piano piece in D major. Measure 102 features a treble clef with a half note D4, a quarter note E4, and a quarter note F#4, with a finger number '2' above the E. The bass clef has a half note D3, a quarter note E3, and a quarter note F#3. Measure 103 has a treble clef with a half note G#4, a quarter note A4, and a quarter note B4, with finger numbers '2' and '4' above the G# and A. The bass clef has a half note G#3, a quarter note A3, and a quarter note B3. Measure 104 has a treble clef with a half note C#5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The bass clef has a half note C#4, a quarter note D4, and a quarter note E4. Measure 105 has a treble clef with a half note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The bass clef has a half note F#4, a quarter note G4, and a quarter note A4. Measure 106 has a treble clef with a half note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. The bass clef has a half note B4, a quarter note C5, and a quarter note D5.

107

Measures 107-111 of a piano piece in D major. Measure 107 has a treble clef with a half note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5, with a 'ten.' (tension) marking above the D. The bass clef has a half note D4, a quarter note E4, and a quarter note F#4. Measure 108 has a treble clef with a half note G#5, a quarter note A5, and a quarter note B5. The bass clef has a half note G#4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 109 has a treble clef with a half note C#6, a quarter note D6, and a quarter note E6. The bass clef has a half note C#5, a quarter note D5, and a quarter note E5. Measure 110 has a treble clef with a half note F#6, a quarter note G6, and a quarter note A6. The bass clef has a half note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. Measure 111 has a treble clef with a half note B6, a quarter note C7, and a quarter note D7. The bass clef has a half note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. A 'f' (forte) marking is present in measure 111.

112

Measures 112-116 of a piano piece in D major. Measure 112 has a treble clef with a half note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5, with a 'ten.' (tension) marking above the D. The bass clef has a half note D4, a quarter note E4, and a quarter note F#4. Measure 113 has a treble clef with a half note G#5, a quarter note A5, and a quarter note B5, with a 'p' (piano) marking above the G#. The bass clef has a half note G#4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 114 has a treble clef with a half note C#6, a quarter note D6, and a quarter note E6. The bass clef has a half note C#5, a quarter note D5, and a quarter note E5. Measure 115 has a treble clef with a half note F#6, a quarter note G6, and a quarter note A6. The bass clef has a half note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. Measure 116 has a treble clef with a half note B6, a quarter note C7, and a quarter note D7. The bass clef has a half note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. A 'sempre legato' marking is present in measure 116.

117

Measures 117-121 of a piano piece in D major. Measure 117 has a treble clef with a half note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5. The bass clef has a half note D4, a quarter note E4, and a quarter note F#4. Measure 118 has a treble clef with a half note G#5, a quarter note A5, and a quarter note B5. The bass clef has a half note G#4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 119 has a treble clef with a half note C#6, a quarter note D6, and a quarter note E6. The bass clef has a half note C#5, a quarter note D5, and a quarter note E5. Measure 120 has a treble clef with a half note F#6, a quarter note G6, and a quarter note A6. The bass clef has a half note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. Measure 121 has a treble clef with a half note B6, a quarter note C7, and a quarter note D7. The bass clef has a half note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6.

122

Measures 122-126 of a piano piece in D major. Measure 122 has a treble clef with a half note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5. The bass clef has a half note D4, a quarter note E4, and a quarter note F#4. Measure 123 has a treble clef with a half note G#5, a quarter note A5, and a quarter note B5, with a 'cresc.' (crescendo) marking above the G#. The bass clef has a half note G#4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Measure 124 has a treble clef with a half note C#6, a quarter note D6, and a quarter note E6. The bass clef has a half note C#5, a quarter note D5, and a quarter note E5. Measure 125 has a treble clef with a half note F#6, a quarter note G6, and a quarter note A6. The bass clef has a half note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. Measure 126 has a treble clef with a half note B6, a quarter note C7, and a quarter note D7. The bass clef has a half note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6.

127

dim. *rall.*

132

tr. *p a tempo*

138

Coda

Coda

142

pp

146

150

Measures 150-154. The right hand features a melodic line with a trill in measure 154. The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

155

Measures 155-158. Measure 155 starts with a piano (*p*) dynamic. Measure 157 starts with a fortissimo (*ff*) dynamic. The right hand has a melodic line, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment.

159

Measures 159-163. The right hand has a melodic line with a trill in measure 163. The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

164

Measures 164-168. Measure 168 ends with a trill (*tr*) in the right hand. The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

169

Measures 169-172. Measure 170 starts with a crescendo (*cresc.*) dynamic. The right hand has a melodic line, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment.

173

Measures 173-176. Measures 174 and 176 start with a piano (*p*) dynamic. Measure 175 starts with a fortissimo (*ff*) dynamic. The right hand has a melodic line, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment.

8va-

177 *ff* *p* *ff* *p*

8va-

181 *ff* *ff* *schertz.*

185 *p*

189 *p*

193 *ff* *ff*

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a grand staff (treble and bass clefs). The first system (measures 177-180) features a treble staff with an 8va bracket and dynamic markings of *ff* and *p*. The second system (measures 181-184) includes an 8va bracket, *ff* dynamics, and a 'schertz.' marking. The third system (measures 185-188) shows complex fingering (1-5) and a *p* dynamic. The fourth system (measures 189-192) continues with a *p* dynamic. The fifth system (measures 193-196) concludes with *ff* dynamics and a final double bar line.

FANTAISIES ORIENTALES

(Sur des motifs turcs)

No. 1

31

D.Tchouhadjian

Andante assai

p

3

3

1 3 *tr*

p

6

2

2

2

2

1

1

8

11

4

2

1

2

3

3

1

2

3

14 3 1 1 1 2 4 1 3 *pp*

17 2 4 3 2

19 2 3 1

21 *p* 4 4 3

23 2 2 1 3 4 *p* 3

26 3 3 2 1 3 4 *allarg.* *p* *tr*

Detailed description: This page contains a musical score for piano, spanning measures 14 to 26. The score is written for a grand piano with a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The music features various technical challenges, including triplets, sixteenth-note runs, and dynamic markings. Measure 14 starts with a triplet of eighth notes in the treble and a half note in the bass. Measures 15-16 continue the triplet pattern. Measure 17 introduces a new melodic line in the treble with a triplet of eighth notes. Measures 18-20 show a series of sixteenth-note runs in the treble. Measure 21 features a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes. Measures 22-23 continue the sixteenth-note runs. Measure 24 introduces a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes. Measure 25 features a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes. Measure 26 concludes with a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes, followed by a trill (*tr*) in the treble.

29

cresc. *poco mosso* *rit.*

31 **Tempo di marcia**

2 1 1 3 2

36

sf

41

46

poco rit. *p*

51 **Vivo**
come primo tempo

56 *p*

61

66

71

75 *brillante*

79

4 5 3 5

83

12 1 2 1 1 1 2

85

90

2 1 1 3 2

95

sf

100

105

110

113

117 Moderato non troppo

123

128

133

Measures 133-138. Treble clef: Measure 133 has an accent (>) on the first eighth note. Measure 134 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 135 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 136 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 137 has a quarter rest. Measure 138 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Bass clef: Measure 133 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 134 has a quarter rest. Measure 135 has a quarter note. Measure 136 has a quarter note. Measure 137 has a quarter note. Measure 138 has a quarter note.

139

Measures 139-143. Treble clef: Measure 139 has an accent (>) on the first eighth note. Measure 140 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 141 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 142 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 143 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Bass clef: Measure 139 has a quarter note. Measure 140 has a quarter note. Measure 141 has a quarter note. Measure 142 has a quarter note. Measure 143 has a quarter note.

144

Measures 144-148. Treble clef: Measure 144 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 145 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 146 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 147 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 148 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Bass clef: Measure 144 has a quarter note. Measure 145 has a quarter note. Measure 146 has a quarter note. Measure 147 has a quarter note. Measure 148 has a quarter note.

149

Measures 149-152. Treble clef: Measure 149 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 150 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 151 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 152 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Bass clef: Measure 149 has a quarter note. Measure 150 has a quarter note. Measure 151 has a quarter note. Measure 152 has a quarter note.

153

Measures 153-156. Treble clef: Measure 153 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 154 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 155 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 156 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Bass clef: Measure 153 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 154 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 155 has a slur over the eighth and sixteenth notes. Measure 156 has a slur over the eighth and sixteenth notes. The piece ends with a double bar line and a 3/4 time signature.

Allegro vivo

157 *p* *cresc.*

160

163 *ff*

166 *ff*

169 *p* 8va-----

173 *ff* 8va-----

This musical score is for a piano piece, measures 157 through 173, marked 'Allegro vivo'. The music is written for piano in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The score is divided into six systems, each with a treble and bass staff. Measure 157 starts with a piano (*p*) dynamic and a crescendo (*cresc.*) marking. Measures 163 and 166 feature fortissimo (*ff*) dynamics. Measure 169 has a piano (*p*) dynamic. Measure 173 returns to fortissimo (*ff*). The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and slurs. Fingerings are indicated by numbers 1-4. There are also dynamic markings like accents and breath marks. The piece concludes with a double bar line and a final chord in measure 173.

Preludio
Moderato assai

pp quasi ad libitum

6

12

17

21

26

rit.

Pechrev

Andante moderato

This musical score is for a piece titled "Pechrev" in the tempo of "Andante moderato". It consists of six systems of music, each with a treble and bass staff. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is common time (C). The score begins at measure 31 and ends at measure 54. Measure 31 starts with a piano (*p*) dynamic. The music features a variety of melodic lines, including eighth and sixteenth note patterns, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1-4. A triplet of eighth notes appears in measure 35. A crescendo hairpin is used in measure 44, and a piano (*p*) dynamic is marked in measure 48. The score concludes with a final cadence in measure 54.

58 1. 2.

p

61

65

69

73

78

This image displays a page of a musical score for 'The Swan' by Camille Saint-Saëns, specifically measures 82 through 104. The score is written for piano and features a single melodic line in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings like *sf* (sforzando). The score is divided into systems, with measures 82-85, 86-89, 90-93, 94-97, 98-101, 102-105, and 106-109. The final measure shown is 104, which ends with a double bar line. The score is presented in a clean, black-and-white format, suitable for printing and rehearsal.

109

Measures 109-112. Treble staff: 109 (G4, A4, B4, C5), 110 (D5, C5, B4, A4), 111 (G4, F4, E4, D4), 112 (C4, B3, A3, G3). Bass staff: 109 (F3, E3, D3, C3), 110 (B2, A2, G2, F2), 111 (E2, D2, C2, B1), 112 (A1, G1, F1, E1).

113

Measures 113-115. Treble staff: 113 (G4, A4, B4, C5), 114 (D5, C5, B4, A4), 115 (G4, F4, E4, D4). Bass staff: 113 (F3, E3, D3, C3), 114 (B2, A2, G2, F2), 115 (E2, D2, C2, B1). First ending (113-114), Second ending (115). Dynamics: *p*.

116

Measures 116-119. Treble staff: 116 (G4, A4, B4, C5), 117 (D5, C5, B4, A4), 118 (G4, F4, E4, D4), 119 (C4, B3, A3, G3). Bass staff: 116 (F3, E3, D3, C3), 117 (B2, A2, G2, F2), 118 (E2, D2, C2, B1), 119 (A1, G1, F1, E1). Dynamics: *cresc.*

120

Measures 120-124. Treble staff: 120 (G4, A4, B4, C5), 121 (D5, C5, B4, A4), 122 (G4, F4, E4, D4), 123 (C4, B3, A3, G3), 124 (F3, E3, D3, C3). Bass staff: 120 (F3, E3, D3, C3), 121 (B2, A2, G2, F2), 122 (E2, D2, C2, B1), 123 (A1, G1, F1, E1), 124 (D1, C1, B1, A1). Dynamics: *p*.

125

Measures 125-129. Treble staff: 125 (G4, A4, B4, C5), 126 (D5, C5, B4, A4), 127 (G4, F4, E4, D4), 128 (C4, B3, A3, G3), 129 (F3, E3, D3, C3). Bass staff: 125 (F3, E3, D3, C3), 126 (B2, A2, G2, F2), 127 (E2, D2, C2, B1), 128 (A1, G1, F1, E1), 129 (D1, C1, B1, A1).

130

Measures 130-133. Treble staff: 130 (G4, A4, B4, C5), 131 (D5, C5, B4, A4), 132 (G4, F4, E4, D4), 133 (C4, B3, A3, G3). Bass staff: 130 (F3, E3, D3, C3), 131 (B2, A2, G2, F2), 132 (E2, D2, C2, B1), 133 (A1, G1, F1, E1). Dynamics: *p*.

134

Measures 134-138. Treble staff: 134 (quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth), 135 (quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth), 136 (quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth), 137 (quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth), 138 (quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth, quarter, eighth). Bass staff: 134 (quarter, quarter, quarter, quarter), 135 (quarter, quarter, quarter, quarter), 136 (quarter, quarter, quarter, quarter), 137 (quarter, quarter, quarter, quarter), 138 (quarter, quarter, quarter, quarter).

139

Measures 139-141. Treble staff: 139 (quarter, quarter, quarter, quarter), 140 (quarter, quarter, quarter, quarter), 141 (quarter, quarter, quarter, quarter). Bass staff: 139 (quarter, quarter, quarter, quarter), 140 (quarter, quarter, quarter, quarter), 141 (quarter, quarter, quarter, quarter).

142

Allegro vivo

Measures 142-146. Treble staff: 142 (quarter, quarter, quarter, quarter), 143 (quarter, quarter, quarter, quarter), 144 (quarter, quarter, quarter, quarter), 145 (quarter, quarter, quarter, quarter), 146 (quarter, quarter, quarter, quarter). Bass staff: 142 (quarter, quarter, quarter, quarter), 143 (quarter, quarter, quarter, quarter), 144 (quarter, quarter, quarter, quarter), 145 (quarter, quarter, quarter, quarter), 146 (quarter, quarter, quarter, quarter).

147

Measures 147-150. Treble staff: 147 (quarter, quarter, quarter, quarter), 148 (quarter, quarter, quarter, quarter), 149 (quarter, quarter, quarter, quarter), 150 (quarter, quarter, quarter, quarter). Bass staff: 147 (quarter, quarter, quarter, quarter), 148 (quarter, quarter, quarter, quarter), 149 (quarter, quarter, quarter, quarter), 150 (quarter, quarter, quarter, quarter).

151

Allegro moderato

Measures 151-155. Treble staff: 151 (quarter, quarter, quarter, quarter), 152 (quarter, quarter, quarter, quarter), 153 (quarter, quarter, quarter, quarter), 154 (quarter, quarter, quarter, quarter), 155 (quarter, quarter, quarter, quarter). Bass staff: 151 (quarter, quarter, quarter, quarter), 152 (quarter, quarter, quarter, quarter), 153 (quarter, quarter, quarter, quarter), 154 (quarter, quarter, quarter, quarter), 155 (quarter, quarter, quarter, quarter).

156

Measures 156-160. Treble staff: 156 (quarter, quarter, quarter, quarter), 157 (quarter, quarter, quarter, quarter), 158 (quarter, quarter, quarter, quarter), 159 (quarter, quarter, quarter, quarter), 160 (quarter, quarter, quarter, quarter). Bass staff: 156 (quarter, quarter, quarter, quarter), 157 (quarter, quarter, quarter, quarter), 158 (quarter, quarter, quarter, quarter), 159 (quarter, quarter, quarter, quarter), 160 (quarter, quarter, quarter, quarter).

161

Measures 161-165. The right hand features a continuous eighth-note melody with various accidentals. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

166

Measures 166-170. Measure 169 contains a triplet in the right hand. The left hand continues with a steady accompaniment.

171

Measures 171-175. The right hand continues with a flowing eighth-note melody. The left hand accompaniment remains consistent.

176

Measures 176-180. Measure 179 features a trill (tr) in the right hand. The left hand accompaniment continues.

181

Measures 181-185. Measures 182 and 184 feature trills (tr) in the right hand. The left hand accompaniment continues.

186

Measures 186-190. Measure 186 features a trill (tr) in the right hand. The left hand accompaniment continues.

191

1 3 3 4 1 4

196

3 1 2 1 1

201

tr 1 3 2 1 3

206

tr 1 3 3 2 1 3

211

1 3 3 3 3

216

4 4 1 2 1

221

p

226

3 1 2 4 3 1

230

Vivo assai

ff *p*

235

1. 3

238

ff

243

> > > > >

IMPROMPTU

Cascade de Couz

D. Tchouhadjian

Allegro giusto

The score is written for piano in 2/4 time, key of B-flat major. It consists of five systems of music, each with a treble and bass staff. The first system begins with a treble staff containing sixteenth-note runs and a bass staff with chords. The second system includes a 'poco rit.' marking and a '4' measure. The third system features an '8va' marking and a 'p' dynamic. The fourth system includes a 'poco rit.' marking and a '4' measure. The fifth system includes a 'cresc.' marking and a '1' measure.

p

poco rit.

a tempo

8va

p

poco rit.

cresc.

16

p

19

pp *poco rit.*

21

p

24

p

27

stringendo e cresc.

30

8va

ff

dim.

sempre legato

33

8va

pp

36

38

rit.

a tempo

40

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in a two-staff format. The treble staff features a melody with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody is characterized by a series of eighth and sixteenth notes, with some measures containing triplets. The bass staff provides a simple harmonic accompaniment using chords and single notes. The score is divided into three measures, with the first measure starting with a measure rest. The piece concludes with a final chord in the bass staff.

46

1 3 2 1 5 4

2 1

1 2

V

49

8va-----

1 3 1 3 1 3 1

4 1 3 1 3 1

7

52

1

1 3 1 5 2

1

1

58

8va

rit.

1 3 *

61

a tempo

1 1 1

64

1 1 1

67

Moderato assai

allargando

3/4

71

rit.

a tempo

77 *dolce con espressione*

82 *poco animato* *p*

87 *8va* *rit.* *a tempo*

93 *p sotto voce* *8va*

98 *8va* *8va*

103 *8va* *rit.* *a tempo* *animato*

108

8va

ff

3

dim.

113

p

118

cresc.

rinforz.

123

8va

grave

fff

Red.

128

8va

p a tempo

6

6

6

6

2/4

Primo tempo

131 *p* 6 6 1 4 3 2 1 2 1 1 3 2 1 2 1 3 3

134 *poco rit.* 4 1 2 1 *a tempo*

137 *p* 1 3 2 1 2 1 8va

140 1 4 3 2 1 2 1 1 2 3 3 4 *poco rit.* 1 2 1

143 *a tempo* *cresc.* 1

146

p

poco rit.

149

pp

poco rit.

151

p

154

p

157

pp

pp

8va

Red.

* Red.

* Red.

*

160

8va-----

m.d.

m.d.

m.g.

m.g.

p stringendo

163

m.d.

m.g.

m.g.

166

m.g.

169

p

cresc. ten.

ten.

ten.

172

ten.

allargando

175 *lento ff* 8va—

179 *lento* 8va— *primo tempo*

183 8va— 8va— 8va— *p string.*

187 8va— *ff*

190 8va— *con fuoco* *fff*

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). The first system (measures 175-182) starts with a treble clef and a bass clef. The right hand has a melodic line with many beamed sixteenth notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *lento* and *ff*. The second system (measures 179-186) continues the melodic development in the right hand, with a *primo tempo* marking. The third system (measures 183-190) features a *p string.* marking and a *rit.* (ritardando) marking. The fourth system (measures 187-194) shows a *ff* (fortissimo) dynamic. The fifth system (measures 190-197) begins with *con fuoco* (with fire) and ends with *fff* (fortississimo). Octave markings (8va) are present above the right-hand staves in measures 175, 179, 183, 187, and 190.

MOUVEMENT PERPÉTUEL

D. Tchouhadjian

**Rondo
Presto**

The musical score is written for piano and right hand in 2/4 time. It begins with a **Rondo Presto** section. The first system shows the piano part with a *p* (piano) dynamic and the right hand with a series of eighth-note patterns. The second system continues the right-hand melody with fingerings (1, 4, 1, 4) and includes a *p* dynamic marking. The third system features a *cresc.* (crescendo) marking and a *f* (forte) dynamic. The fourth system includes an *8va* (octave) marking and a *dim.* (diminuendo) marking. The fifth system continues the right-hand melody with *ten.* (tension) markings and a *dim.* marking. The score concludes with a final system of piano and right-hand parts.

25 *poco a poco rit.* *a tempo*

8va

pp

30 *p* *p*

8va

p

p

35

8va

40 *p* *p*

8va

p

p

45 *p* *cresc.*

8va

p

cresc.

51 *ff*

56 *p*

61 *p* *cresc.*

66 *ff* *dim. poco a poco rit.*

71 *a tempo*

77

2 1 5 2 1

83

p

p

88

cresc.

cresc.

Red. * Red. *

93

ff

ff

Red. * Red. *

98

dim.

dim.

Red.

103

8va-----

108

113

118

123

128

128

Measures 128-132. The right hand features a melodic line of eighth-note chords. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

133

Measures 133-137. The right hand continues with eighth-note chords. The left hand features more complex accompaniment, including triplets and chords.

138

Measures 138-142. The right hand plays eighth-note chords. The left hand has a simple accompaniment. A *dim.* marking is present in measure 142.

143

Measures 143-147. The right hand plays eighth-note chords. The left hand has a simple accompaniment. A *ff* marking is present in measure 145.

148

Measures 148-152. The right hand plays eighth-note chords. The left hand has a simple accompaniment. A *p* marking is present in measure 149.

153

p

158

p

164

ff

169

p una corda

tre corde

Ped.

174

p una corda

Ped.

The first system of the musical score for 'The Swan' from 'The Nutcracker' begins at measure 189. It features a treble and bass staff. The treble staff contains a complex melodic line with many beamed sixteenth notes, marked with fingerings 1, 2, and 5. The bass staff provides a harmonic accompaniment with longer note values and rests. A piano (*p*) dynamic marking is present in the final measure of the system.

194

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in a two-staff format. The treble staff features a complex, flowing melody with many sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. The bass staff provides a harmonic accompaniment, including a prominent bass line with eighth and sixteenth notes, and a series of chords. The score is divided into measures by vertical bar lines. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The piece concludes with a final cadence in the treble staff.

204

tre corde

209

cresc.

214

allarg. *p*

219

a tempo

224

229

Measures 229-233. Treble clef: Rapid sixteenth-note runs with slurs and fingerings (1, 2, 3, 1, 4). Bass clef: Sustained chords with slurs and a dynamic accent (>) in measure 230.

234

Measures 234-239. Treble clef: Rapid sixteenth-note runs with slurs and fingerings (1, 2). Bass clef: Sustained chords with slurs and a dynamic accent (>) in measure 234. Dynamics: *p* (piano) in measures 235 and 237.

240

Measures 240-244. Treble clef: Rapid sixteenth-note runs with slurs and fingerings (1, 4). Bass clef: Sustained chords with slurs and a dynamic accent (>) in measure 240. A key signature change to one flat occurs in measure 242.

245

Measures 245-250. Treble clef: Rapid sixteenth-note runs with slurs and fingerings (1, 2, 1, 4). Bass clef: Sustained chords with slurs and a dynamic accent (>) in measure 245. Dynamics: *p* (piano) in measure 246.

251

Measures 251-255. Treble clef: Rapid sixteenth-note runs with slurs and fingerings (1, 2). Bass clef: Sustained chords with slurs and a dynamic accent (>) in measure 251. A key signature change to two flats occurs in measure 253.

257

262

268

273

278

283 *cresc.*

288 *cresc.* *ff* *Red.* *

293 *scherzando* *Red.* *

298

303 *agitato* *fff* *8va*

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano piece. The first system (measures 283-287) features a treble clef with a key signature of one flat and a common time signature. It includes fingerings (1, 1, 3, 4, 4, 1) and a *cresc.* marking. The second system (measures 288-292) continues the treble line with a *cresc.* marking, followed by a *ff* dynamic and a *Red.* (Reduction) marking with an asterisk. The third system (measures 293-297) shows a *scherzando* tempo change and another *Red.* marking with an asterisk. The fourth system (measures 298-302) returns to the original key signature and includes a *8va* (octave) marking. The fifth system (measures 303-307) begins with a *agitato* tempo change, followed by a *fff* dynamic and a final *8va* marking. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

GRANDE VALSE FANTASTIQUE

Illusions

D. Tchouhadjian

Introduzione

Moderato

First system of the musical score. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 3/4. The right hand (treble clef) features a melodic line with slurs and accents, marked with *ten.* (tenuto) and *m.g.* (mezzo-giochiato). The left hand (bass clef) has a simple accompaniment. The tempo is *Moderato* and the mood is *p legato e misterioso*.

Second system of the musical score. It begins with a measure marked *f con brio*. The right hand has a complex, rapid passage with many slurs and accents. The left hand has a similar rapid passage. There are markings for *martellato* (hammered) and *12* (twelve sixteenth notes). The tempo is *Moderato* and the mood is *tranquillo*.

Third system of the musical score. It begins with a measure marked *a capriccio* and *mf*. The right hand has a complex, rapid passage with many slurs and accents. The left hand has a similar rapid passage. There are markings for *m.d.* (mezzo-dolce) and *m.g.* (mezzo-giochiato). The tempo is *Moderato* and the mood is *a capriccio*.

Fourth system of the musical score. It begins with a measure marked *con fuoco*. The right hand has a complex, rapid passage with many slurs and accents. The left hand has a similar rapid passage. There are markings for *m.d.* (mezzo-dolce) and *m.g.* (mezzo-giochiato). The tempo is *Moderato* and the mood is *con fuoco*. The system ends with a measure marked *p rall.* (piano, rallentando).

Poco meno del
Tempo di Valse

13 *p con eleganza* *ten.*

18 *ten.* *più mosso*

23 *cresc.*

28 *dim.* *sf* *allarg.* *dim.* *string.*

33 *Più vivo* *cresc.*

Detailed description: This is a piano score for a piece in 3/4 time, marked 'Poco meno del Tempo di Valse'. The score is divided into five systems of five measures each. The first system (measures 13-17) begins with a piano (*p*) dynamic and the instruction 'con eleganza'. It features a melodic line in the right hand with grace notes and a supporting bass line. A 'ten.' (tenuto) marking is placed above the final measure. The second system (measures 18-22) continues the melodic development, with a 'più mosso' (faster) instruction appearing in measure 21. The third system (measures 23-27) includes a 'cresc.' (crescendo) marking in measure 24. The fourth system (measures 28-32) contains several dynamic and tempo changes: 'dim.' (diminuendo) in measure 28, 'sf' (sforzando) in measure 29, 'allarg.' (allargando) in measure 30, 'dim.' in measure 31, and 'string.' (stringendo) in measure 32. The fifth system (measures 33-37) starts with 'Più vivo' (faster) in measure 33 and includes another 'cresc.' marking in measure 34. The score concludes with a final melodic flourish in the right hand.

38

allarg. - - - -

dolce

44

cresc.

m.d.

m.d.

49

m.d.

ff

string.

54

m.g.

allarg.

dim.

rall.

pp *lento*

due Red. *

59

mosso

mosso

8va-----

Red. *

due Red. *

Red. *

Red. *

65

mf

ben marcato

3

2

Detailed description: This system contains measures 65 through 70. The music is in a key with one flat (B-flat major or D minor). Measures 65-66 feature a melody in the right hand with eighth notes and a bass line with chords. Measures 67-70 show a more complex texture with triplets and pairs of notes in the right hand, and a steady bass line. The dynamic is marked *mf* and the tempo/style is *ben marcato*.

71

15

Detailed description: This system contains measures 71 through 75. The right hand continues with a melodic line, while the left hand features a more active bass line with eighth notes. Measure 71 has a fingering of 15. The key signature remains one flat.

76

m.g. dim.

Detailed description: This system contains measures 76 through 80. The right hand has a series of chords and moving lines. The left hand plays a consistent eighth-note pattern. The dynamic *m.g. dim.* (mezzo-forte, decrescendo) is indicated at the end of the system.

81

rall.

pp

8va

Detailed description: This system contains measures 81 through 86. Measure 81 is marked *rall.* (ritardando). Measures 82-83 have a *pp* (pianissimo) dynamic. An 8va (octave up) marking is present above measures 84-86, indicating a higher register for the right hand. The key signature changes to two sharps (D major or F# minor) starting at measure 84.

87

mf

Detailed description: This system contains measures 87 through 91. The right hand features a melodic line with slurs. The left hand has a steady eighth-note accompaniment. The dynamic *mf* (mezzo-forte) is marked. The key signature remains two sharps.

92 *animato*

martellato

con 8va

96

100 *ff*

104 *ff* *martellato* *stringendo*

107 *p rall.*

Detailed description: This is a musical score for piano, spanning measures 92 to 107. The key signature is D major (two sharps). The score is written for a grand piano with a treble and bass staff. Measure 92 is marked 'animato'. Measures 92-95 feature a 'martellato' (hammered) texture in the bass with eighth-note chords, while the treble has sustained chords. Measures 96-99 show the treble staff playing a melodic line with an octave shift indicated by a dashed line and 'con 8va'. Measure 100 is marked 'ff' (fortissimo). Measures 104-106 are marked 'ff', 'martellato', and 'stringendo' (increasing tempo). Measure 107 is marked 'p' (piano) and 'rall.' (rallentando), ending with a double bar line and repeat signs.

Coda
Tempo I

110 *p con eleganza* *ten.*

115 *ten.* *p più mosso*

120 *cresc.*

125 *dim.* *sf* *allarg.* *dim.* *mosso*

130 **Animato**

134

m.g. *m.d.* *m.g.* *m.d.*

138

m.d. *m.g.* *m.g.* *m.g.* *m.g.*

143

m.g. *sf* *m.d.* *sf*

148

8va *m.d.* *m.g.* *poco allarg.* *m.g.* *m.d.* *p* *m.d.*

151

Presto

a tempo p *sf*

155

p

160

164

m.g.

p rall.

pp

8va

169

a tempo

p

cresc.

174

178

Musical score for measures 178-181. Measure 178 features a piano introduction with a half note chord in the right hand and a half note chord in the left hand. Measures 179-181 show a rapid ascending scale in the right hand and a descending scale in the left hand, both marked with accents.

182

8va

ff agitato *m.d.*

Musical score for measures 182-185. Measure 182 features a piano introduction with a half note chord in the right hand and a half note chord in the left hand. Measures 183-185 show a rapid ascending scale in the right hand and a descending scale in the left hand, both marked with accents. The right hand is marked "8va" and "ff agitato", and the left hand is marked "m.d."

187

8va

con fuoco

martellato

Musical score for measures 187-190. Measure 187 features a piano introduction with a half note chord in the right hand and a half note chord in the left hand. Measures 188-190 show a rapid ascending scale in the right hand and a descending scale in the left hand, both marked with accents. The right hand is marked "8va" and "con fuoco", and the left hand is marked "martellato".

190

8va

m.g. fff

Musical score for measures 190-193. Measure 190 features a piano introduction with a half note chord in the right hand and a half note chord in the left hand. Measures 191-193 show a rapid ascending scale in the right hand and a descending scale in the left hand, both marked with accents. The right hand is marked "8va" and "m.g. fff", and the left hand is marked "m.g. fff".

TARENTELE

D.Tchouhadjian

**Introduction
Vivace**

Introduction Vivace. Measures 1-4. The piece is in 6/8 time and B-flat major. The right hand features a lively melody with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a simple bass line. Dynamics include piano (*p*) and a ritardando (*rit.*) in the final measure.

5 Tarentelle

Measures 5-8. The tempo changes to *p a tempo*. The melody continues with eighth notes. The piece ends with a forte (*f*) chord in the right hand.

9

Measures 9-12. The melody features eighth notes and rests. The left hand has a steady bass line. The section concludes with a forte (*f*) chord.

13

Measures 13-16. The melody continues with eighth notes. The left hand has a steady bass line. The section concludes with a forte (*f*) chord.

17

Measures 17-20. The melody continues with eighth notes. The left hand has a steady bass line. The section concludes with a forte (*sf*) chord and the instruction *ben marcato il canto*.

21

Measures 21-24 of a musical score. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). Measure 21 starts with a piano (*p*) dynamic. Measure 24 features a mezzo-forte (*mf*) dynamic and an accent (>) over a note. The score is written for piano with treble and bass staves.

25

Measures 25-29 of a musical score. The key signature has four flats. Measure 29 ends with a repeat sign. The score is written for piano with treble and bass staves.

30

Measures 30-33 of a musical score. The key signature changes to three sharps (F-sharp, C-sharp, G-sharp) at measure 31. Measure 32 includes a crescendo (*cresc.*) marking. The score is written for piano with treble and bass staves.

34

Measures 34-38 of a musical score. The key signature has three sharps. Measure 36 has a piano (*p*) dynamic. Measure 37 has a fortissimo (*ff*) dynamic. Measure 38 has a piano (*p*) dynamic. The score is written for piano with treble and bass staves.

39

Measures 39-42 of a musical score. The key signature has three sharps. Measure 40 has a fortissimo (*ff*) dynamic. Measure 41 has a piano (*p*) dynamic. Measure 42 has a fortissimo (*ff*) dynamic. The score is written for piano with treble and bass staves.

43

p.
tranquillo e dolce

47

poco animato

52

p
8va

56

cresc.
8va

60

Con eleganza

65

p stacc.

70

75

cresc.

80

p stacc.

85

90

cresc.

This system contains measures 90 to 94. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody in the right hand features eighth and sixteenth notes with slurs and accents. The bass line consists of eighth and sixteenth notes. A *cresc.* (crescendo) marking is placed above the right hand in measure 93.

95

p poco rit.

This system contains measures 95 to 99. The melody continues with slurs and accents. The bass line has some rests. A *p poco rit.* (piano, a little ritardando) marking is placed above the right hand in measure 97.

100

a tempo

This system contains measures 100 to 104. The melody features slurs and accents. The bass line has some rests. An *a tempo* marking is placed above the right hand in measure 101.

105

p

This system contains measures 105 to 108. The melody features slurs and accents. The bass line has some rests. A *p* (piano) marking is placed above the right hand in measure 107.

109

poco mosso *cresc.* *rit.* *dim.*

This system contains measures 109 to 112. The key signature changes to three flats (B-flat, E-flat, and A-flat) in measure 111. The melody features slurs and accents. The bass line has some rests. Markings include *poco mosso* (moderately slow) in measure 109, *cresc.* (crescendo) in measure 110, *rit.* (ritardando) in measure 111, and *dim.* (diminuendo) in measure 112.

113

p a tempo

f

117

121

f

125

sf

ben marcato
il canto

129

p

mf

133

138

p *cresc.*

142

p *ff* *p*

147

ff *p* *ff* *p*

151

p dolce assai

155

159 *8va*

cresc.

164

f *allargando poco a poco*

8va *8va*

8vb *8vb* *8vb* *8vb* *8vb* *8vb*

Tempo I

169 *8va*

ff

Presto

174

ff *ff*

8va

UNE GAVOTTE DE PLUS

D. Tchouhadjian

Introduction Moderato

Introduction Moderato. The score is in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It begins with a piano introduction marked *mf* (mezzo-forte) and *pp* (pianissimo). The first system shows a piano introduction with a triplet of eighth notes in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand. The second system continues with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The third system features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, with a *rall.* (rallentando) marking. The fourth system concludes the introduction with a final chord in the right hand and a bass line in the left hand.

First system of the Gavotte, measures 5 to 8. The right hand features a melodic line with a triplet of eighth notes in measure 5, followed by a series of eighth notes. The left hand provides a bass line with a triplet of eighth notes in measure 5. The system concludes with a final chord in the right hand and a bass line in the left hand.

Gavotte a tempo

Second system of the Gavotte, measures 9 to 12. The right hand features a melodic line with a triplet of eighth notes in measure 9, followed by a series of eighth notes. The left hand provides a bass line with a triplet of eighth notes in measure 9. The system concludes with a final chord in the right hand and a bass line in the left hand.

Third system of the Gavotte, measures 13 to 16. The right hand features a melodic line with a triplet of eighth notes in measure 13, followed by a series of eighth notes. The left hand provides a bass line with a triplet of eighth notes in measure 13. The system concludes with a final chord in the right hand and a bass line in the left hand.

Fourth system of the Gavotte, measures 17 to 20. The right hand features a melodic line with a triplet of eighth notes in measure 17, followed by a series of eighth notes. The left hand provides a bass line with a triplet of eighth notes in measure 17. The system concludes with a final chord in the right hand and a bass line in the left hand.

19

3 cresc. *grave*

22

3 *brillante*

(24)

p

28

p

31

rallent. *a tempo* *p* *3*

34

3 *cresc.* *grave*

38

3 *brillante* 1.

40

2. *Trio* *p*

43

p *cresc.* *string.*

47

a tempo *pp*

50 *a tempo*
poco allargando *p*

54 *rall.* *a tempo*
p *animato*

58 *p*

62 *ten.* *f* *D.S.*

(64) Coda *p* *con grazia*

68 *rall.* *appassionato*

cresc. *3*

72 *a tempo*

3

75 *cresc.* *grave*

3

78 *brillante* *p*

3

81 *poco rall.* *ff* *8va*

17 *cresc.*

20 *agité* *cresc.*

23 *a tempo* *pp scherzando*

26 *ff*

29 *f*

The musical score is written for piano on a grand staff (treble and bass clefs). It consists of six systems of music, each containing two staves. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). Measure numbers 17, 20, 23, 26, and 29 are indicated at the beginning of their respective systems. Performance instructions include *cresc.* (crescendo), *agité* (agitated), *a tempo* (at tempo), *pp scherzando* (pianissimo, scherzando), and *ff* (fortissimo). Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 4. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and chords. There are also some markings like "Red. ✱" under the bass staff in measures 23-25.

(31) Trio

p

35

39

43

p

cresc.

animé

47

Coda

p scherzando

Red. *

50

ff

2do.

53

f

p

57

p

61

64

agité

p cresc.

brillante

ff

8va

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. Measure numbers 50, 53, 57, 61, and 64 are placed at the beginning of their respective systems. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings. The first system (measures 50-52) features a forte (*ff*) dynamic and a '2do.' marking. The second system (measures 53-56) includes *f* and *p* dynamics. The third system (measures 57-60) continues with a *p* dynamic. The fourth system (measures 61-63) shows a melodic line in the treble and a rhythmic accompaniment in the bass. The fifth system (measures 64-67) begins with 'agité' and 'p cresc.' markings, followed by 'brillante' and 'ff' dynamics, and ends with an '8va' marking indicating an octave shift.

PROTI POLKA

97

D. Tchouhadjian

Introduction

The Introduction is in 2/4 time, key of D major. It features a piano introduction with a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with eighth and sixteenth notes, and the bass staff has a rhythmic accompaniment. The piece starts with a forte (ff) dynamic and includes a 'poco rall.' (poco rallentando) marking. There are fingerings of 2 and 4 indicated for the right and left hands respectively.

Polka

The Polka section begins at measure 1. It is in 2/4 time, key of D major. The melody is in the treble staff, and the bass staff provides a harmonic accompaniment. The piece starts with a piano (p) dynamic. There are fingerings of 1, 2, and 3 indicated for the right hand.

The second system of the Polka continues from measure 10. It features a melodic line in the treble staff and a harmonic accompaniment in the bass staff. The piece includes a piano (p) dynamic marking and fingerings of 1 and 3 for the right hand.

The third system of the Polka continues from measure 15. It features a melodic line in the treble staff and a harmonic accompaniment in the bass staff. The piece includes a piano (p) dynamic marking, a crescendo (cresc.) marking, and trills (tr) in the right hand. There are fingerings of 1, 2, and 3 indicated for the right hand.

The fourth system of the Polka continues from measure 20. It features a melodic line in the treble staff and a harmonic accompaniment in the bass staff. The piece includes a piano (p) dynamic marking and fingerings of 1, 2, and 3 indicated for the right hand. There are first and second endings marked with 1. and 2.

This musical score is for a piano piece, spanning measures 25 to 52. It is written in G major (one sharp) and 3/4 time. The score is divided into six systems, each with a treble and bass staff. Measure numbers 25, 30, 35, 39, 44, and 48 are placed at the beginning of their respective systems. The notation includes various musical symbols: eighth and sixteenth notes, rests, slurs, and fingerings (1, 2, 3, 4, 5, 6). Trills (tr) are indicated in measures 35, 39, 44, and 48. A 'Trio' section begins at measure 35, marked with a 'tr' and a 'p' (piano) dynamic. A 'f' (forte) dynamic appears in measure 32. The score concludes with a final cadence in measure 52.

52

53

54

sf

55

56

57

58

Coda

p

59

60

61

62

63

64

p

65

66

67

68

69

f

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

sf

ff

POLKA

La gaîté

D. Tchouhadjian

Introduction

5 Polka

11

17

22

27

32

38 *cresc.*

43 Trio *p*

49 *f*

55 *sf*

60 *sf* 1. 2.

Detailed description: This page contains a musical score for piano, spanning measures 32 to 60. The score is written in a single system with a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is B-flat major (two flats). The tempo and style are not explicitly indicated. The score features various musical notations including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings. Measure 32 starts with a treble clef and a bass clef. Measure 38 includes a crescendo marking. Measure 43 is the start of a 'Trio' section, marked with a piano (*p*) dynamic. Measure 49 features a forte (*f*) dynamic. Measure 55 includes a sforzando (*sf*) dynamic. Measure 60 includes a first and second ending bracket, with a sforzando (*sf*) dynamic marking. The score concludes with a double bar line and repeat signs.

MAZURKA DE SALON

Mignon

D. Tchouhadjian

mf

6

riten.

Mazurka

10

a tempo

p

15

tr

scherzando

mf

20

24

Fine

28

33

cresc.

38

sf

dim.

43

p

tr

schierzando

Detailed description: This is a musical score for piano, spanning measures 24 to 43. The score is written for a grand piano with a treble and bass staff. The key signature has one sharp (F#). The piece begins at measure 24 with a treble staff melody and a bass staff accompaniment. A 'Fine' marking appears at the end of measure 27. The score continues with measure 28, featuring a treble staff melody and a bass staff accompaniment. Measure 33 introduces a 'cresc.' (crescendo) marking. Measure 38 features a 'sf' (sforzando) marking. Measure 40 includes a 'dim.' (diminuendo) marking. Measure 43 starts with a 'p' (piano) marking. The piece concludes with a 'tr' (trill) marking and a 'schierzando' (scherzando) marking.

49 *tr* *mf*

54 *cresc.* *ff*

59 Trio *p*

64

68 *p*

72 1. 2.

Detailed description: This page contains a musical score for piano, spanning measures 49 to 72. The score is written for a grand piano with a treble and bass staff. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The time signature is 4/4. The score includes various musical notations such as trills (*tr*), dynamic markings (*mf*, *ff*, *p*), and articulation marks. A 'Trio' section begins at measure 59. The score concludes with a first ending (1.) and a second ending (2.) at measure 72.

75

m.g.

ben marcato il canto

4 1 2 3 1 3

78

V

81

sf

1 1 1

84

ff

ff

87

1 1

Va al segno

SPLENDIDE-QUADRILLE

D. Tchouhadjian

1.
Pantalon

5

Fine

(8)

p

14

cresc.

19

24

3

28

3

D.C. al Fine

2. Été

1

cresc.

6

Fine

10

p

15

p

20

D.C. al Fine

3. Poule

1

p

5

Fine

11

p

15

cresc.

20

sf *sf*

25

p

30

sf

4. Trénis

scherzando

5

Fine

9

sf

13

17

21

ff

p

5.
Pastourelle

p

5

p

Fine

9

p

cresc.

14

ben marcato

Detailed description: This musical score is for a piece titled '5. Pastourelle'. It is written in 2/4 time and consists of 14 measures. The score is divided into six systems. The first system (measures 17-20) features a treble staff with eighth-note patterns and a bass staff with block chords. The second system (measures 21-24) begins with a forte (*ff*) dynamic and ends with a piano (*p*) dynamic. The third system (measures 25-28) is marked with a piano (*p*) dynamic. The fourth system (measures 29-32) also features a piano (*p*) dynamic and concludes with the word 'Fine'. The fifth system (measures 33-36) starts with a piano (*p*) dynamic and includes a crescendo (*cresc.*) marking. The sixth system (measures 37-40) begins with a piano (*p*) dynamic and ends with a 'ben marcato' (well marked) instruction. The key signature has three sharps (F#, C#, G#).

19

p

24

p

29

f *f* *dim.* *p*

D.C. al Fine

1

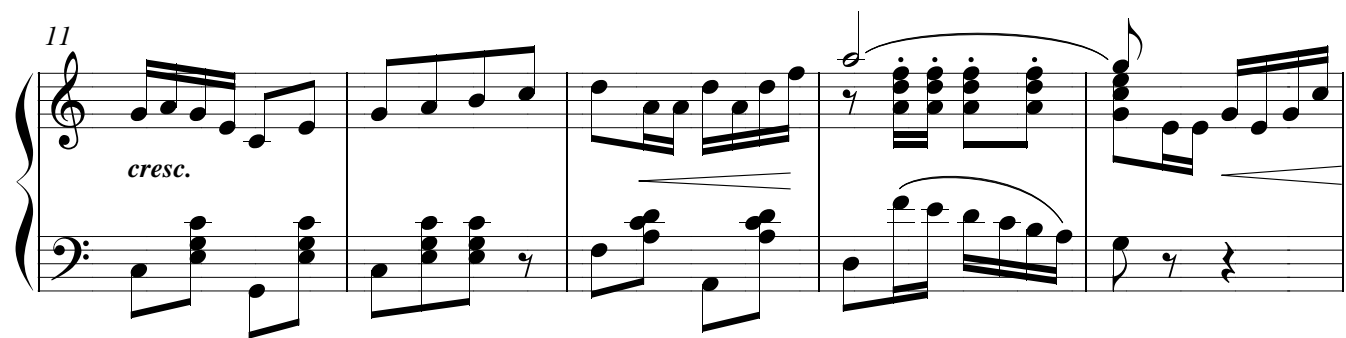
6. Finale

p *p* *p* *p* *p*

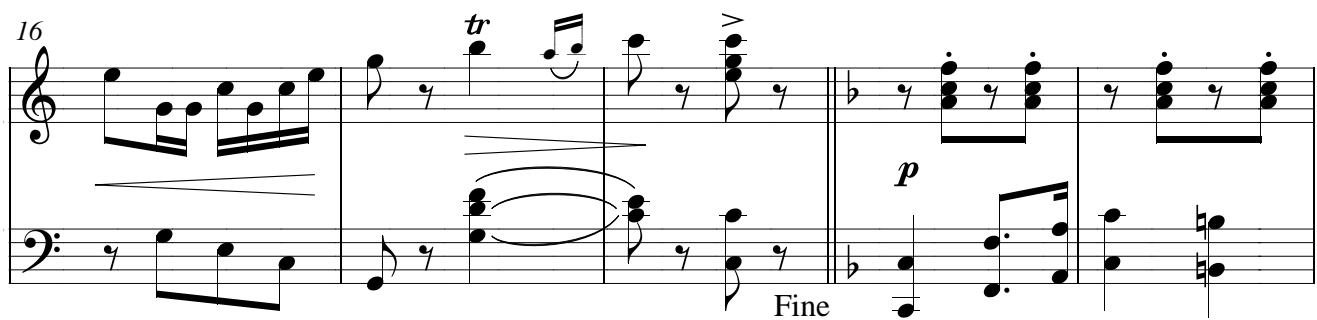
6

p *p* *p* *p* *p*

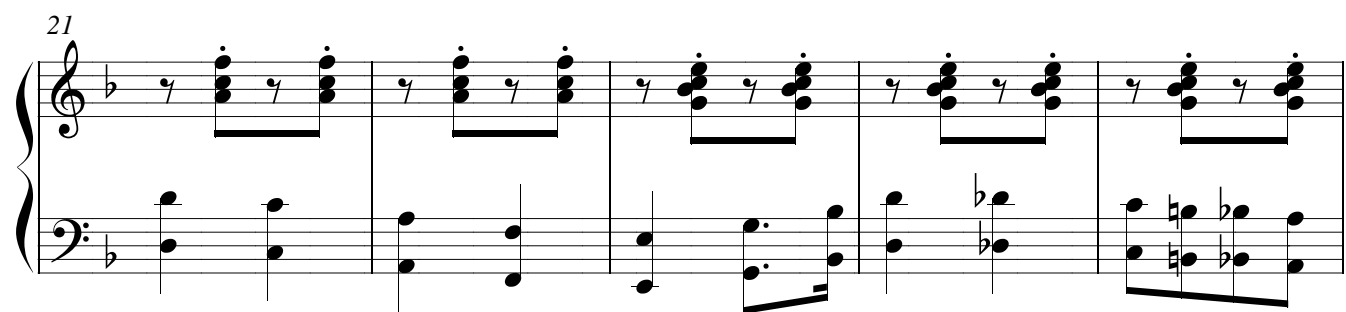
11 *cresc.*

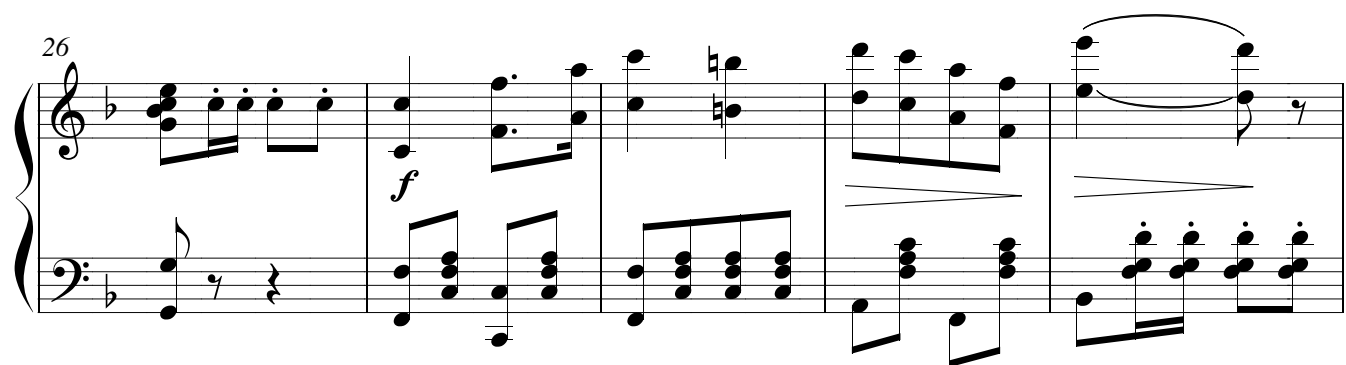
16 *tr* *p* Fine

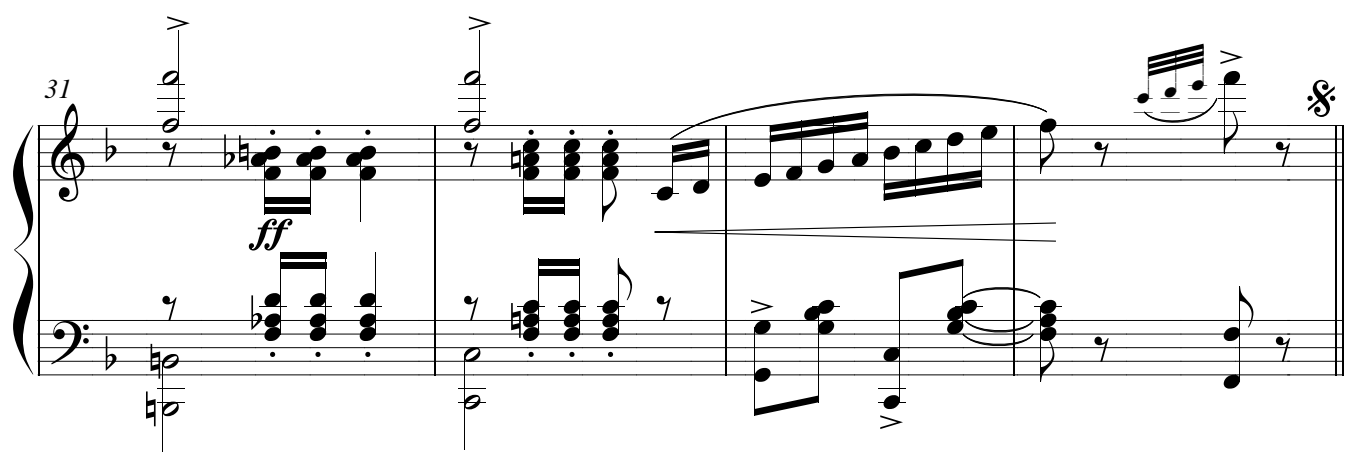
21

26 *f*

31 *ff*

ՄԱՀԱՆՈՒԱԳ
MARCHE FUNÈBRE

D. Tchouhadjian

Andante sostenuto

p

pp

grave

Marche

pp

a tempo

11

a tempo

15 *dim.* *cresc.* *agitato* *f*

18 *ff* *calmato* *pp* *riten.*

21 *a tempo* *p*

24

27

30 *appassionato*

pp

33

36 *p a tempo*

39 *cresc.* *ff* *ff*

42 *pp*

The musical score consists of six systems of piano notation. The first system (measures 30-32) begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The right hand plays a melody with slurs and triplets, while the left hand provides a harmonic accompaniment with triplets. The second system (measures 33-35) continues the melodic and harmonic development. The third system (measures 36-38) introduces a tempo change to 'a tempo' and a dynamic of 'p'. The fourth system (measures 39-41) features a crescendo leading to a fortissimo ('ff') section with rapid sixteenth-note passages. The fifth system (measures 42-44) returns to a pianissimo ('pp') dynamic with triplets. The score concludes with a double bar line and a key signature change to A major (two sharps).

45 *m.g.* *a tempo* *m.d.*

49 *p* *cresc.* *p*

52 *col dolore* *p* *cresc.* *poco mosso*

56 *grave* *fff* *dim.*

59 *pp* *rall.* *p a tempo*

Red. * Red. * Red. * Red. *

3. 3 3 3 3

Λ

62

65

68

71

74

QUATRE FUGUES

1re Fugue

à 3 voix

D. Tchouhadjian

[Allegro moderato]

6

11

15

1 3 1 4 2 1

4 3 5

3 2 5 4

2 3 1 3

1 3

20

24

28

32

36

40

5 5 2 1

dim. ed allarg.

44

p a tempo

48

cresc.

52

5 2 2 2

55

rall.

3 2 3

2ème Fugue
à 3 voix

121

Andante con moto ♩ = 80

p

5

8

11

14

17

3

4

1 1

1 3 2 1

5 1

21

Musical score for 'The Rose Tree' (Meisterlied). The score is in 3/4 time and consists of two systems. The first system has two measures, and the second system has two measures. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The key signature has one sharp (F#). The melody features a series of eighth and sixteenth notes, with a final measure containing a triplet of eighth notes. The bass line includes a triplet of eighth notes in the first measure of the second system. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in the first measure of the second system.

24

41

2 4 1 3 4

4 5

sf

27

1 3

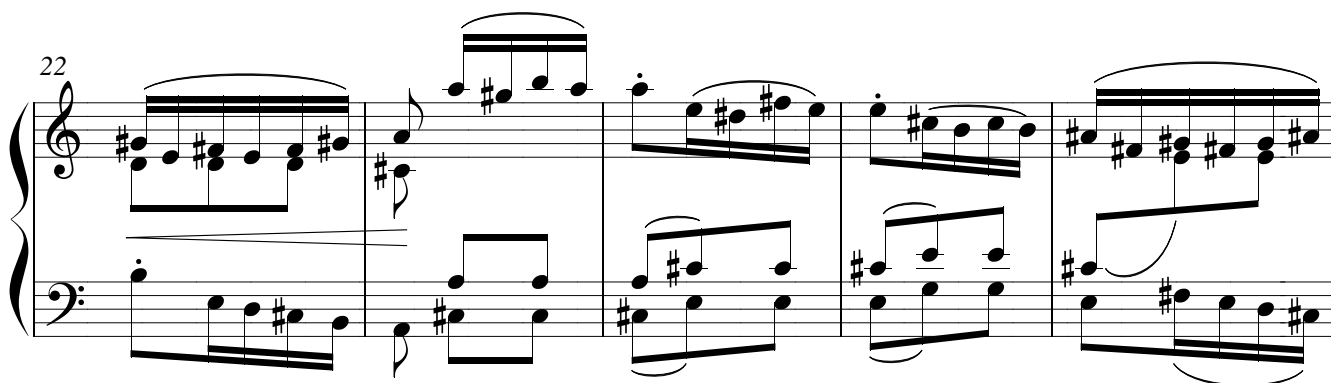
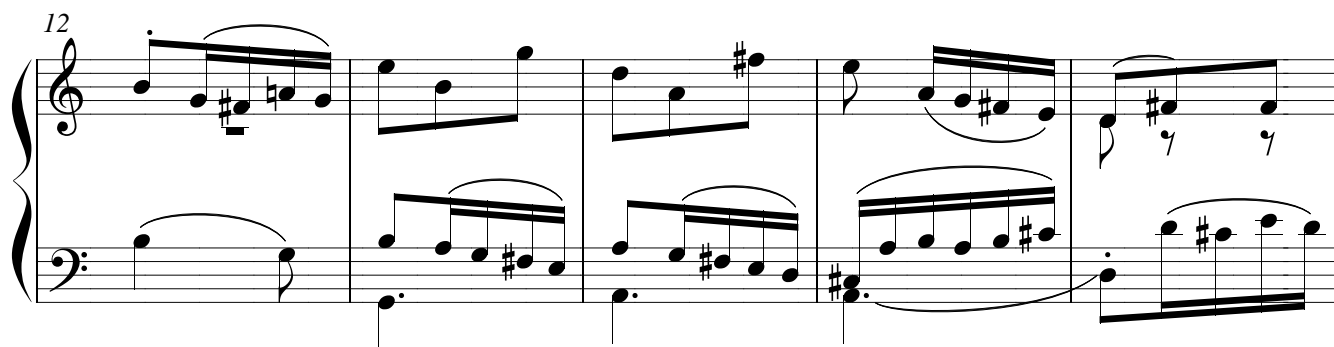
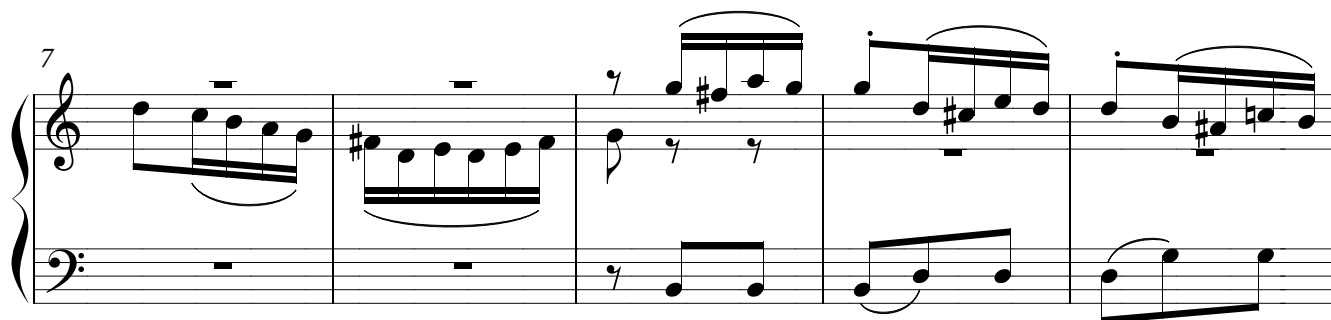
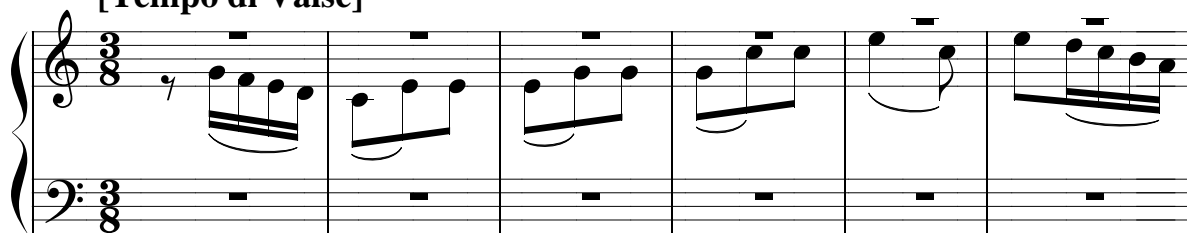
5 1

The musical score for the ending of 'The Rose Tree' consists of two systems of music. The first system has two staves: a treble staff and a bass staff. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with a triplet of eighth notes, a quarter note, and a half note. The bass staff begins with a bass clef and contains a bass line with a quarter note, a half note, and a quarter note. The second system also has two staves. The treble staff continues the melodic line with a triplet of eighth notes, a quarter note, and a half note. The bass staff continues the bass line with a quarter note, a half note, and a quarter note. The score includes various musical notations such as clefs, key signatures, time signatures, notes, rests, and dynamic markings like 'dim.' and 'ff'.

3ème Fugue
à 3 voix

123

[Tempo di Valse]

This musical score is for a piano piece, spanning measures 27 to 52. It is written for two staves, Treble and Bass. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The score is divided into five systems, each containing five measures. Measure numbers 27, 32, 37, 42, and 47 are placed at the beginning of their respective systems. The notation includes various musical symbols such as eighth notes, quarter notes, half notes, and full notes, often grouped with beams and slurs. There are also dynamic markings like 'f' (forte) and 'p' (piano), and articulation marks like accents and staccato. The piece concludes with a double bar line at the end of measure 52.

27

32

37

42

47

53

Measures 53-57 of a piano piece. The music is in a key with one flat (B-flat major or D minor). The right hand features a complex, flowing melody with many beamed sixteenth and thirty-second notes, often with slurs. The left hand provides a steady accompaniment with eighth and sixteenth notes, including some chords. The system consists of five measures.

58

Measures 58-63 of a piano piece. The right hand continues with a melodic line, showing some chromatic movement. The left hand maintains a rhythmic accompaniment. The system consists of six measures.

64

Measures 64-69 of a piano piece. The right hand has a more active, arpeggiated texture in some measures. The left hand continues with a consistent accompaniment. The system consists of six measures.

70

Measures 70-75 of a piano piece. The right hand features a series of chords and moving lines. The left hand provides a steady accompaniment. The system consists of six measures.

76

Measures 76-81 of a piano piece. The right hand has a more active, arpeggiated texture in some measures. The left hand continues with a consistent accompaniment. The system consists of six measures.

This musical score is for a piano piece, spanning measures 82 to 102. It is written for two staves, treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several measures with triplets and complex arpeggiated figures. The piece concludes with a final cadence in measure 102, marked by a double bar line and repeat dots.

82

87

92

97

102

127

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in two systems. The first system consists of two measures. The first measure contains a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature (C). The melody begins with a quarter rest, followed by a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B-flat4. A slur covers the next two notes, A4 and G4, with a '1' above the first. The measure ends with a quarter note F4. The second measure starts with a quarter note E-flat4, followed by a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The second system also consists of two measures. The first measure begins with a quarter note A3, followed by a quarter note G3, an eighth note F-sharp3, and a quarter note E4. A slur covers the next two notes, D4 and C4, with a '1' above the first. The measure ends with a quarter note B3. The second measure starts with a quarter note A3, followed by a quarter note G3, an eighth note F-sharp3, and a quarter note E4. A slur covers the next two notes, D4 and C4, with a '3' above the first. The measure ends with a quarter note B3. The bass line is represented by a grand staff with a bass clef and a common time signature (C). It contains four measures, each with a whole rest. The dynamic marking *p* (piano) is placed below the first measure of the treble staff.

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in two systems. The first system contains the first two measures of the piece. The second system contains the next two measures. The music is written for a single melodic line on a treble clef staff and a bass line on a bass clef staff. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The melody is characterized by a simple, folk-like tune with a mix of eighth and quarter notes. The bass line provides a steady accompaniment with a mix of eighth and quarter notes. The piece concludes with a final measure in the second system.

A musical score for the song "The Rose Tree". The score is written for a piano, with a treble and bass staff. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 4/4. The score consists of three measures. The first measure starts with a treble clef and a key signature of two flats. The melody begins on a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note B4. The bass line is mostly rests. The second measure continues the melody with a quarter note C5, followed by a quarter note D5, and then a quarter note E5. The bass line has a quarter note F4, followed by a quarter note G4, and then a quarter note A4. The third measure continues the melody with a quarter note B4, followed by a quarter note C5, and then a quarter note D5. The bass line has a quarter note E4, followed by a quarter note F4, and then a quarter note G4. The score includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings.

10

2

1 2 3 1

1

1

13

p marcato il canto

16

19

22

25

Measures 25-27 of a piano piece. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 25 features a complex arpeggiated figure in the right hand with fingerings 1, 2, 2, 1, 2, 1 and a grace note. The left hand has a steady eighth-note accompaniment. Measures 26 and 27 continue the arpeggiated pattern with various slurs and ties.

28

Measures 28-30. Measure 28 has a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte). The right hand continues with arpeggiated figures, including a triplet in measure 29. The left hand maintains the eighth-note accompaniment. Measure 30 shows a change in the right hand's texture with a more melodic line.

31

Measures 31-33. Measure 31 features a triplet in the right hand. Measures 32 and 33 show further development of the arpeggiated figures with various slurs and ties. The left hand accompaniment remains consistent.

34

Measures 34-37. Measure 34 has a dynamic marking of *p* (piano). Measures 35 and 36 include a *poco rit.* (poco ritardando) instruction. Measure 37 returns to the original tempo with a *a tempo* marking. The piece concludes with a final chord in the right hand and a sustained note in the left hand, marked with *sf* (sforzando).

[PIÈCE]

[D. Tchouhadjian]

8va--

8va--

8va--

4

p

7

allarg.

a tempo

p

10

The musical score is written for piano in a key with five flats (B-flat major or D-flat minor) and common time. It consists of four systems of staves. The first system (measures 1-3) features a treble staff with a melodic line and a bass staff with a supporting accompaniment. The second system (measures 4-6) continues the melodic and accompanimental lines, with a piano (*p*) dynamic marking in measure 5. The third system (measures 7-9) includes a tempo change from *allarg.* (ritardando) to *a tempo* in measure 8, and a piano (*p*) dynamic marking in measure 9. The fourth system (measures 10-12) concludes the piece with a final melodic flourish in the treble staff and a sustained accompaniment in the bass staff.

14

System 14-17: Four measures of music in G major (one sharp). The right hand features a melody of eighth notes with a descending line in the fourth measure. The left hand plays a steady eighth-note accompaniment. A double bar line is at the end of measure 17.

18

System 18-21: Four measures of music. Measure 18 begins with a piano (*p*) dynamic marking. The right hand continues the eighth-note melody. The left hand accompaniment changes in measure 19, featuring a descending eighth-note line. A double bar line is at the end of measure 21.

22

System 22-25: Four measures of music. The right hand melody continues. The left hand accompaniment remains consistent with the previous system. A double bar line is at the end of measure 25.

26

System 26-29: Four measures of music. The right hand melody continues. The left hand accompaniment remains consistent. A double bar line is at the end of measure 29.

30

System 30-33: Four measures of music. The right hand melody continues. The left hand accompaniment remains consistent. A double bar line is at the end of measure 33.

34

Measures 34-36 of a piano piece. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The melody in the right hand consists of eighth and quarter notes, often beamed in pairs. The left hand provides a steady accompaniment with eighth and quarter notes. Measure 35 contains a double bar line and a repeat sign.

37

Measures 37-39 of a piano piece. The key signature is three flats. The melody in the right hand continues with eighth and quarter notes. The left hand accompaniment features a mix of eighth and quarter notes. Measure 39 ends with a double bar line.

40

Measures 40-42 of a piano piece. The key signature is three flats. The melody in the right hand is composed of eighth and quarter notes. The left hand accompaniment consists of eighth and quarter notes. Measure 42 ends with a double bar line.

43

Measures 43-45 of a piano piece. The key signature is three flats. The melody in the right hand features eighth and quarter notes. The left hand accompaniment includes eighth and quarter notes, with some measures showing a change in the bass line. Measure 45 ends with a double bar line.

46

Measures 46-48 of a piano piece. The key signature is three flats. The melody in the right hand continues with eighth and quarter notes. The left hand accompaniment consists of eighth and quarter notes. Measure 48 ends with a double bar line.

49

p

Measures 49-51 of a piano piece. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). The melody in the right hand consists of eighth and quarter notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. A piano (*p*) dynamic marking is present at the start of measure 49.

52

Measures 52-55. The musical texture continues with the same accompaniment pattern. The right hand melody features more complex rhythmic patterns, including beamed eighth notes and quarter notes.

56

p

Measures 56-59. The piano (*p*) dynamic marking reappears in measure 58. The right hand melody continues with similar rhythmic motifs, and the left hand accompaniment remains consistent.

60

Measures 60-63. The musical progression continues with the established accompaniment and right-hand melody. The key signature remains unchanged.

64

Λ

Measures 64-66. The right hand features a melodic phrase marked with an accent (*Λ*) in measure 64. The left hand continues with the eighth-note accompaniment. The piece concludes in measure 66.

67

Measures 67-68 of a piano piece in E-flat major (three flats). Measure 67 features a single chord in the right hand and a descending eighth-note scale in the left hand. Measure 68 contains a complex texture with sixteenth-note chords in the right hand and a descending eighth-note scale in the left hand.

69

Measures 69-70. Measure 69 continues the sixteenth-note chords in the right hand and the eighth-note scale in the left hand. Measure 70 features a more active right hand with sixteenth-note chords and a descending eighth-note scale in the left hand.

71

Measures 71-72. Measure 71 shows sixteenth-note chords in the right hand and a descending eighth-note scale in the left hand. Measure 72 features a more active right hand with sixteenth-note chords and a descending eighth-note scale in the left hand.

73

Measures 73-74. Measure 73 continues the sixteenth-note chords in the right hand and the eighth-note scale in the left hand. Measure 74 features a more active right hand with sixteenth-note chords and a descending eighth-note scale in the left hand.

75

Measures 75-76. Measure 75 continues the sixteenth-note chords in the right hand and the eighth-note scale in the left hand. Measure 76 features a more active right hand with sixteenth-note chords and a descending eighth-note scale in the left hand.

77

78

p

This system contains measures 77 and 78. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). The melody in the right hand consists of eighth-note chords. The bass line in the left hand features a steady eighth-note accompaniment. A piano (*p*) dynamic marking is placed above the first measure of measure 78.

79

80

This system contains measures 79 and 80. The musical notation continues with the same eighth-note patterns in both hands.

81

82

This system contains measures 81 and 82. The melody in measure 82 includes a sharp sign (♯) above the first chord, indicating a change in the key signature.

83

84

This system contains measures 83 and 84. The musical notation continues with the same eighth-note patterns in both hands.

85

86

This system contains measures 85 and 86. The musical notation continues with the same eighth-note patterns in both hands.

87

Measures 87-88 of a piano piece. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The right hand features a series of chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. A double bar line is present after measure 87.

89

Measures 89-90 of a piano piece. The key signature is three flats. The right hand features a series of chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. A double bar line is present after measure 89.

91

Measures 91-92 of a piano piece. The key signature is three flats. The right hand features a series of chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. A double bar line is present after measure 91.

93

Measures 93-94 of a piano piece. The key signature is three flats. The right hand features a series of chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. A double bar line is present after measure 93.

95

Measures 95-96 of a piano piece. The key signature is three flats. The right hand features a series of chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. A double bar line is present after measure 95. The word *cresc.* is written above the right hand in measure 96.

97

dim.

This system contains measures 97 and 98. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). Measure 97 features a treble staff with a series of chords and a bass staff with a continuous eighth-note accompaniment. A *dim.* (diminuendo) marking is placed above the bass staff. Measure 98 continues the accompaniment with a different chordal texture in the treble.

99

This system contains measures 99 and 100. The musical texture continues with the same eighth-note bass accompaniment and chordal patterns in the treble. The key signature remains four flats.

101

This system contains measures 101 and 102. The accompaniment in the bass staff continues, while the treble staff introduces some new chordal elements. The key signature remains four flats.

103

This system contains measures 103 and 104. The musical progression continues with consistent eighth-note accompaniment and chordal textures. The key signature remains four flats.

105

This system contains measures 105 and 106. The final measures of the system show the continuation of the eighth-note accompaniment and the concluding chordal patterns in the treble. The key signature remains four flats.

107

Two staves of music in G major (one sharp). The right hand plays a series of chords (dyads) in a descending sequence. The left hand plays a continuous eighth-note accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

109

Two staves of music in G major (one sharp). The right hand continues the descending chord sequence. The left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

111

Two staves of music in G major (one sharp). The right hand continues the descending chord sequence. The left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

113

Two staves of music in G major (one sharp). The right hand continues the descending chord sequence. The left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

115

Two staves of music in G major (one sharp). The right hand continues the descending chord sequence. The left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

117

Measures 117-118. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat). The right hand plays a series of chords, mostly triads and dyads, moving in a stepwise fashion. The left hand plays a continuous eighth-note accompaniment. A piano (*p*) dynamic marking is present in measure 118.

119

Measures 119-120. The right hand continues with chords, including some dyads. The left hand maintains the eighth-note accompaniment. The piano (*p*) dynamic is maintained.

121

Measures 121-122. The right hand features more complex chordal textures, including some chords with accidentals (sharps and naturals). The left hand continues the eighth-note accompaniment.

123

Measures 123-124. The right hand continues with complex chordal textures. The left hand continues the eighth-note accompaniment. A piano (*p*) dynamic marking is present in measure 124.

125

Measures 125-126. The right hand continues with complex chordal textures. The left hand continues the eighth-note accompaniment. The piano (*p*) dynamic is maintained.

127

Measures 127-128 of a piano piece in B-flat major. The right hand features a series of chords in the upper register, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The key signature has two flats (B-flat and E-flat).

129

Measures 129-130. The right hand continues with chords, and the left hand maintains the eighth-note pattern. A key signature change occurs at the start of measure 130, introducing a third flat (B-flat, E-flat, and A-flat).

131

Measures 131-132. The right hand plays chords, and the left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature remains B-flat major (two flats).

133

Measures 133-134. The right hand features chords, and the left hand plays eighth notes. A key signature change occurs at the start of measure 134, introducing a third flat (B-flat, E-flat, and A-flat).

135

Measures 135-136. The right hand plays chords, and the left hand continues the eighth-note accompaniment. The key signature remains B-flat major (two flats).

137

Measures 137-138 of a piano piece in B-flat major. The right hand features a melody of eighth notes with a descending line in measure 138. The left hand provides a steady accompaniment of eighth notes. The key signature has two flats (B-flat major).

139

Measures 139-140. The right hand continues the eighth-note melody, which becomes more active in measure 140. The left hand maintains the eighth-note accompaniment. The key signature remains B-flat major.

141

Measures 141-142. In measure 142, the right hand introduces a chromatic descending line with a sharp sign (F#) indicating a change from the previous key signature. The left hand continues with eighth notes. The key signature changes to C major.

143

Measures 143-144. The right hand features a melody with accents (>) on the first and third notes of measure 143. The left hand continues with eighth notes. The key signature is C major.

145

Measures 145-146. The right hand has a melody with a chromatic line in measure 146, marked with a sharp sign (F#). The left hand continues with eighth notes. The key signature is C major.

147

Measures 147-148. The music is in a key with four flats (B-flat major or D-flat minor). The right hand features a melody of eighth notes with a descending line, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. Chords are present in the right hand at the end of each measure.

149

Measures 149-150. The musical texture continues with the eighth-note accompaniment in the left hand and the eighth-note melody in the right hand. The right hand includes some chords and rests.

151

Measures 151-152. The pattern of eighth-note accompaniment and melody continues. Measure 152 shows a more complex right-hand part with some chords and a final note.

153

Measures 153-154. The eighth-note accompaniment in the left hand and the eighth-note melody in the right hand continue. Measure 154 ends with a final chord in the right hand.

155

Measures 155-157. Measure 155 continues the eighth-note accompaniment and melody. Measures 156 and 157 feature a change in texture, with the right hand playing chords marked "8va" (octave) and the left hand playing a more active eighth-note accompaniment. The piece concludes with a final chord in the right hand.

**ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՕՓԵՐԱՆԵՐԷ ԵՒ ՕՓԵՐԷԹՆԵՐԷ**

**TRANSCRIPTIONS
FROM OPERAS AND OPERETTAS**

Duo Finale du 1er Acte
Tenni TennenniD. Tchouhadjian
Arrangé pour piano par l'auteurIntroduction
Tempo di Valse

5

10

16

Duo
Meno mosso

21

26

27 28 29 30

31

32 33 34 35

cresc.

36

37 38 39 40

p

Lento

41

42 43 44 45

46

47 48 49 50

Tempo I

52

a piacere

58

Allegro

sf *ff*

63

sf *ff*

68

sf *ff*

73

tr *tr* *tr* *tr* *tr*

77 *tr*

1.

2.
Coda
Presto assai

80

85

f

90

ff

95

ARIF

149

Grand Choeur du 1er acte Séfa Gueldinis "Soyez le bienvenu"

D. Tchouhadjian

Arrangée pour piano par l'auteur

Op. 5

Introduction Allegro marziale

Introduction
Allegro marziale

Choeur

12

18

This musical score is for a piano piece, spanning measures 24 to 45. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The score is written for two staves: a treble staff and a bass staff.

Measures 24-28: The piece begins with a treble staff featuring a melodic line with eighth and sixteenth notes, and a bass staff with a simple accompaniment of eighth notes. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measure 25. A trill is marked in measure 24.

Measures 29-33: The treble staff continues with a melodic line, featuring trills marked with *tr*. The bass staff provides a steady accompaniment.

Measures 34-38: The treble staff has a melodic line with eighth notes. The bass staff continues with a steady accompaniment. A dynamic marking of *sf* (sforzando) is present in measure 35.

Measures 39-44: The treble staff features a melodic line with eighth notes. The bass staff continues with a steady accompaniment.

Measure 45: The final measure of the excerpt, showing a continuation of the melodic and accompanimental lines.

50

55

60

66

71

76

81

86 **Più mosso**

91

96

ARIF

153

Duo
Arif Artik Usatmam

D. Tchouhadjian
Transcrit pour le piano par D. Tchouhadjian

Allegro moderato

p

6

11

16

21

25

Measures 25-30 of a musical score in B-flat major. The right hand features a complex melodic line with many beamed sixteenth and thirty-second notes, and several accents (^). The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and some moving lines, including a descending scale in measures 28 and 29.

31

Measures 31-36 of the musical score. The right hand continues with intricate melodic patterns, including a triplet in measure 34. The left hand features a steady eighth-note accompaniment in measures 31-32, followed by chords and a descending eighth-note line in measures 33-36.

37

Measures 37-42 of the musical score. The right hand has a more active melodic line with many beamed notes. The left hand features a descending eighth-note accompaniment in measures 37-38, followed by chords and a steady eighth-note line in measures 39-42.

43

Measures 43-47 of the musical score. The right hand continues with a melodic line featuring beamed notes and accents. The left hand features a descending eighth-note accompaniment in measures 43-44, followed by chords and a steady eighth-note line in measures 45-47.

48

Measures 48-52 of the musical score. The right hand features a melodic line with a crescendo (cresc.) marking in measure 50. The left hand features a descending eighth-note accompaniment in measures 48-49, followed by chords and a steady eighth-note line in measures 50-52. The word "coro" is written below the left hand in measure 50.

53

ff

58

p cresc.

63

p

66

f

72

Più mosso

f

76

f

EBOUDIAT ET ZÉMIRÉ

Grand Ballet Arabe

D. Tchouhadjian
Pour piano par l'auteur**Allegro giusto**

p

poco allarg.

p a tempo

tr

brillante

ff

cresc.

tr

1. 2.

25

f *p*

30

p *ff*

35

pp *ff* *pp*

40

p *p* *p*

46

poco allarg. *p a tempo*

51

tr tr

56

tr brillante ff cresc. tr

62

pp sempre pizzicato

68

f

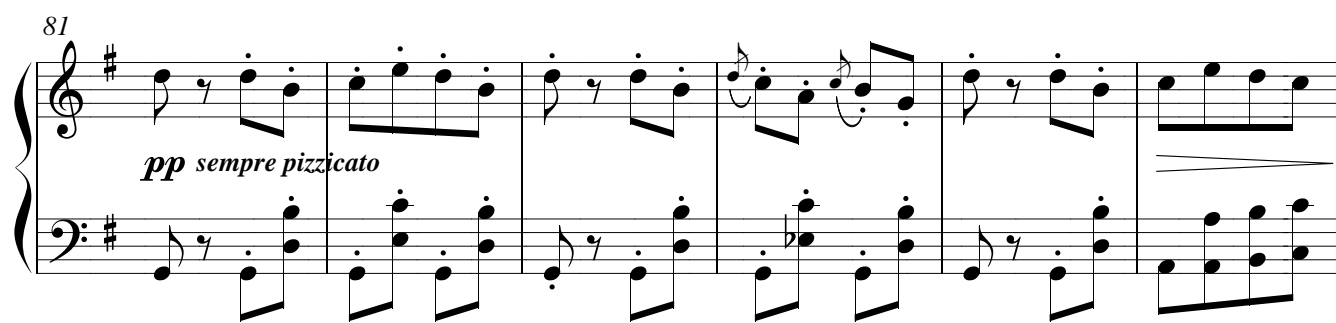
74

dim.

81

pp sempre pizzicato

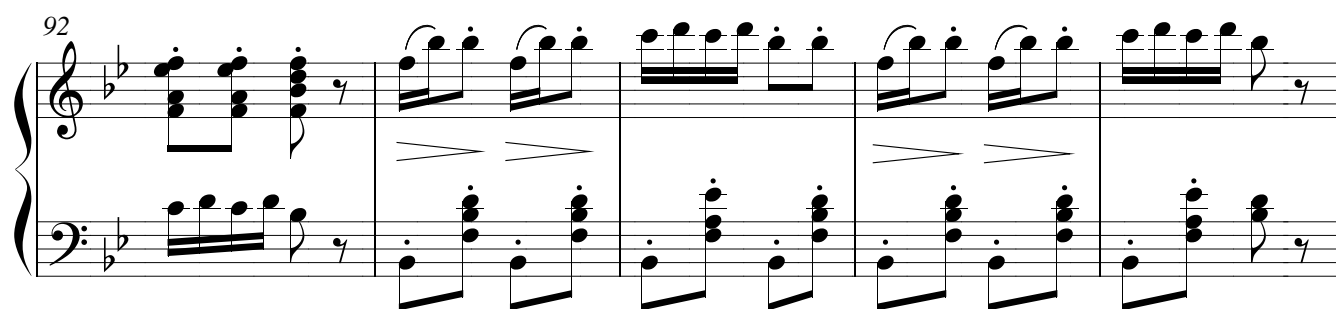
87

pp marcato il basso

tr

92

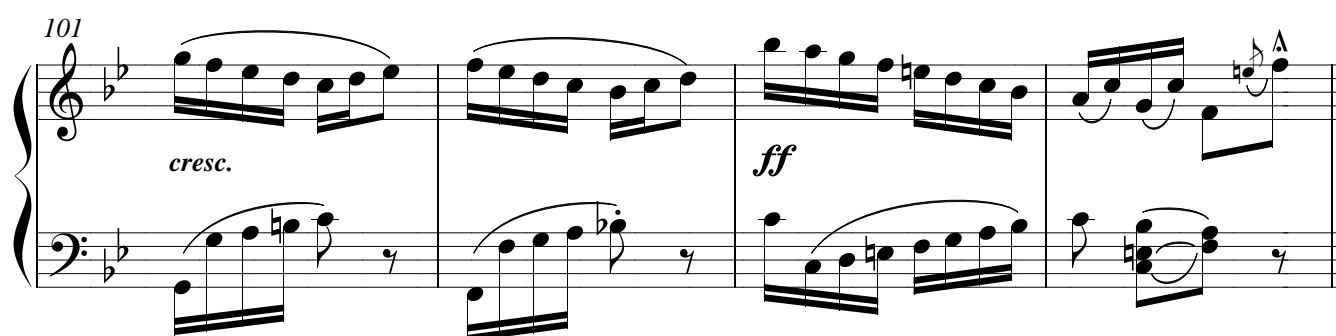
97

101

cresc.

ff

105

pp scherzando

110

p

116

cresc.

1.

120

2.

marcato il basso

sf

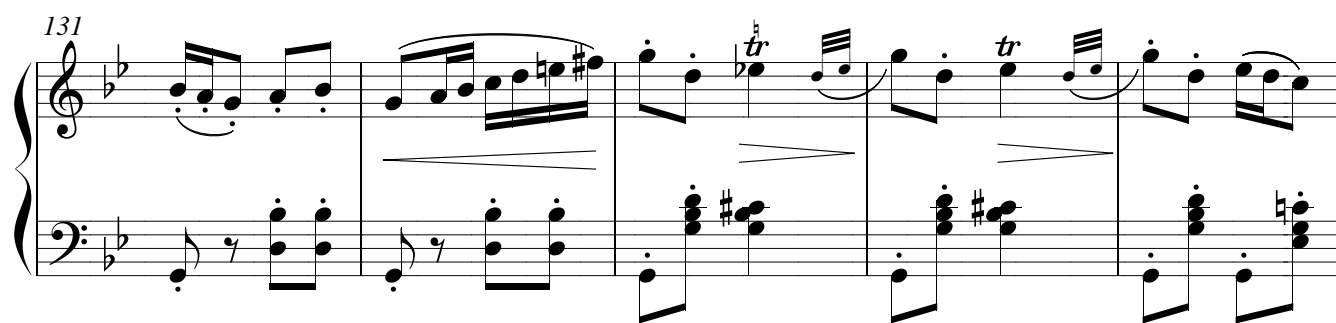
126

Coda

p

A

131

136

tr

brillante

cresc.

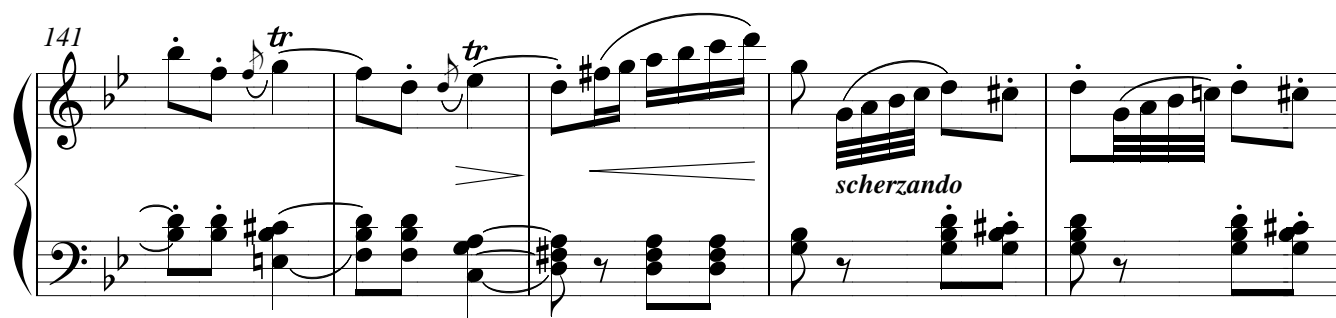

141

tr

tr

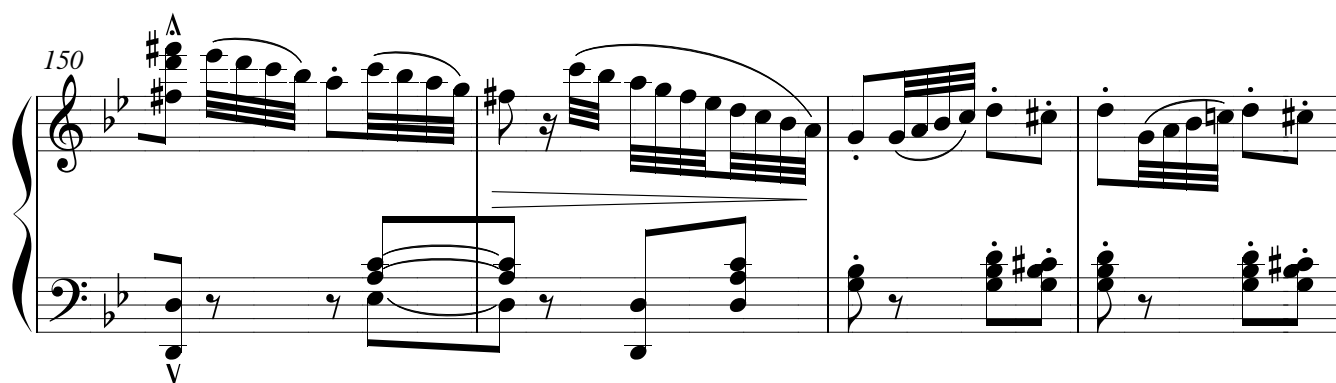
scherzando

146

150

154

158

Più presto

p *cresc.*

162

166

170

ff

8va

This musical score is for a piano piece, spanning measures 154 to 170. The key signature is B-flat major (two flats). The score is written for piano, with a treble and bass staff. The tempo is marked 'Più presto' starting at measure 158. The dynamics include piano (*p*) and fortissimo (**ff**). The score features various musical notations, including slurs, ties, and accents. A section starting at measure 166 is marked '8va', indicating an octave shift. The piece concludes with a double bar line at measure 170.

ÉBOUDIAT ET ZÉMIRÉ

2ème Ballet Arabe

D. Tchouhadjian
Pour piano par l'auteur

Introduction Allegro giusto

Musical score for the Introduction of 'Éboudiat et Zémiré'. The piece is in 2/4 time, key of B-flat major, and marked 'Allegro giusto'. It begins with a piano introduction featuring a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The dynamics range from mezzo-forte (mf) to fortissimo (sf). The introduction concludes with a series of chords and a final cadence.

Musical score for the first system of the Ballet section, starting at measure 5. The tempo remains 'Allegro giusto'. The music features a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The dynamics range from mezzo-forte (mf) to piano (p). The system concludes with a series of chords and a final cadence.

Musical score for the second system of the Ballet section, starting at measure 11. The tempo remains 'Allegro giusto'. The music features a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The dynamics range from piano (p) to mezzo-forte (mf). The system concludes with a series of chords and a final cadence.

Musical score for the third system of the Ballet section, starting at measure 17. The tempo remains 'Allegro giusto'. The music features a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The dynamics range from mezzo-forte (mf) to fortissimo (f). The system concludes with a series of chords and a final cadence.

Musical score for the fourth system of the Ballet section, starting at measure 23. The tempo remains 'Allegro giusto'. The music features a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The dynamics range from fortissimo (f) to piano (p). The system concludes with a series of chords and a final cadence.

29

29

34

34

cresc.

p scherzando

39

39

cresc.

sf

44

44

p

sf

p

sf

49

49

mf

54

Measures 54-58 of a piano piece. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). Measure 54 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

59

Measures 59-64 of a piano piece. The key signature has three flats. Measure 59 features a piano (p) dynamic. The right hand continues the melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

65

Measures 65-69 of a piano piece. The key signature has three flats. Measure 65 features a piano (p) dynamic. The right hand continues the melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. A crescendo (cresc.) marking appears in measure 69.

70

Measures 70-74 of a piano piece. The key signature has three flats. Measure 70 features a piano (p) dynamic. The right hand continues the melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

75

Measures 75-80 of a piano piece. The key signature has three flats. Measure 75 features a piano (p) dynamic. The right hand continues the melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Trio

79

pp

ben marcato il basso

84

89

94

ff

pp staccato

98

ff

ff

p

103

pp

107

111

f

115

120

125 Coda

mf *p*

130 *p*

135

141 *cresc.*

146 *f*

151 *p.*

The musical score consists of six systems of piano notation. The first system (measures 125-129) begins with a 'Coda' marking and includes dynamics *mf* and *p*. The second system (measures 130-134) features a piano (*p*) dynamic. The third system (measures 135-140) continues the melodic and harmonic development. The fourth system (measures 141-145) includes a crescendo (*cresc.*) marking. The fifth system (measures 146-150) reaches a forte (*f*) dynamic. The final system (measures 151) concludes with a piano (*p.*) dynamic and a double bar line.

ZÉMIREH-QUADRILLE

Sur les motifs de l'opéra comique et féérique Zémireh

D. Tchouhadjian

Arrangé pour piano par l'auteur

1.
Pantolon

5

Fine *p*

10

15

19

23

23 24 25 26 27

28

28 29 30 31 32

2. Été

33 34 35 36 37

5

38 39 40 41 42

10

43 44 45 46 47

15

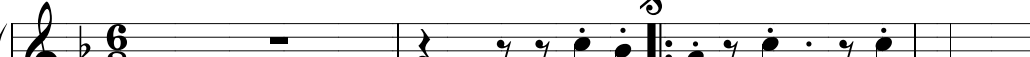
48 49 50 51 52

20

Handwritten musical score for 'The Rose Tree'. The score is written on two staves, Treble and Bass clef, with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody is in the Treble clef, and the bass line is in the Bass clef. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Handwritten musical score for 'The Rose Tree'. The score is written on two staves, Treble and Bass clef, with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody is in the Treble clef, and the bass line is in the Bass clef. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

3. Poule

5

Musical score for 'The Rose Tree' in G major, 3/4 time. The score is for a single system with two staves. The treble staff contains the melody, and the bass staff contains the accompaniment. The melody begins with a quarter rest, followed by a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the left hand, with a right-hand accompaniment of quarter notes. The score is marked with a '5' at the beginning of the first measure.

10

Example 10

The Coda section of the musical score for 'The Rose Tree' consists of two staves. The first staff is in treble clef and the second is in bass clef. The key signature is one flat (B-flat). The section begins with a measure marked '15'. The melody in the treble staff features a series of eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The section concludes with a double bar line and the word 'Coda' written above the final measure.

20

Example 10 (continued)

25

Fine

4 3 2 1

30

sf *sf* *p*

4. Trénis

1

f *sf*

5

sf

Pour continuer 4

8

Pour finir

giocoso

1 2 1

12

cresc.

3

16

p

20

p

5.
Pastourelle

1

p

5

p

Fine

10

p

15

p

20

ff

24

p

28

6. Finale

I

2/4

The musical score is for a piano piece in A major, spanning measures 15 to 32. It is written for a grand piano with a treble and bass staff. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 2/4. The score is divided into five systems. The first system (measures 15-19) begins with a treble staff melody and a bass staff accompaniment. A dynamic marking of *p* (piano) is placed above the treble staff in measure 17. The second system (measures 20-23) features a more complex treble staff melody with slurs and fingerings (1, 2) indicated. A dynamic marking of *ff* (fortissimo) is placed above the treble staff in measure 21. The third system (measures 24-27) continues the treble staff melody and bass staff accompaniment. A dynamic marking of *p* (piano) is placed above the treble staff in measure 25. The fourth system (measures 28-31) shows the treble staff melody and bass staff accompaniment. The fifth system (measures 32-35) is the final system on the page, marked with a double bar line and a repeat sign. It begins with a treble staff melody and a bass staff accompaniment. A dynamic marking of *I* (first ending) is placed above the treble staff in measure 32. The time signature 2/4 is indicated at the beginning of the final system.

5

Measures 5-9 of a piano piece. The key signature has one flat (B-flat). Measure 5 features a treble clef with eighth-note runs and a bass clef with sustained chords. Measure 6 continues the treble line and has a *p* (piano) dynamic marking in the bass. Measure 7 has a *ff* (fortissimo) dynamic marking in the bass. Measure 8 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *ff* dynamic marking. Measure 9 ends with a treble clef and a bass clef.

10

Measures 10-14 of a piano piece. The key signature has one flat (B-flat). Measure 10 features a treble clef with eighth-note runs and a bass clef with sustained chords. Measure 11 continues the treble line and has a *p* (piano) dynamic marking in the bass. Measure 12 has a *p* dynamic marking in the bass. Measure 13 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *p* dynamic marking. Measure 14 ends with a treble clef and a bass clef.

15

Measures 15-20 of a piano piece. The key signature has one flat (B-flat). Measure 15 features a treble clef with eighth-note runs and a bass clef with sustained chords. Measure 16 continues the treble line and has a *p* (piano) dynamic marking in the bass. Measure 17 has a *p* dynamic marking in the bass. Measure 18 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *p* dynamic marking. Measure 19 ends with a treble clef and a bass clef. Measure 20 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *p* dynamic marking.

21

Measures 21-26 of a piano piece. The key signature has one flat (B-flat). Measure 21 features a treble clef with eighth-note runs and a bass clef with sustained chords. Measure 22 continues the treble line and has a *p* (piano) dynamic marking in the bass. Measure 23 has a *p* dynamic marking in the bass. Measure 24 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *p* dynamic marking. Measure 25 ends with a treble clef and a bass clef. Measure 26 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *p* dynamic marking.

27

Measures 27-31 of a piano piece. The key signature has one flat (B-flat). Measure 27 features a treble clef with eighth-note runs and a bass clef with sustained chords. Measure 28 continues the treble line and has a *f* (forte) dynamic marking in the bass. Measure 29 has a *f* dynamic marking in the bass. Measure 30 features a treble clef with a sharp key signature change to two sharps (F# and C#) and a bass clef with a *f* dynamic marking. Measure 31 ends with a treble clef and a bass clef.

OLYMPIA

Ouverture

D. Tchouhadjian

Arrangée pour piano par Haroutioun Sinanian

Andante moderato

pp legato

sforzando e

ritardando

pp a tempo con dolore

12

16

19

rimettendo *rallentando*

23 **Con moto**

p con espressione

26

29

32

p

35

sf *p*

3

38

Sostenuto e religioso

rit. *p sotto voce*

3

43

cresc.

48

3

51

sf

Allegro moderato

55

p

59

ff *p*

62

mf

66

cresc.

70

ff

74

rall.

77

a tempo

80

cresc. e stringendo

allarg.

Andante con moto

82

p

85

p

88

89

90

91

92

93

94

95

96

Allegro assai

97

98

99

100

101

102

103

104

105

ff

108

p

8va

110

f

8va

Red.

114

pp

8va

Red.

117

120 *cresc.* 8va

122 *f* 8va *pp*

125 8va

128 *f* *p*

130 *f* *p*

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for a piano piece, measures 120 through 130. The key signature is B-flat major (two flats). The notation is in grand staff (treble and bass clefs). Measure 120 features a crescendo and an 8va (octave) marking. Measure 122 has a forte (f) dynamic in the treble and piano-piano (pp) in the bass, with an 8va marking. Measure 125 continues the 8va marking. Measure 128 has a forte (f) dynamic in the treble and piano (p) in the bass. Measure 130 has a forte (f) dynamic in the treble and piano (p) in the bass. The music consists of various melodic lines, chords, and arpeggiated figures.

132

Measures 132-133. Measure 132 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with a slur and a flat, while the left hand has a bass line with a sharp and a flat. Measure 133 continues the melodic line in the right hand and has a piano (p) dynamic.

134

Measures 134-135. Measure 134 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with a slur and a flat, while the left hand has a bass line with a sharp and a flat. Measure 135 continues the melodic line in the right hand and has a piano (p) dynamic.

136

8va-----

Measures 136-138. Measure 136 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with a slur and a flat, while the left hand has a bass line with a sharp and a flat. Measure 137 continues the melodic line in the right hand and has a piano (p) dynamic. Measure 138 features a piano (p) dynamic and a decrescendo (dim.) marking.

139

Measures 139-141. Measure 139 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with a slur and a flat, while the left hand has a bass line with a sharp and a flat. Measure 140 features a piano (p) dynamic and a crescendo (cresc.) marking. Measure 141 features a piano (p) dynamic.

142

Allegro

Measures 142-145. Measure 142 features a piano (p) dynamic. The right hand has a melodic line with a slur and a flat, while the left hand has a bass line with a sharp and a flat. Measure 143 features a piano (p) dynamic. Measure 144 features a piano (p) dynamic. Measure 145 features a piano (p) dynamic.

147

System 147-151: Treble and bass staves. Treble staff features eighth-note runs and chords with sharps. Bass staff features chords and eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* and *f*.

152

System 152-156: Treble staff continues with eighth-note runs and chords. Bass staff features chords and eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* and *f*.

157

System 157-161: Treble staff continues with eighth-note runs and chords. Bass staff features chords and eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* and *f*.

162

System 162-166: Treble staff continues with eighth-note runs and chords. Bass staff features chords and eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* and *f*.

167

System 167-171: Treble staff continues with eighth-note runs and chords. Bass staff features chords and eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* and *f*.

172

f

177

p

182

p *f* *p*

187

f *mf*

192

cresc. poco a poco

198

8va-----

p

cresc. poco a poco

203

8va-----

dim.

208

p

213

218

223

p

f

p

228

f

p

232

8va

ff

p

237 8va-----

ff *p* *ff* *p*

242 8va-----

f

p

rit.

Meno mosso

247

p *cresc.*

252

p

257

pp

262

p *cresc.*

268

ff

274

mf *pp*

280

f *f* 8va

285

p

290

p

295

p

300

p

Measures 300-303: Treble clef contains eighth-note runs with accents and slurs. Bass clef contains chords with eighth-note patterns. Measure 300 starts with a repeat sign.

304

Measures 304-307: Continuation of the eighth-note runs in the treble and chordal patterns in the bass.

308

cresc.

Measures 308-311: Treble clef features sixteenth-note runs. Bass clef features chords with eighth-note patterns. A crescendo marking is present.

312

ff

Measures 312-315: Treble clef features sixteenth-note runs with accents. Bass clef features chords with eighth-note patterns. A fortissimo (*ff*) marking is present.

316

ff *p*

Measures 316-319: Treble clef features sixteenth-note runs with accents. Bass clef features chords with eighth-note patterns. A fortissimo (*ff*) marking is present in measures 316-317, and a piano (*p*) marking is present in measures 318-319.

320 *ff* *p* *ff*

325 *p* *ff*

330 *p* *martellato* 8va

335 8va

339 *fff* 8va

This musical score is for a piano piece, spanning measures 320 to 344. It is written for a grand piano with a key signature of one flat (B-flat). The score is divided into five systems, each with a treble and bass staff. Measure numbers 320, 325, 330, 335, and 339 are placed at the beginning of their respective systems. Dynamics include fortissimo (*ff*), piano (*p*), and fortississimo (*fff*). The *martellato* (hammered) effect is indicated in measure 332. Octave transpositions are marked with '8va' and dashed lines above the staff in measures 332 and 339. The piece concludes with a final chord in measure 344.

POTPOURRI ORIENTAL

193

Sur les motifs choisis de l'opérette
Leblebidji Hor-hor Agha

D. Tchouhadjian
Pour piano par Jacques Assadour
Op. 5

Allegro vivo

The musical score is written for piano in 2/4 time, key of B-flat major. It consists of 24 measures, divided into five systems of staves. The tempo is marked **Allegro vivo**. The score includes various musical notations such as dynamics (*f*, *p*, *f a tempo*, *poco rit.*, *meno mosso*, *cresc.*, *ben marcato*), articulation (*tr*, *ten.*), and phrasing slurs. The piece is titled **POTPOURRI ORIENTAL** and is based on motifs from the opérette *Leblebidji Hor-hor Agha* by D. Tchouhadjian. The score is for piano, composed by Jacques Assadour, Op. 5.

6 *tr* *p* *f a tempo* *p* *ritard.*

12 *poco rit.* *tr* *tr* *ten.*

18 *meno mosso* *p* *cresc.* *ben marcato*

24

30

p *rallentando*

35

Moderato assai

p legato

40

pp

46

pp

51

pp

55

pp

60

60 61 62 63 64

65

65 66 67 68

69

Legato

p

69 70 71 72 73 74 75

76

76 77 78 79 80 81 82

83

1.

rit.

83 84 85 86 87

88 2.

p una corda *una corda*

Ped. * *Ped.*

94

pp

*

100

p legato

*

105

pp

*

110

pp

*

139

143

144

Allegro assai

sf *p* *cresc.*

148

ff *p*

154

p

159

rallentando

Allegro moderato

165 *p* *tr*

170 *tr*

175

180 *sf*

185 *p*

190 *ff* *p* *8va*

8va-----

195 *ff*

200

205 *p* *ff* *p*

8va-----

210 *ff* *p* *cresc.*

215

220 *p*

Detailed description: This page contains a musical score for piano, spanning measures 195 to 220. The score is written for a grand piano with a treble and bass staff. The key signature has one sharp (F#). The tempo and dynamics are indicated by various markings. Measure 195 starts with a forte (ff) dynamic. Measure 200 is marked with a piano (p) dynamic. Measure 205 features a forte (ff) dynamic. Measure 210 includes a piano (p) dynamic and a crescendo (cresc.) marking. Measure 215 is marked with a piano (p) dynamic. Measure 220 is marked with a piano (p) dynamic. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and chords. There are also dynamic markings like *ff* (fortissimo) and *p* (piano). The page number 200 is at the top left.

226

Measures 226-230. Treble clef: Measure 226 has a quarter note G4, eighth notes A4-B4, and a quarter note C5. Measure 227 has a quarter note D5, eighth notes E5-F5, and a quarter note G5. Measure 228 has a quarter note A5, eighth notes B5-C6, and a quarter note D6. Measure 229 has a quarter note E6, eighth notes F6-G6, and a quarter note A6. Measure 230 has a quarter note B6, eighth notes C7-D7, and a quarter note E7. Bass clef: Measure 226 has a half note chord of G2-B2. Measure 227 has a half note chord of C3-E3. Measure 228 has a half note chord of F2-A2. Measure 229 has a half note chord of B2-D3. Measure 230 has a half note chord of E3-G3. A piano (*p*) dynamic marking is present in measure 229.

231

Measures 231-235. Treble clef: Measure 231 has a quarter note G4, eighth notes A4-B4, and a quarter note C5. Measure 232 has a quarter note D5, eighth notes E5-F5, and a quarter note G5. Measure 233 has a quarter note A5, eighth notes B5-C6, and a quarter note D6. Measure 234 has a quarter note E6, eighth notes F6-G6, and a quarter note A6. Measure 235 has a quarter note B6, eighth notes C7-D7, and a quarter note E7. Bass clef: Measure 231 has a half note chord of G2-B2. Measure 232 has a half note chord of C3-E3. Measure 233 has a half note chord of F2-A2. Measure 234 has a half note chord of B2-D3. Measure 235 has a half note chord of E3-G3.

237

Measures 237-241. Treble clef: Measure 237 has a quarter note G4, eighth notes A4-B4, and a quarter note C5. Measure 238 has a quarter note D5, eighth notes E5-F5, and a quarter note G5. Measure 239 has a quarter note A5, eighth notes B5-C6, and a quarter note D6. Measure 240 has a quarter note E6, eighth notes F6-G6, and a quarter note A6. Measure 241 has a quarter note B6, eighth notes C7-D7, and a quarter note E7. Bass clef: Measure 237 has a half note chord of G2-B2. Measure 238 has a half note chord of C3-E3. Measure 239 has a half note chord of F2-A2. Measure 240 has a half note chord of B2-D3. Measure 241 has a half note chord of E3-G3. An 8va marking is present above measure 239.

242

Measures 242-246. Treble clef: Measure 242 has a quarter note G4, eighth notes A4-B4, and a quarter note C5. Measure 243 has a quarter note D5, eighth notes E5-F5, and a quarter note G5. Measure 244 has a quarter note A5, eighth notes B5-C6, and a quarter note D6. Measure 245 has a quarter note E6, eighth notes F6-G6, and a quarter note A6. Measure 246 has a quarter note B6, eighth notes C7-D7, and a quarter note E7. Bass clef: Measure 242 has a half note chord of G2-B2. Measure 243 has a half note chord of C3-E3. Measure 244 has a half note chord of F2-A2. Measure 245 has a half note chord of B2-D3. Measure 246 has a half note chord of E3-G3.

247

Measures 247-251. Treble clef: Measure 247 has a quarter note G4, eighth notes A4-B4, and a quarter note C5. Measure 248 has a quarter note D5, eighth notes E5-F5, and a quarter note G5. Measure 249 has a quarter note A5, eighth notes B5-C6, and a quarter note D6. Measure 250 has a quarter note E6, eighth notes F6-G6, and a quarter note A6. Measure 251 has a quarter note B6, eighth notes C7-D7, and a quarter note E7. Bass clef: Measure 247 has a half note chord of G2-B2. Measure 248 has a half note chord of C3-E3. Measure 249 has a half note chord of F2-A2. Measure 250 has a half note chord of B2-D3. Measure 251 has a half note chord of E3-G3. An 8va marking is present above measure 247.

252

tr

tr

tr

257

tr

tr

pp

262

pp

267

dim.

272

con marcato il canto

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for piano. The first system (measures 252-256) features a treble staff with eighth-note runs and trills, and a bass staff with block chords. The second system (measures 257-261) continues the trills and includes a piano (pp) dynamic marking. The third system (measures 262-266) shows a more active bass line and includes another pp marking. The fourth system (measures 267-271) features a crescendo in the treble and a decrescendo (dim.) in the bass. The fifth system (measures 272-276) begins with a marcato instruction and shows a change in the bass line texture.

278

Measures 278-283: Treble and bass staves. Treble staff features a continuous eighth-note pattern. Bass staff features a pattern of eighth notes with occasional rests and a triplet of eighth notes in measure 283.

284

Measures 284-288: Treble staff features a continuous eighth-note pattern. Bass staff features a pattern of eighth notes with occasional rests and a triplet of eighth notes in measure 288.

289

Measures 289-293: Treble staff features a continuous eighth-note pattern. Bass staff features a pattern of eighth notes with occasional rests and a triplet of eighth notes in measure 293. A dynamic marking of *sf* (sforzando) is present in measure 292.

294

Measures 294-298: Treble staff features a continuous eighth-note pattern. Bass staff features a pattern of eighth notes with occasional rests and a triplet of eighth notes in measure 298.

299

Measures 299-303: Treble staff features a continuous eighth-note pattern. Bass staff features a pattern of eighth notes with occasional rests and a triplet of eighth notes in measure 303. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measure 299, and a dynamic marking of *ff* (fortissimo) is present in measure 302. An 8va (octave up) marking is present in measure 300.

304

8va

ff

p

309

p

314

319

p

324

ten.

Moderato*a tempo*

328

p

333

p

338

p

tr

ritard.

343

tr

a tempo

p

tr

349

tr

354

Measures 354-358. Treble clef, key of D major. Measure 354: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 355: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 356: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 357: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 358: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Dynamics: *p* in measures 354, 356, and 358.

359

Measures 359-363. Treble clef, key of D major. Measure 359: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 360: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 361: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 362: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 363: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Dynamics: *p* in measure 361.

364

Measures 364-368. Treble clef, key of D major. Measure 364: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 365: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 366: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 367: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 368: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Dynamics: *ritard.* in measure 367, *a tempo* in measure 368. Trills: *tr* in measure 367.

370

Measures 370-374. Treble clef, key of D major. Measure 370: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 371: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 372: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 373: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 374: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Dynamics: *p* in measure 370. Trills: *tr* in measure 374.

375

Measures 375-379. Treble clef, key of D major. Measure 375: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 376: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 377: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Measure 378: Treble has quarter notes D5, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4; Bass has quarter notes D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1. Measure 379: Treble has quarter notes D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5; Bass has quarter notes D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. Dynamics: *p* in measure 378. Trills: *tr* in measure 375.

Allegro

380

mf

Measures 380-383: Treble clef, key of D major. Bass clef, key of D major. Measure 380 has a *mf* dynamic. The music features a steady eighth-note accompaniment in the bass and a melody in the treble.

384

Measures 384-388: Continuation of the previous system. Measure 388 ends with a double bar line.

389

Measures 389-392: Treble clef, key of D major. Bass clef, key of D major. Measure 389 has a *mf* dynamic. The music features a steady eighth-note accompaniment in the bass and a melody in the treble.

393

Measures 393-396: Treble clef, key of D major. Bass clef, key of D major. Measure 393 has a *mf* dynamic. The music features a steady eighth-note accompaniment in the bass and a melody in the treble.

397

Measures 397-400: Treble clef, key of D major. Bass clef, key of D major. Measure 397 has a *mf* dynamic. The music features a steady eighth-note accompaniment in the bass and a melody in the treble. The system ends with a double bar line and a 2/4 time signature change.

Finale

Allegro brillante

400

405

410

415

420

425

p

ff

p

cresc.

The musical score for the Finale section, measures 400-425, is written for piano and bass. The time signature is 2/4, and the key signature has one flat (B-flat major). The tempo is marked 'Allegro brillante'. The score is divided into six systems, each containing a piano (right hand) and bass (left hand) line. Measure 400 starts with a piano line featuring a triplet of eighth notes and a bass line with a single note. Measure 405 introduces a piano line with a triplet of eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. Measure 410 shows a piano line with a triplet of eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. Measure 415 features a piano line with a triplet of eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. Measure 420 includes a piano line with a triplet of eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. Measure 425 ends with a piano line with a triplet of eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. The score concludes with a double bar line and repeat signs.

430

p

435

p

Presto assai

440

p

445

Presto

450

martellato

à Son Excellence Réchid Bey
Secrétaire particulier de S. M. I. le Sultan

GRANDE VALSE

Sur les motifs choisis de Leblebidji Hor-hor Agha

D. Tchouhadjian

Arrangée pour piano par Jacques Assadour

Op. 8

Introduction Andante mosso

p dolce

sf

p poco allarg.

string.

allarg.

Tempo di Valse

p

23

Measures 23-29. Treble clef: 23 (quarter, eighth, eighth), 24 (quarter, eighth, eighth), 25 (quarter, eighth, eighth), 26 (quarter, eighth, eighth), 27 (quarter, eighth, eighth), 28 (quarter, eighth, eighth), 29 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 23 (quarter, quarter), 24 (quarter, quarter), 25 (quarter, quarter), 26 (quarter, quarter), 27 (quarter, quarter), 28 (quarter, quarter), 29 (quarter, quarter).

30

Measures 30-34. Treble clef: 30 (quarter, eighth, eighth), 31 (quarter, eighth, eighth), 32 (quarter, eighth, eighth), 33 (quarter, eighth, eighth), 34 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 30 (quarter, quarter), 31 (quarter, quarter), 32 (quarter, quarter), 33 (quarter, quarter), 34 (quarter, quarter).

35

Measures 35-41. Treble clef: 35 (quarter, eighth, eighth), 36 (quarter, eighth, eighth), 37 (quarter, eighth, eighth), 38 (quarter, eighth, eighth), 39 (quarter, eighth, eighth), 40 (quarter, eighth, eighth), 41 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 35 (quarter, quarter), 36 (quarter, quarter), 37 (quarter, quarter), 38 (quarter, quarter), 39 (quarter, quarter), 40 (quarter, quarter), 41 (quarter, quarter).

42

Measures 42-47. Treble clef: 42 (quarter, eighth, eighth), 43 (quarter, eighth, eighth), 44 (quarter, eighth, eighth), 45 (quarter, eighth, eighth), 46 (quarter, eighth, eighth), 47 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 42 (quarter, quarter), 43 (quarter, quarter), 44 (quarter, quarter), 45 (quarter, quarter), 46 (quarter, quarter), 47 (quarter, quarter). *cresc.* marking in measure 45.

48

Measures 48-52. Treble clef: 48 (quarter, eighth, eighth), 49 (quarter, eighth, eighth), 50 (quarter, eighth, eighth), 51 (quarter, eighth, eighth), 52 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 48 (quarter, quarter), 49 (quarter, quarter), 50 (quarter, quarter), 51 (quarter, quarter), 52 (quarter, quarter). *f* marking in measure 48, *sf* marking in measure 49.

53

Measures 53-57. Treble clef: 53 (quarter, eighth, eighth), 54 (quarter, eighth, eighth), 55 (quarter, eighth, eighth), 56 (quarter, eighth, eighth), 57 (quarter, eighth, eighth). Bass clef: 53 (quarter, quarter), 54 (quarter, quarter), 55 (quarter, quarter), 56 (quarter, quarter), 57 (quarter, quarter). *p* marking in measure 57.

58

Musical score for measures 58-64. Treble clef has a key signature of one flat and a common time signature. Bass clef has a key signature of one flat. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

65

Musical score for measures 65-70. Treble clef has a key signature of one flat and a common time signature. Bass clef has a key signature of one flat. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

71

Musical score for measures 71-76. Treble clef has a key signature of one flat and a common time signature. Bass clef has a key signature of one flat. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

77

Musical score for measures 77-82. Treble clef has a key signature of two sharps and a common time signature. Bass clef has a key signature of two sharps. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

83

Musical score for measures 83-88. Treble clef has a key signature of two sharps and a common time signature. Bass clef has a key signature of two sharps. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

89

Musical score for measures 89-94. Treble clef has a key signature of two sharps and a common time signature. Bass clef has a key signature of two sharps. The music features eighth and sixteenth notes in the treble and chords in the bass.

93 **Energico**

ff *p*

99 *ff*

105 *pp scherzando*

110 *f cresc.*

116 *pp*

121 *cresc.* *p*

The musical score consists of six systems of piano music. The first system (measures 93-98) begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The bass clef part starts with a fortissimo (ff) dynamic. The second system (measures 99-104) continues the piece, with a fortissimo (ff) dynamic. The third system (measures 105-110) includes a pianissimo (pp) dynamic and a 'scherzando' marking. The fourth system (measures 111-115) features a crescendo (cresc.) and a fortissimo (f) dynamic. The fifth system (measures 116-120) includes a pianissimo (pp) dynamic. The sixth system (measures 121-125) begins with a crescendo (cresc.) and a piano (p) dynamic, and the key signature changes to one flat (F) at measure 121.

127 *con eleganza*

p

134

f

141

p

148

f

155

p

161

The musical score is written for piano in B-flat major and 4/4 time. It consists of six systems of music, each beginning with a measure number. The first system (measures 127-133) is marked 'con eleganza' and 'p'. The second system (measures 134-140) is marked 'f'. The third system (measures 141-147) is marked 'p'. The fourth system (measures 148-154) is marked 'f'. The fifth system (measures 155-160) is marked 'p' and includes a repeat sign. The sixth system (measures 161-166) continues the piece. The right hand plays a melodic line with various ornaments and phrasing, while the left hand provides a steady harmonic accompaniment with chords and single notes. The key signature remains B-flat major throughout.

167

174

180

187

193

199

206

Measures 206-212. Treble clef: Melodic line with eighth and sixteenth notes. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

213

Measures 213-218. Treble clef: Melodic line with eighth notes and a crescendo. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

219

Measures 219-224. Treble clef: Melodic line with eighth notes and a crescendo. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

225

Measures 225-230. Treble clef: Melodic line with eighth notes and a crescendo. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

231

Measures 231-236. Treble clef: Melodic line with eighth notes and a crescendo. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

237

Measures 237-242. Treble clef: Melodic line with eighth notes and a crescendo. Bass clef: Accompaniment of eighth notes.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

INDEX

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ	
ACKNOWLEDGMENTS	v
ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ	
PREFACE	vii
ԻՆՔՆԱԳԻՐ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ	
ORIGINAL WORKS	1
Caprice, La lyre orientale	3
Danse caractéristique, L'orientale	22
Fantaisies orientales	
No. 1	31
No. 2	39
Impromptu, Cascade de Couz	48
Mouvement perpétuel	59
Grande valse fantastique, Illusions	71
Tarentelle	80
Une gavotte de plus	88
Gavottine, Un moment de plaisir	93
Proti polka	97
Polka, La gaîté	100
Mazurka de salon, Mignon	102
Splendide-quadrille	106
Մահաւնուազ. Marche funèbre	113
Quatre fugues	
1re fugue	118
2ème fugue	121
3ème fugue	123
4ème fugue	127
[Pièce]	130
ՓՈԽԱՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՕՓԵՐԱՆԵՐԷ ԵՒ ՕՓԵՐԷԹՆԵՐԷ	
TRANSCRIPTIONS FROM OPERAS AND OPERETTAS	143
Arif, Duo finale du 1er acte "Tenni tennenni"	145
Arif, Grand chœur du 1er acte "Séfa gueldinis"	149
Arif, Duo "Artik usatmam"	153
Eboudiat et Zémiré, "Grand ballet arabe"	156
Eboudiat et Zémiré, "2ème ballet arabe"	163
Zémireh-quadrille, Sur les motifs de l'opéra comique	
et féerique Zémireh	169
Olympia, Ouverture	176
Potpourri oriental, Sur les motifs choisis de l'opérette	
Leblebidji Hor-hor agha	193
Grande valse, Sur les motifs choisis de Leblebidji	
Hor-hor agha	210

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
«Սաթենիկ ճ. Չագրը հիմնադրամ»

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

- 1.-Սուրբ, սուրբ եւ Հայր մեր, 1999
- 2.-Արշակ Բ., օփերա, 2000
  - ա.-Երգի եւ դաշնակի համար
  - բ.-Նուագազրուիւն
  - գ.-Նուագախումբի նուագարանները առանձին (24 հատոր)
- 3.-Աւէ Մարիա, 2000
- 4.-Կառթ, ջութակի, թաւջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար, *Զորս ֆիւկ*, լարային եռանուագի եւ քառանուագի համար, 2000
- 5.-Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005
- 6.-Մեներգներ եւ խմբերգներ դաշնակի նուագակցութեամբ, 2005
- 7.-Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար, 2005
- 8.-Ստեղծագործութիւններ փողային նուագախումբի համար, 2005
- 9.-Յաւերժ չարժու՛մ, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, 2005

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

Գուշակուհին, քառաձեռն դաշնակի համար, 2000

ԱՐՔԱՏԻ ՔՈՒԿԷԼ

էջեր ալպոմէն եւ Հայկական պար, դաշնակի համար, 2000

ԱՐԱՄ ԽԱԶԱՏՐԵԱՆ

Album of Selected Recordings of Aram Khachaturian's Works, 2004

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

- 1.-Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005
- 2.-Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար, 2005
- 3.-Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար, 2005
- 4.-Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար, 2005
- 5.-Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար, 2005
- 6.-Ստեղծագործութիւններ լարային քառանուագի համար, 2005
- 7.-Հայկական ծխերգութիւն, դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար, 2005
- 8.-Ռոմանս, Կարօտի երգ, դաշնակի, սրինգի եւ ջութի համար, 2005
- 9.-Ութ փոփոխակ Կոմիտաս Վարդապետի ժողովրդական եղանակի վրայ, սրինգի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005
- 10.-Պատարագ, Նախարան, օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005

Հասցէ՝
Armenian General Benevolent Union
15, Emad El-Din Street
Cairo - 11111
Egypt